

# TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

## TUTANAK DERGİSİ

80'inci Birleşim  
21 Mayıs 2019 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

### İÇİNDEKİLER

#### I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

#### II.- GELEN KÂĞITLAR

#### III.- YOKLAMALAR

#### IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

##### A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Eskişehir ilinde yapılmak istenen termik santrale ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Kayseri Milletvekili Hülya Nergis'in, 21 Mayıs Çerkez sürgünü ve soykırımının 155'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Mersin Akkuyu'da yapımı devam eden nükleer enerji santraline ilişkin gündem dışı konuşması

#### V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, 2002 yılından bugüne kadar orman alanı, kırsal kalkınma alanı ile bitkisel üretim ve hayvancılıkta ciddi büyüme sağlandığına ilişkin açıklaması
- 2.- Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu'nun, sokağın asıl gündeminin hayat pahalılığı, işsizlik, yoksulluk olduğuna ilişkin açıklaması
- 3.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nın tüm yurttta coşkuyla kutlandığına, dün olduğu gibi bugün de bağımsızlığımıza kasteden ihanet ve şer odaklarına karşı ülkeyi korumaya hazır olduklarına ilişkin açıklaması
- 4.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, YSK'nin büyükşehir seçimini iptal ederken aynı zarftan çıkan ilçe belediye başkanları ve belediye meclisi üyeleri seçimlerini neden iptal etmediğini, Bursa ili Mustafakemalpaşa ilçesi ile Erzurum ili Pasinler ilçesindeki itirazları oy birliğiyle reddederken İstanbul Büyükşehirle ilgili itirazı ve 2 Mart 2019 tarihinden sonra yapılan itirazları neden kabul ettiğini, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali kararını veren hâkimler hakkında soruşturma yapmayı düşünüp düşünmediğini Adalet Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması
- 5.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesine ortodonti uzmanı atamasının yapılmasını Sağlık Bakanından talep ettiğine ilişkin açıklaması
- 6.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutladığına ilişkin açıklaması
- 7.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, çay üreticilerinin sorunlarının ivedilikle çözülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 8.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Türkiye'de hızlı büyüyen 100 şirketten 5'inin Kocaeli ilinde olduğuna ve tebrik ettiğine ilişkin açıklaması
- 9.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, saldırıya uğrayan gazeteci Yavuz Selim Demirağ, İdris Özyol ve Ergin Çevik'e geçmiş olsun dileğinde bulunduğu, gazetecilere saldıran ve hedef gösterenlerin yargı önünde hesap vermesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 10.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, atama bekleyen sağlık personelinin mağduriyetine ilişkin açıklaması
- 11.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, İzmir Karaburun halkının RES'ler nedeniyle yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması
- 12.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, pamuk üreticilerinin neden mağdur edildiği ile pamuk destekleme primlerinin neden düşürüldüğünü öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması
- 13.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, devlet memurlarının doğum sonrası yarım zamanlı çalışma hakkıyla ilgili usul ve esasların yayımlanmasını beklediğine, uyuşturucu madde satışıyla ilgili önlem alınması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 14.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Cumhuriyet gazetesi davasına ilişkin açıklaması
- 15.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, 17 Mayıs Mahzuni Şerif'in Hakk'a yürüyüşünün 17'nci yılına ilişkin açıklaması
- 16.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, kanser hastaları ile ömür boyu cihaz kullanmak zorunda olan hastaların tıbbi malzemeleri hakkındaki sorunlarına ilişkin açıklaması
- 17.- Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, 17 Mayıs Mahzuni Şerif'in Hakk'a yürüyüşünün 17'nci yılına ilişkin açıklaması
- 18.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman Üniversitesi Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesinin çocuk kardiyo-loji uzmanı ihtiyacının giderilmesi gerektiğine, Adıyaman Merkez Kuşakkaya Göletleri ve Sulamaları Projesi yapım işine ne zaman başlanacağını Tarım ve Orman Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

- 19.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı kanser hastalarının yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması
- 20.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Aksaray Eğitim ve Araştırma Hastanesinin kadın hastalıkları ve doğum uzmanı ihtiyacı ile Aksaray ili Sultanhanı ilçesinin hastane ihtiyacının karşılanması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 21.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, 15 Mayıs Dünya İklim Günü'ne ilişkin açıklaması
- 22.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, 2019 yılı destekleme primlerinin açıklanmamasının çiftçinin üretimden çekilmesine neden olacağını düşünülüp düşünülmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması
- 23.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközeği'nün, sendikalaştıkları için işten çıkarılan Kale Kayışları, Cargill, Flormar, FARPLAS işçileri için Cumhuriyet savcılarının neden harekete geçmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması
- 24.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, 17 Mayıs Mahzuni Şerif'in Hakk'a yürüyüşünün 17'nci yılına ilişkin açıklaması
- 25.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, 19 Mayıs Milli Mücadele'nin 100'üncü yıl dönümü vesilesiyle mevzubahis olan Türk devletinin varlığı, Türk milletinin istikbali ise çıkılacak bir Samsun Limanı ile binilecek bir Bandırma Vapuru'nu millet her zaman bulacağına, Trabzon ili Çaykara ilçesinde kaybolan Anadolu Ajansı Muhabiri Abdulkadir Nişancı'yı arama kurtarma çalışmalarına katılan 2 askerin şehit olduğuna ve konunun araştırılması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 26.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 19 Mayıs Milli Mücadele'nin 100'üncü yıl dönümüne, Türk milletini Anadolu'da esir etmeye yönelik heveslere 19 Mayıs 1919 ruhuyla karşı çıkmaya devam edileceğine, Yunanistan'ın 19 Mayıs'ta sözde Pontus soykırımı anma günü düzenlediğine, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutlarken başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere şehitleri ve Topal Osman'ı rahmetle andığına ilişkin açıklaması
- 27.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, 21 Mayıs Çerkez soykırımının 155'inci yıl dönümüne, 17-31 Mayıs Uluslararası Gözaltında Kayıplar Haftası vesilesiyle insanlığa karşı işlenen suçların affının ve zaman aşımının olmadığına, Şanlıurfa'nın Halfeti ilçesinde gerçekleştirilen gözaltılara ilişkin açıklaması
- 28.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 19 Mayıs Milli Mücadele'nin 100'üncü yıl dönümüne, milli bayramları hiç kimseyi, hiçbir siyasi partiyi ayırmadan kutlamanın doğru olduğuna, Anadolu Ajansı Muhabiri Abdulkadir Nişancı'yı arama kurtarma çalışmalarının sonuçlanmasını beklediklerine, kurtarma çalışmalarında şehit olan askerlere Allah'tan rahmet dilediklerine ve olayın araştırılması gerektiğine, TRT bünyesindeki istihdam fazlası personele, 21 Mayıs Çerkez sürgünü ve soykırımının 155'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 29.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, 21 Mayıs Çerkez sürgünü ve soykırımının 155'inci yıl dönümüne, 19 Mayıs Milli Mücadele'nin 100'üncü yıl dönümüne, Anadolu Ajansı Muhabiri Abdulkadir Nişancı'yı arama kurtarma çalışmalarında şehit olan askerlere Allah'tan rahmet dilediğine ve olayla ilgili adli ve idari tahkikatın başlatıldığına, vefatı nedeniyle İstanbul Milletvekili Doğan Kubat'ın babasına Cenab-ı Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması
- 30.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Anayasa'nın 96'ncı maddesindeki "Türkiye Büyük Millet Meclisi, yapacağı seçimler dâhil bütün işlerinde üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır." ibaresine ilişkin açıklaması
- 31.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 32.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Antalya Milletvekili Deniz Baykal'a ait yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkındaki Cumhurbaşkanlığı tezkeresinin Cumhurbaşkanlığına iadesine ilişkin açıklaması
- 33.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un 56 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 34.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 35.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 36.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu'na Meclis Başkanı Mustafa Şentop'a yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri nedeniyle İç Tüzük'ün 161'inci maddesindeki hükme istinaden Meclisten iki birleşim çıkarma cezası verildiğine, FETÖ'yle mücadelenin hem hukuki hem de idari yönden devam ettiğine ilişkin açıklaması
- 37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 38.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 39.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu'nu Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Levent Gök cezalandırmış veya cezalandırılmasını istemiş gibi göstermenin doğru olmadığına ilişkin açıklaması
- 40.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

## VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mithat Sancar'ın, vefatı nedeniyle İstanbul Milletvekili Doğan Kubat'ın babasına ve İstanbul Milletvekili İlhan Kesici'nin ağabeyine Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması
- 2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mithat Sancar'ın, Anayasa Mahkemesinin TBMM İçtüzüğü'nün değiştirilen 57'nci maddesini iptal ettiğine, iptal gerekçesine ve Anayasa Mahkemesinin kararına uygun davrandığına ilişkin açıklaması

## VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

### A) Tezkereler

- 1.- Cumhurbaşkanlığının, Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyonda bulunan Antalya Milletvekili Deniz Baykal'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında tezkeresinin (3/365) Cumhurbaşkanlığına iade edildiğine ilişkin tezkeresi (3/735)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, TBMM Dışişleri Komisyonu üyelerinden oluşan bir heyetin 26-29 Haziran 2019 tarihlerinde Hirvatistan'a resmi ziyarette bulunmalarına ilişkin tezkeresi (3/736)

B) Önergeler

1.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in (2/830) esas numaralı 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/30)

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önergeleri

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağralıoğlu tarafından, yabancılara mülk satışlarındaki hızlı artıştan doğabilecek sakıncaların tespit edilerek gerekli önlemlerin alınması ve yabancılara mülk alımı yoluyla Türk vatandaşlığı hakkı tanınması şartlarının yeniden düzenlenmesi amacıyla 21/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Mayıs 2019 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, başta Hasankeyf olmak üzere yukarı Mezopotamya bölgesinin önemli tarihi ve kültürel alanını sular altında bırakacak olan Ilısu Barajı ve Hidroelektrik Santrali Projesi'nin durdurulması amacıyla 21/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Mayıs 2019 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç tarafından, Çerkez sürgününde tüm yaşananların araştırılması amacıyla 21/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Mayıs 2019 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 65 Milletvekilinin Kapadokya Alanı Hakkında Kanun Teklifi (2/1811) ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 56)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II'sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararınının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 33)

21 Mayıs 2019 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Mithat SANCAR

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Emine Sare AYDIN YILMAZ (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 80'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Eskişehir'de yapılmak istenen termik santral hakkında söz isteyen Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'e aittir.

Buyurun Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Eskişehir ilinde yapılmak istenen termik santrale ilişkin gündem dışı konuşması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. Sözlerime, düşünceleri yüzünden cezaevlerinde tutulan Eren Erdem, Musa Kart gibi gazetecilere; Osman Kavala, Füsun Üstel gibi yüzlerce aydınımıza ve siyasetçilerimize özgürlük dileyerek başlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, Eskişehir'imizin dibine, Anadolu'nun buğday ambarı Alpu Ovasına kömürlü termik santral yapmak istiyorlar; evet, koruma altındaki ovaya zehir santrali dikmek istiyorlar. Bu kürsüde defalarca konuştuk, bugün "Bu son olsun." umuduyla bir kez daha karşınızdayım çünkü havamızı, suyumuzu, toprağımızı, hayvanlarımızı ve 1 milyon Eskişehirliyi zehirlemek istiyorlar. Ankara'daki beylerin rant iştahına biz burada "Dur." demez isek o santral yılda 6 milyon ton kömür yakacak, zehri havaya ve suya verilecek, o güzelim ovaya 450 futbol sahası büyüklüğünde kül depolanacak, yüzlerce, binlerce hemşehrımız erken yaşta hayatını yitirecek. Bu santrale köylümüz, belediyelerimiz, sivil toplum karşı, yediden yetmişe her görüşten vatandaş karşı. Açılan davalar birer birer lehimize sonuçlanıyor. Halk karşı olduğu için ihaleye başvuran da yok, ihale tam 6 kez ertelendi. Eskişehir'de bu santral yapılsın diyen tek bir Allah'ın kulu yok. Nitekim 31 Mart seçimine bir hafta kala Cumhurbaşkanı Erdoğan Eskişehir'e geldi ve "Verimli Alpu Ovası'nı koruma altına aldık, dokunmayacağız." dedi. Tam derin bir nefes almıştık, artık tehlike geçti demiştik ki seçimler bitti, verilen tüm o sözler unutuldu, umutlarımız çöpe atıldı. Geçen hafta bir baktık Alpu Ovasında sondaj çalışmaları başlamış; bakın, göstereyim.

Değerli arkadaşlarım, o verimli ovadaki bereketli buğday tarlalarına köstebek yuvaları gibi onlarca kuyu kazılmış, bunlardan daha yüzlercesi kazılacak. Eskişehir Milletvekilimiz, mücadele arkadaşımız Jale Nur Süllü ile sivil toplumla gittik, köylülerle konuştuk, konuştuk ve neye üzüleceğimizi şaşırдық. Bu devasa sondaj kulelerinin altında ezilen bolluk, bereket simgesi ekinlerimize mi üzüleceğiz yoksa daha sondajla birlikte başlayan çevre cinayetlerine mi üzüleceğiz? Bu fotoğrafa da lütfen iyi bakın. Sondaj sırasında çıkan zehirli hafriyat atıkları Beyazaltın, Danişment, Gündüzler, Kızılcaören ve civar köylerin kullandığı berrak derelerimize bırakıldı bile. Yani santral yapılmadan değerli arkadaşlarım, zehirlenme başladı; acımasızca, vicdansızca

başladı.

Değerli arkadaşlarım, hani doğal sit alanıydı, dokunulmayacaktı; hani Eskişehir'in hayrına olmayan hiçbir şeye "evet" denmeyecekti? Maalesef halkımıza yalan söylediler, kandırdılar. Bakın, biz başından beri hep aynı şeyi söyledik, kürsülerde söyledik, meydanlara çıktık, sokaklarda yürüdük, Eskişehir'e zehir santrali istemiyoruz dedik.

Buradan, bir kez daha bu verimli ovanın bağına o sondaj kuyularını hançer gibi sokanlara sesleniyoruz: Vazgeçin, sarayın gözdeleleri daha çok kâr etsin diye rant uğruna, halka rağmen bu zehir projesini sürdürmeyin. Bu sondaj kuyularına harcadığınız paraları, yandaş müteahhitlerin önüne dökeceğiniz paraları ülkesi için alın teri döken, eli nasırlı çiftçimize verin. Verin ki çiftimiz daha çok üretsın, daha sağlıklı, daha ucuza üretsın. Çok bir şey istemiyoruz; kamunun kaynakları havayı, toprağı, suyu ve insanı zehirlemek için değil, ölüm için değil, üretmek için, yaşatmak için harcarsın. Artık bu inattan vazgeçin. Kuyularınızı da zehirli planlarınızı da kirli pazarlıklarınızı da alın ve çekip gidin. Eskişehirli ne termik ister ne kömür, Eskişehirililer sadece ve sadece sağlıklı bir ömür isterler.

Değerli arkadaşlarım, yaşanan süreçte en vahimi ise insanımıza, köylümüze söylenen yalanlar. Köylüleri ikna için giden MTA yetkilileri "Bu sondajlar termik santral için değil." diyorlar, hatta inanması çok zor ama "Petrol aramak için kazıyoruz." bile diyorlar. Verimli topraklarından olacak, zehir soluyacak insanlar baskıyla, tehditle, yalanla ikna edilmeye çalışılıyor. Bu yapılan çok büyük ahlaksızlıktır. Seçim öncesinde Eskişehirilileri, Alpuluları kandırıdınız, "Toprağı dokunmayacağız." dediniz; seçim bitti, şimdi sondaj çukurları açtınız. Aklınız sıra Eskişehir'i, Eskişehirilileri cezalandırıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bağlayın sözlerinizi Sayın Çakırözer.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

31 Martta Alpulular size ders verdi, Eskişehir ders verdi; Ankara, Antalya, Adana, Mersin ders verdi, İstanbullular size ders verdi ama anlaşılan yetmemiş, yenilen pehlivan misali güreşmeye doyamıyorsunuz.

Son söz olarak, buradan, 23 Haziran seçimlerinde oy kullanacak İstanbullulara seslenmek isterim: Eskişehir'de yaşananları görün, dokunulmayacak denen o verimli ovamızın hâlini görün; bunlara inanmayın, güvenmeyin. 23 Haziranda bir ders daha verdiğinizde inanın, sadece İstanbul için değil, temiz havamız için de bereketli topraklarımız için de berrak sularımız için de geleceğimiz için de her şey çok güzel olacak.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çakırözer.

Gündem dışı ikinci söz, 21 Mayıs Çerkez soykırımının yıl dönümü münasebetiyle Çerkez sürgünü hakkında söz isteyen Kayseri Milletvekili Hülya Nergis'e aittir.

Buyurun Sayın Nergis. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

2.- Kayseri Milletvekili Hülya Nergis'in, 21 Mayıs Çerkez sürgünü ve soykırımının 155'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüz elli beş yıl önce yaşanan 21 Mayıs Çerkez sürgünüyle ilgili olarak şahsım adına gündem dışı söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

21 Mayıs Çerkezlerin uğramış olduğu sürgün ve soykırımın tarihsel simgesidir. 1862 ve 1864, Çerkez halklarının Osmanlı topraklarına sürgününün yoğun olarak yaşandığı yıllardır. Çerkezler, yaklaşık üç yüz yıl süren bir savaşın ve direnişin ardından ana yurtlarından çıkarıldılar, kendilerine kucak açan Osmanlı topraklarına sığındılar. Kuzey Kafkasya'da yüzyıllarca bağımsız olarak yaşayan Çerkezler, Çarlık Rusyasının 19'uncu yüzyıl başlarında Güney Kafkasya'yı, aynı yüzyıl ortalarında da Kuzey Kafkasya'yı işgal ve ilhak etmesiyle toplu olarak sürgüne tabi tutulmuşlardır. Tarihe büyük Çerkez sürgünü olarak geçen bu trajik süreçte Çerkezlerin yüzde 90'ından fazlası, Balkanlardan Filistin'e kadar, dönemin Osmanlı topraklarına yerleştirilmişlerdir. Dünyanın muhtelif yerlerinde dağınık olarak yaşamaya mecbur bırakılan Çerkezlerin büyük kısmı Türkiye'de bulunmaktadır. Rusya Federasyonu içerisinde Adigey, Karaçay-Çerkez, Kabarday-Balkar Cumhuriyetlerinde; Abhazya'da, Güney Osetya'da, Ürdün'de, Suriye'de, Lübnan'da, Filistin'de, Mısır'da ve Avrupa ülkelerine dağılmış bir şekilde yaşamaktadırlar.

Kayıtlara göre, Osmanlı topraklarına sürgün edilenlerin sayısı 1,5 milyon civarındayken bunların yaklaşık üçte 1'i Karadeniz'in kıyı sularında kaybolmuştur. Sürgün esnasında anasız kalmış çocukların ölmüş annelerinin göğsünde süt aradıkları, ölmüş çocuklarının ellerinden alınıp denize bırakılacağı endişesiyle annelerin çocuklarının ölümünü gizlemeleri bizim ağıtlarımıza konu olmuştur.

Kültürler, insanlığın ortak mirasıdır. Küreselleşmenin ve iletişim çağının her şeyi silip süpürdüğü dünyada kültürler ve değerler tehdit altındadır. Her anne-baba çocuğunun kendisine benzemesini, ebeveynleri gibi düşünüp onlar gibi hissederek kendi gibi yaşamasını ister. Ailesinden aldığı değerleri yaşatan ve değerlere sahip çıkan, tarih bilinci olan, nereden gelip nereye gitmesi gerektiğini bilen insanlar kökü sağlam ağaçlara benzerler ve hiçbir fırtınadan, sağanaktan etkilenmezler, koşullar ne olursa olsun hayata sınırsız tutunurlar ve savrulup yıkılmazlar ama geçmişinden bihaber olanlar için durum tam tersidir. Güçlü devletleri bu değerlere sahip kişiler inşa edip onlarla ayakta tutabiliriz. Değerleri yaşatmak hepimizin boynunun borcudur. Bu kültürler bin yılların birikiminden doğmuştur.

Hükümetimiz döneminde ortaöğretimde ana dilin seçmeli ders olarak okutulmaya başlanması, ana dilde yayın yasağının kalkması, üniversitelerde Çerkez dili ve edebiyatı bölümlerinin açılması demokratikleşme anlamında bir dönüm noktası olmuş ve halkımız tarafından memnuniyetle ve minnetle karşılanmıştır.

Çerkezler, her yıl 21 Mayıs tarihinde Türkiye'nin muhtelif yerlerinde anma etkinlikleri düzenlemektedir. Bu etkinlikler kapsamında görev alan STK'lerimize, desteklerini esirgemeyen yerel yöneticilerimize, kurum ve kuruluşlarımıza, özellikle, hassaten acımızı paylaşan milletimize sonsuz şükranlarımı sunuyorum.

Çocuklarımıza savaşı ve barış içinde yaşanacak bir dünya bırakabilmek için bir daha böyle bir trajedinin yaşanmaması adına o günleri hiçbir zaman unutmamak, unutmayacağız.

Sözlerime son verirken sürgünde hayatını kaybedenleri rahmet ve minnetle anıyor; yeryüzünde yaşayan tüm insanların barış, huzur ve kardeşlik duyguları içerisinde yaşamalarını diliyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Nergis.

Gündem dışı üçüncü söz, Mersin Akkuyu'da yapımı devam eden nükleer santralle ilgili söz isteyen Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'a aittir.

Buyurun Sayın Turan. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

3.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Mersin Akkuyu'da yapımı devam eden nükleer enerji santraline ilişkin gündem dışı konuşması

RİDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce dün Urfa Halfeti'de meydana gelen müessif hadiseden söz etmek istiyorum. Sosyal medya hesaplarına düştü, belki görmüşsünüzdür; kolluk güçleri bir karakolda aynı aileden 60 vatandaşı ters kelepçelemiş ve yüzüstü yatırmış biçimde görüntülendi. İfade etmek gerekir ki bu, kabul edilebilir bir görüntü değildir. Gerekçe her ne olursa olsun işkenceye karşı hepimizin ortak bir tutum göstermesi, ortak bir tavır alması gereklidir. Ayıriyeten işkencenin bir insanlık suçu olduğunu vurgulamak istiyorum ve devleti bir suç örgütünden ayıran şeyin de ancak ve ancak bağlı kaldığı yazılı kanunları ve hukuku olduğunu ifade etmek istiyorum. O nedenle yetkililerin bu görüntü karşısında cevapsız kalmaması ve bu fiili gerçekleştirenler hakkında da gerekli işlemlerin yapılması gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Seçim bölgem Mersin Akkuyu'da biliyorsunuz uzun yıllara dayanan bir nükleer santral hadisesi var, ki 2018 yılında temeli atıldı ve başlandı. Şimdi son günlerde, geçtiğimiz hafta Mersin Akkuyu Nükleer Santrali'nin temelinde bir çatlak olduğuna ilişkin basına haberler düştü. Biz eğer basın olmasaydı on ay önce olmuş bu hadiseyi öğrenememiş olacaktık. Firma önce bunu yalanlamadı, daha sonrasında ise yalan olduğuna ilişkin bir açıklama yaptı.

Değerli arkadaşlar, ne yazık ki bizim ülkemizde bu tür konularda halka doğru söyleme alışkanlığı yok. Nasıl Çernobil hadisesinde radyoaktif süt, radyoaktif çay vesair şeyleri tüketmişsek, o zamanın yöneticileri nasıl ki "Yaptığımız araştırmalarda, radyasyon bulunmuyor." dediyse bugün firma yetkililerinin de doğru söylediklerini düşünmek için ne yazık ki elimizde hiçbir done yok.

Bu çatlak haberine ilişkin olarak Mühendis ve Mimar Odalarının yapmak istedikleri araştırma engellendi, alana girişleri yasaklandı. Oysa köylüler, 1983 yılında zemin etüdü sırasında yaptıkları çalışmada -bu köylülerin bir kısmı o dönemde işçi olarak çalışıyordu- basılan betonun 150 metre açıktaki, denizden çıktığını hâlâ ifade ediyorlar. Dolayısıyla, aslında karstik yapı, dolgu zemine dayanan bir yapı üzerine yüz binlerce tonluk bir nükleer santral yapılıyor. Bir nükleer kaza meydana geldiği koşulda bir yandan zeminin jeolojik yapısı, bir yandan Ecemiş Fay Hattı'nın 30 kilometre batıdan geçmiş olması sebebiyle son derece trajik ve geri döndürülmesi mümkün olmayan bir durumla karşı karşıya kalacağız. Gülnar, Aydıncık, Bozyazı, Anamur, Silifke, Mut gibi ilçeler bu tür bir kaza sonrasında ne yazık ki derhâl haritadan silinecek; orta vadede de Mersin ilimiz olduğu gibi haritadan silinecek. Böylesine riski yoğun ve geri döndürülmesi, telafi edilmesi mümkün olmayan bir durumla ne yazık ki karşı karşıyayız.

Kaza olmasa bile, değerli arkadaşlar, temiz olmayan, güvenilir olmayan, ucuz olmayan bir enerji kaynağıyla, elektrik enerjisine ihtiyacımız olmadığı hâlde yani arz fazlası olduğu hâlde bu kadar riski üzerimize almanın ve gelecek nesilleri bu anlamda riske etmenin, doğrusunu isterseniz mantıklı hiçbir tarafı yok. Bakın, temiz değil çünkü 135 ton yüksek, 1.250 ton orta ve 2.250 ton hafif dozda radyoaktif madde taşıyan atıklar var ve bu atıkların nasıl elimine edileceğine dair dünyada herhangi bir yöntem yok. Emperyalist ülkeler gelip gariban Afrika ülkelerinin topraklarına bunu belli bir meblağ karşılığında gömüyorlar. Biz bunu nasıl halledeceğiz, bu konuda herhangi bir çalışma yok. Deniz suyunun deşarjıyla ortaya çıkacak sıcaklığın deniz ekosistemine ne denli ölümcül darbeler vuracağına ilişkin çalışmalar ne yazık ki görmezden geliniyor.

Ayıriyeten, ucuz olmayan bir enerjiyle karşı karşıyayız. On beş yıl boyunca Rusların ürettiği bu enerjiyi 12,35 dolardan alma taahhüdünde bulunmuş durumda Hükümet. O zaman dolar 1,52 Türk lirasıydı. Şu anda daha elektrik üretilmeden yüzde 400 zamlı elektrik kullanacağımızı taahhüt etmiş durumdayız. Kime? Rusya Hükümetine.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Turan, buyurun.

RİDVAN TURAN (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Yine, az önce ifade ettiğim gibi, ihtiyaç fazlamız var elektrikte. Önümüzdeki yıl büyük olasılıkla 90 bin megavatın üzerinde bir elektrik üretimi söz konusu olacak. Böyle bir ihtiyaç da söz konusu değil değerli arkadaşlar.

Ve gelelim, "bağımsız enerji" deniyor iktidar mahfilleri tarafından, bağımsız tarafı da yok zira kullanılan radyoaktif elementler Türkiye'de üretilmiyor. Bu da bizim Rusya'ya bağımlılığımızı artıracak bir diğer faktör.

Çernobil'in 33'üncü yılı bu yıl ve 100 binden fazla insan Çernobil faciasında hayatını kaybetti; toprak, hava ve su kirlendi. Temiz olmayan, güvenilir olmayan, ucuz olmayan ve bizi Rusya'ya bağımlı kılacak bir projeyle karşı karşıyayız. Şunu açık yüreklilikle ifade etmekte fayda var: Nükleer bir felaketin kapısı iktidar tarafından aralanıyor. Vakit geç olmadan, tez zamanda bu konuda önlemleri alıp bu Akkuyu faciasını önlemek mümkün olacaktır. Bu konuda umarım ki yetkililer üzerlerine düşeni yapacaklar.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Turan.

Değerli milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim. Bu sözlerin ardından sayın grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Özkan...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, 2002 yılından bugüne kadar orman alanı, kırsal kalkınma alanı ile bitkisel üretim ve hayvancılıkta ciddi büyüme sağlandığına ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2002 yılından bugüne kadar orman alanında, kırsal kalkınma alanında, bitkisel üretimde ve hayvancılık üretiminde ciddi oranda büyüme sağladık. Üreticilerimize bugüne kadar yaklaşık 130 milyar liralık nakit hibe desteği verdik. Bu yıl destek miktarını 16 milyar liranın üzerine çıkararak gübre ve yemde alınan KDV'yi tamamen kaldırmamız yanında "mazotun yarısı sizden yarısı bizden" diyerek çiftçilerin üretim maliyetlerini ciddi oranda düşürdük. Hayvancılık destekleri kapsamında bugüne kadar 32 milyar lira, ormancılık alanında 16,3 milyar lira destek sağladık. Ülkemizi büyütmek ve güçlü kılmak için alın teri döken ve destek verenlere, başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere, teşekkür ediyor; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Hancıoğlu...

2.- Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu'nun, sokağın asıl gündeminin hayat pahalılığı, işsizlik, yoksulluk olduğuna ilişkin açıklaması

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün milletimiz, ülkeyi ihtiraslarla yönetmenin sonucunda ortaya çıkan bir felaketi yaşıyor. Sokağın asıl gündemi hayat pahalılığı, işsizlik, yoksulluktur. Milyonlarca insanımız yarın sofrasına ekmeek koyup koyamayacağının endişesini taşıyor. Ülkenin beka sorununu şimdilerde İstanbul'daki rantın beka sorununa kadar indirgemiş olanlara sesleniyorum: Vatandaş açısından artık bıçak kemiğe dayandı, millete masal okumayın. Milletimiz "İhracat şu kadar arttı. Dış ticaret açığı makası daralıyor. 2023

hedeflerine emin adımlarla ilerliyoruz.” masallarını dinlemekten artık sıkıldı. Bu yılın sadece ilk üç ayında kepenk kapatan 30 bin esnafın bu laflara artık karnı tok. Batık KOBİ kredilerinin tutarı bir yılda yüzde 85 arttı, sokaklar işsiz gençlerimizle dolu; bu tablonun adı “yıkım”dır. Bu sorunu çözemeyen bu yıkımın altında kalır.

**BAŞKAN – Sayın Taşkın...**

3.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nın tüm yurttaki coşkuyla kutlandığına, dün olduğu gibi bugün de bağımsızlığımıza kasteden ihanet ve şer odaklarına karşı ülkeyi korumaya hazır olduklarına ilişkin açıklaması

**ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.**

Millî Mücadele'mizin 100'üncü yıl dönümüne ulaşmanın gurur ve heyecanını yaşadığımız 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı tüm yurttaki büyük bir coşkuyla ve törenlerle kutlandı. Bu toprakları bizlere vatan yapan, başta Kurtuluş Savaşı şehitlerimiz olmak üzere, tüm şehit ve gazilerimizi rahmet, minnet ve şükranla anıyorum. 19 Mayıs, yüz yıl önce Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'a çıkarak Millî Mücadele'mizi fiilî olarak başlattığı, işgal kuvvetlerini topraklarımızdan söküp atmak için millî iradenin, birlik ve beraberlik ruhunun, güçlü bir inancın uyanış günüdür. Dün olduğu gibi bugün de özgürlük ve bağımsızlığa kasteden ihanet ve şer odaklarına karşı bu ülkeyi hep birlikte korumaya hazırız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

**BAŞKAN – Sayın Arslan...**

4.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, YSK'nin büyükşehir seçimini iptal ederken aynı zarftan çıkan ilçe belediye başkanları ve belediye meclisi üyeleri seçimlerini neden iptal etmediğini, Bursa ili Mustafakemalpaşa ilçesi ile Erzurum ili Pasinler ilçesindeki itirazları oy birliğiyle reddederken İstanbul Büyükşehirle ilgili itirazı ve 2 Mart 2019 tarihinden sonra yapılan itirazları neden kabul ettiğini, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali kararını veren hâkimler hakkında soruşturma yapmayı düşünüp düşünmediğini Adalet Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

**KAZIM ARSLAN (Denizli) – Adalet Bakanına soruyorum: YSK İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminin iptali kararındaki 4 konuya açıklık getirmek, konuyu açıklığa kavuşturmak ve kamu vicdanını rahatlatmak zorundadır.**

1) YSK, Büyükşehir seçimini iptal ederken aynı zarftan çıkan ilçe belediye başkanları ile belediye meclisi üyeleri seçimlerini -itirazımıza rağmen- neden iptal etmemiştir, bunun sebebi nedir?

2) Aynı mahiyette Bursa Mustafakemalpaşa ve Pasinler ilçesinde yapılan itirazları 16-20 Nisanda oy birliğiyle reddederken YSK, İstanbul Büyükşehir itirazını neden kabul etmiştir?

3) YSK, düzenlediği seçim takviminde “Sandık kurallarının usulsüz oluşturulmasına yönelik yapılacak itirazlar 2/3/2019'a kadar yapılacaktır.” demesine rağmen, bu sürenin geçmesinden sonra yapılan itirazı süre yönünden reddetmesi gerekirken neden kabul etmiştir?

4) YSK'ye yapılan itirazlar süre, şekil ve sebep yönüyle incelenmesinin yapılabilmesi için sandık kurulu tutanaklarında itirazların olup olmadığına bakılmak zorundadır. Böyle itirazları olmadığına göre, İstanbul Büyükşehir itirazını kabul etmesinin hukuki bir dayanağı yoktur. Verilen iptal kararı tamamen siyasidir. Bu kararı veren hâkimler hakkında bir soruşturma yapmayı düşünüyor musunuz?

**Teşekkür ederim.**

**BAŞKAN – Sayın İlhan...**

5.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesine ortodonti uzmanı atamasının yapılmasını Sağlık Bakanından talep ettiğine ilişkin açıklaması

**METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.**

Ortodonti, diş hekimliğinin özel bir dalı olup dişlerde ve yüzde bulunan düzensizliklerin teşhisi, korunması ve tedavisiyle ilgilenir. Kırşehir'de Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi mevcut olmasına rağmen, ortodonti uzmanı maalesef yoktur. Bilindiği üzere, ortodontik tedavi uzun soluklu bir tedavi olup elde edilen sonucun kalıcı olabilmesi için hastaların uzun süreli takibi gerekmektedir. Bu da ekonomik durumu kısıtlı olan hastalarımızın bu hizmete ulaşmasını zorlaştırmaktadır. Sağlık Bakanlığımızdan bir an önce Kırşehir Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesine en azından 1 ortodonti uzmanı atamasının yapılmasını talep etmekteyiz.

**Teşekkür ederim.**

**BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...**

6.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutladığına ilişkin açıklaması

**MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.**

Büyük Önder Atatürk'ün 19 Mayıs 1919'da Samsun'dan Anadolu topraklarına ayak basarak başlattığı Millî Mücadele'miz Türk tarihinde önemli dönüm noktalarından biridir. Bundan yüz yıl önce Samsun'da istiklal meşalesi yakılmış; bu ışık Amasya, Erzurum, Sivas ve ardından Ankara'yla tüm Anadolu'ya dalga dalga yayılmıştır. Tarihi boyunca bağımsız yaşamış olan Türk milletinin yine dünya üzerindeki varlığını hür, bağımsız olarak sürdürmesi için hastaların uzun süreli takibi gerekmektedir. Bu da ekonomik durumu kısıtlı olan hastalarımızın bu hizmete ulaşmasını zorlaştırmaktadır. Sağlık Bakanlığımızdan bir an önce Kırşehir Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesine en azından 1 ortodonti uzmanı atamasının yapılmasını talep etmekteyiz.

Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle anıyor; hayatta olan gazilerimize sağlık diliyor; bütün gençlerimizin 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı yürekten kutluyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

**BAŞKAN – Sayın Kaya...**

7.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, çay üreticilerinin sorunlarının ivedilikle çözülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

**AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkürler Sayın Başkan.**

Tarım Bakanlığı 2019 yılı yaş çay alım fiyatını 2 lira 90 kuruş olarak açıklamıştır. Ancak uygulanan kota ve kontenjan uygulamaları nedeniyle yaş çay fiyatı piyasada şimdiden 1 lira 90 kuruşlara kadar düşmüştür ve üreticilerimiz daha da düşeceğinden endişelidir. Gübre fiyatları geçen yıla göre yüzde 100, işçilik yüzde 50; çay bezi, çay makası, yağmurluk ve çuval gibi malzeme fiyatları da ortalama yüzde 40 artmıştır. Kota, kontenjan ve malzeme fiyatlarındaki bu artışlar zaten sıkıntı içinde olan çay üreticilerimizi daha da perişan etmektedir. Kota ve kontenjan nedeniyle çay üreticilerinin emeği ve alın teri göz göre göre heba edilmektedir. Çay üreticimiz bu sorunlara ivedilikle çözüm beklemektedir. ÇAYKUR ve özel sektör arasında oluşan fiyat farkları sorunu mutlaka ve ivedilikle çözülmemelidir.

Buradan Hükümet yetkililerine sesleniyorum: Çayınızı her yudumladığınızda perişan durumdaki çay üreticimizi lütfen

hatırlayın ve biraz vicdanlıysanız...  
BAŞKAN – Sayın Şeker...

8.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Türkiye'de hızlı büyüyen 100 şirketten 5'inin Kocaeli ilinde olduğuna ve tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı iş birliğiyle Türkiye'nin en hızlı büyüyen 100 şirketi belirlendi. Bu şirketler millî gelir artışının 18 katı üzerinde bir performans sergilemişler; verimliliklerini ortalama yüzde 332, büyüme oranlarını yüzde 605 ve istihdamlarını yüzde 70 artırmışlar; 68 farklı ülkeye ihracat yapıyorlar. Şirketlerin yaş ortalaması 11,5 yıl. 3'ü büyükşehir olmak üzere 25 ilimizde faaliyet gösteriyorlar. 2019 yılında da çalışan sayılarını artırmayı hedefliyorlar. Bu başarıya AK PARTİ hükümetlerimiz, KOSGEB'ten ve TÜBİTAK'tan hibe ve kredi vererek destek sağlamış. Dereceye giren firmaların 5'i seçim bölgem Kocaeli'nden.

Ülkemizin büyümesinde rol üstlenen şirketlerimizi tebrik ediyorum. 2023 hedefimizi yakalamak ve lider ülke hâline gelmek için hep birlikte çalışacağız.

Ülkemiz daha güzel olacak diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özer...

9.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, saldırıya uğrayan gazeteci Yavuz Selim Demirağ, İdris Özyol ve Ergin Çevik'e geçmiş olsun dileğinde bulunduğu, gazetecilere saldıran ve hedef gösterenlerin yargı önünde hesap vermesi gerektiğine ilişkin açıklaması

AYDIN ÖZER (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçen hafta Ankara'da gazeteci Yavuz Selim Demirağ'a saldıran ve savcıya "Trafikte takıştık, o yüzden dövdük." ifadesini veren kişiler hayati tehlike söz konusu olmadığı gerekçesiyle serbest bırakıldı. Gazetecilere yönelik bu tip saldırıların cezalandırılmaması, bir haberi, bir yazıyı beğenmeyen kendini bilmezlerin cesaret bulmasına neden olmaktadır. Nitekim, Demirağ olayının ardından Antalya'da beş gün arayla 2 gazeteciye saldırıldı. Geçen çarşamba akşamı bölgenin deneyimli kalemlerinden İdris Özyol çalıştığı gazetenin önünde 3 kişi tarafından darbedildi. Dün akşam da Güney Haberci haber sitesinin sahibi Ergin Çevik, yolunu kesen kimliği belirsiz kişiler tarafından saldırıya uğradı. Buradan yaralanan gazetecilere geçmiş olsun diyor, savcılar bir kez daha göreve davet ediyoruz. Gazetecilere saldıran, hedef gösteren, kışkırtan kim varsa yargı önünde hesap vermelidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Arık...

10.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, atama bekleyen sağlık personelinin mağduriyetine ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

550 bin atama bekleyen sağlık personeli elleri ekmek tutsun istiyor, iş istiyor. Atamalarının yapılabilmesi için KPSS sınavında yıllarca dirsek çürüten bu kardeşlerimiz şimdi de sağlık personeli alımlarında mülakat yani sözlü sınavın şokunu yaşıyorlar. Bu kardeşlerimiz, öğretmenlikte olduğu gibi, mülakatlara alın terlerinin alınacağı, haklarının yenileneceği, yandaşların kayırlacağı düşüncesiyle mülakat istemiyorlar; haksız da değiller. Yıllardır liyakate uymayıp bu ülkenin yurtsever çocuklarını saçma sapan sorularla eler iken devletin kilit noktalarına FETÖ'nün çocuklarını yerleştirdiniz; Allah muhafaza, ülkemiz elimizden gidiyordu. Şimdi de liyakati es geçip bu milleti sağlığından etmeyin. Sağlıkta mülakat olmaz, sağlıkta torpil olmaz; konu insan sağlığı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çepni...

11.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, İzmir Karaburun halkının RES'ler nedeniyle yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

İzmir Karaburun halkının yaşam alanları, sayıları sürekli artan rüzgâr enerji santralleri nedeniyle talan ediliyor. Evlerin 50-100 metre yakınlara RES kuruluyor, hayvan otlatma alanları ve yaşam alanları olumsuz etkileniyor. Mart ayında Cumhurbaşkanlığı karamamesiyle Karaburun Yarımadası özel çevre koruma bölgesi ilan edilmişti. Buna rağmen, lisanslı Danıştay tarafından iptal edilen Lodos Elektrik AŞ inşaat çalışmalarına devam ediyor.

Yine Cumhurbaşkanlığınca, bölgeyi insansızlaştırmak için ta 1952 yılında hazırlanan jeolojik durum raporuna dayanarak bölge, afet bölgesi ilan edilmiş durumda. Karaburun halkı ve ekoloji örgütleri bu enerji şirketlerinin lehine projelerden vazgeçilmesini talep ediyorlar. Bakanlık, bu talepleri dikkate almalı; rant için değil, halk için politikalar uygulamalıdır.

BAŞKAN – Sayın Barut...

12.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, pamuk üreticilerinin neden mağdur edildiği ile pamuk destekleme primlerinin neden düşürüldüğünü öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, beyaz altın olarak bilinen pamuk stratejik bir üründür. Pamuk primlerinin ödemesinin beklendiği şu günlerde akıl almaz bir kararla pamuk üreticisinin dekara 600-700 kilogram verim aldığı yerlerde bile destekleme tutarı maksimum 500 kilografa düşürülmüştür. Pamuk üreticileri, Tarım Bakanlığı teşkilatlarının belirlediği rakama göre müstahsil makbuzu kesip dosyasını teslim etmiştir. Bu skandal kararla birlikte destekleme prim miktarı düşürülüp üreticinin hakkı gasbedilmiştir. Bu karar, zor şartlarda üretim yapan pamuk üreticilerimizi zamanla üretimden uzaklaştıracaktır.

Ülkemizde sınırlı miktarda üretimi yapılan pamuk 30'dan fazla iş kolunun en önemli ham maddesidir. Türkiye'nin yıllık ortalama 2 milyar dolarlık pamuk ithalatı yaptığı gözletilirse bu gelişmenin ne demek olduğu daha iyi anlaşılacaktır.

Soruyorum size: Bir hükümet çiftçisini kandırır mı? Neden üreticilerimiz mağdur ediliyor? Pamuk desteklemesinin düşürülmesinin amacı nedir? Çiftçimiz bu yükün altından nasıl kalkacaktır? Pamuk üreticisinin ekmeğiyle oynamayın, köstek olmayın. AKP iktidarını bu yanıltan dönmeye davet ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aycan...

13.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, devlet memurlarının doğum sonrası yarım zamanlı çalışma hakkıyla ilgili usul ve esasların yayımlanmasını beklediğine, uyuşturucu madde satışıyla ilgili önlem alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, 2016 yılında 657 sayılı Kanun'a eklenen ek madde 43'le devlet memurlarına doğum sonrası yarım zamanlı çalışma hakkı verilmiştir fakat devlet memurları, konuyla ilgili usul ve esaslar belirlenmediği için yararlanamamaktadır. Kanunun düzenlenmesinin üzerinden üç yıl geçmiştir. Devlet memurları bu konuyla ilgili usul ve esasların yayımlanmasını beklemektedir.

İkinci olarak da İstanbul Başakşehir Altınşehir Mahallesi'ndeki uyuşturucu satışından rahatsızlık duyan annelerin feryadını gündeme getirmek istiyorum. Yurdumuz genelinde vatandaş uyuşturucu satışından rahatsızlıklarını dile getirmekte, uyuşturucu satışının sokakta arttığı gözlenmektedir. Maalesef, ülkemizde madde kullanımı artmaktadır, madde kullanımına bağlı ölümler artmaktadır. Madde satışıyla ilgili daha yoğun önlem alınmasını istiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer...

14.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Cumhuriyet gazetesi davasına ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhuriyet gazetesi yargılaması kapsamındaki gazetecilerin bir kısmı, daha önce haksızca hapis yattıkları yetmezmiş gibi yeniden cezaevine girdiler. Musa Kart, Güray Öz, Önder Çelik, Hakan Kara, Mustafa Kemal Güngör ve Emre İper, Kandıra Cezaevindeler. Beş yıldan az ceza aldıkları için onlar için yargılama bitti ama aynı iddianamede aynı suç isnadıyla yargılanan diğer gazeteciler ise adaleti Yargıtayda arayabiliyor.

Yargı sistemindeki bu garabeti, adaletsizliği, Yargıtay Başkanı da Adalet Bakanı da kabul etti. O yüzden, bir yasa değişikliğiyle bu haksızlık ve eşitsizlik bir an önce giderilmelidir. Bu süreçte ise cezaevindeki gazetecilerin infazları durdurulmalıdır. Hepimiz bir an önce bu yasa değişikliğinin çıkması için çaba sarf etmeliyiz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Ünsal...

15.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, 17 Mayıs Mahzuni Şerif'in Hakk'a yürüyüşünün 17'nci yılına ilişkin açıklaması

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Değerli arkadaşlarım, geçen hafta sonu, asrın Pir Sultan'ı, benim de yakın dostum Mahzuni Şerif'in Hakk'a yürüyüşünün 17'nci yılıydı. Her sözüyle, her türküsüyle hayatın gerçeklerini bize taşıyan Anadolu'nun aydın yüzü, onurlu yüzü ozanımız Âşık Mahzuni Şerif'in bugün bile hâlâ ülkemizi anlatan "Yuh, yuh!" parçasından dizeler okuyacağım sizlere. Bakın, ne kadar tanıdık gelecek bu sözler, tabii ki anlayana.

"Uzaktan yakından yuh çekme bana,

Sana senin gibi baktımsa yuh!

Efendi görünüp bütün insana,

Hakk'ın kullarını yıktım ise yuh!

Ben hoca değilim muska yazmadım,

Ben hacı değilim Arap gezmedim,

Kuvvetliyi sevip zayıf ezmedim,

Namussuza boyun büküm ise yuh!

Ne demek efendi, bey ve amele,

Fakir soymak yakışır mı kemale?

Rüşveti hak bilip her dakika hile,

Yapıp yapıp kafa çektim ise yuh!

Bu kadar milletin hakkın alanlar,

Onları kandırıp zevke dalanlar,

Diplomayla olmaz hâkim olanlar,

Suçsuzun başına çöktüm ise yuh!

Yuh yuh soyanlara,

Soyup kaçıp doyanlara,

İnsana kıyanlara, uyuyanlara yuh!" dedi. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

16.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, kanser hastaları ile ömür boyu cihaz kullanmak zorunda olan hastaların tıbbi malzemeleri hakkındaki sorunlarına ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sayın Başkan, kanser hastaları ve ömür boyu cihaz kullanmak zorunda olan hastaların alması zorunlu tıbbi malzemelere ilişkin sorunları gün geçtikçe büyüyor. Ömür boyu kolostomi adaptörü ve torbası için sağlık kurulu raporu çıkartmasına rağmen iki ayda bir 500 liraya yakın fark ücreti ödemek zorunda kalan bir emeklimizin veya asgari ücretimizin çektiği sıkıntıyı göz önüne almak zorundayız. Alınan ücret farkı uygulaması vatandaşlarımız için ağır bir külfet oluşturuyor.

Ayrıca, organ nakli bekleyen kalp hastaları için kullanılan LVAD cihazı geçmişte tüm hastalara verilirken 2019 itibarıyla SGK artık bunu karşılamıyor. Sağlık Bakanlığının buna ilişkin bir açıklaması var mıdır?

Ayrıca, SGK, kanser tedavisini bitirip ömür boyu tıbbi cihaz kullanmak zorunda olan hastaların maliyetlerinin tamamını neden karşılamıyor? Zorunlu tıbbi cihaz kullanan hastalardan neden fark alınıyor?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yeşil...

17.- Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, 17 Mayıs Mahzuni Şerif'in Hakk'a yürüyüşünün 17'nci yılına ilişkin açıklaması

NIHAT YEŞİL (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bundan on yedi yıl önce kaybettiğimiz büyük halk ozanı Âşık Mahzuni Şerif'i rahmetle anarken, o -halkın ozanı olarak onu ölümsüzleştiren- kendini halkına adanmış bir halk ozanıydı. Halkın sorunlarını sazi ve sözüyle dile getiren büyük halk ozanı ne güzel söylemiş:

"Milletin sırtından doyan doyanı,

Gönül bu oyuna nasıl dayana?

Yiğit muhtaç olmuş kuru soğana,

Bilmem söylesem mi söylemesem mi?"

Gerçekten çok doğru söylüyor. Bugün bu halk ozanlarımızı bırakın anmayı, adını dahi dile getirmeyen bu yönetim

anlayışını burada da kınamak istiyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

18.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman Üniversitesi Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesinin çocuk kardiyoloji uzmanı ihtiyacının giderilmesi gerektiğine, Adıyaman Merkez Kuşakkaya Göletleri ve Sulamaları Projesi yapım işine ne zaman başlanacağını Tarım ve Orman Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Adıyaman Üniversitesi Kadın Doğum ve Çocuk Hastanemizde çocuk kardiyoloji uzmanımız yok. Doktor olmadığından dolayı, yeni doğan çocuklar, diğer çocuklar ve aileler mağdur olmaktadır. Sağlık Bakanlığından bir an evvel buraya doktor atmasını bekliyoruz.

Ayrıca, Adıyaman Merkez Göztepe köyü ve Şerefli köyü dâhilinde yapılması planlanan Kuşakkaya Göleti ve Sulama Projesi'nin yapım işi sözleşmesi 2017 yılında imzalanmış olmasına rağmen ilgili bakanlık ve DSİ Bölge Müdürlüğü tarafından bu göletin inşaatına bugüne kadar başlanılamamıştır. Ben buradan Tarım ve Orman Bakanlığı ile DSİ Bölge Müdürlüğüne açıkça çağırıda bulunuyorum. Bu göletin yapım işine ne zaman zaman başlayacaksınız? Adıyaman topraklarını suyla ne zaman buluşturacaksınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tuncer...

19.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı kanser hastalarının yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sayın Başkan, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan kanser hastalarının önemli bir sorununa değinmek istiyorum. Kanser hastalığının tedavisinde kullanılan ve hastalığın yenilmesinde çok etkili olan "Ibrance" ve "Reampla" isimli ilaçlar bulunmaktadır. Bu ilacı kullanan hastaların iyileşme oranları bayağı yüksektir ancak şöyle bir sorun vardır: "Ibrance" veya "Reampla" isimli ilaç eczanelerde bulunmasına rağmen SGK tarafından bu ilaçların ödemesi yapılmamakta, ilacın hastalar tarafından parası ödenerek alınması gerekmektedir. İlaç çok pahalı olduğu için birçok hasta para ödeyememekte ve tedavileri eksik kalmaktadır. Oysa Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı SGK tarafından verilmeyen bu ilaçlar Suriyelilere bedava verilmektedir. Suriyeli kanser hastalarının Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı kanser hastalarından ne ayrıcalığı vardır anlamak mümkün değildir.

Sayın Bakan, Suriyelilere bedava verilen "Ibrance" isimli ilacın Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına da bedava verilmesi zorunluluktur ve bu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erel...

20.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Aksaray Eğitim ve Araştırma Hastanesinin kadın hastalıkları ve doğum uzmanı ihtiyacı ile Aksaray ili Sultanhanı ilçesinin hastane ihtiyacının karşılanması gerektiğine ilişkin açıklaması

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkanım, 400 bin nüfusu bulunan Aksaray'ımızda Aksaray Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yaklaşık üç haftadır kadın doğum hastalıkları doktoru bulunmamaktadır. Vatandaşlarımız perişan bir hâledir, kendilerini özel hastanelere sevk ettirmektedirler. Zaten ekonomik sıkıntı içerisinde bulunan vatandaşların özel hastanelerde tedavi olması mümkün değildir. Sağlık Bakanlığını buradan uyarıyorum: Bir an önce, 400 bin nüfusu bulunan Aksaray'ın Araştırma ve Eğitim Hastanesine kadın doğum uzmanının gönderilmesi, en azından geçici görevle gönderilmesi elzemdir.

Yine, çiçeği burnunda Sultanhanı ilçemizde de hastane bulunmamaktadır. Yapımı devam eden hastane ödenek yokluğundan yarım kalmıştır. Buradaki vatandaşlarımız da Aksaray'a veya Konya'ya gitmektedir. Buraya da acilen uzman doktorlar görevlendirilmelidir.

Yine, çiftçilerimizin buğday, arpa, ayçiçeği 2019 desteklerinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ersoy...

21.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, 15 Mayıs Dünya İklim Günü'ne ilişkin açıklaması

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dünya İklim Günü, iklim değişikliği ve küresel ısınmaya dikkat çekebilmek için her yıl 15 Mayıs'ta kutlanan gündür. Hepimiz bu gezegende havayı kirleterek ve israf ederek kendi yaşamımıza zarar verdiğimiz biliyoruz. Yaşanabilir bir dünya için sıfır atık konusundaki bireysel duyarlılığımızın bilincinde olmalıyız. Toplumun her kesimi bu sorumluluğu taşımali ve bu bilinci bir diğerine aktarmak için de çalışmalıdır.

İklim değişikliği için evrensel olan şu 4 noktayı tekrar hatırlatmak istiyorum:

1) Rejeneratif (onarıcı) tarımı destekleyelim. Böylelikle sağlıksız toprakları iyileştirdiğimiz gibi, atmosferde mevcut karbondioksitin geri emilmesi de sağlanabilir.

2) Göllerimizi, nehirlerimizi, okyanusları ve yer altı sularımızı koruyalım.

3) Sıfır atık için gerekli bilinci oluşturalım.

4) Enerji kullanımı ve kaynaklarını geliştirelim diyorum ve kendimiz ve gelecek nesiller için yaşanabilir bir dünya diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Aygun...

22.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, 2019 yılı destekleme primlerinin açıklanmamasının çiftçinin üretimden çekilmesine neden olacağını düşünülüp düşünülmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – 2018 yılında yapılacak olan destekleme için karar 26 Şubat 2018 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanmıştı, ancak 2019 yılı için destekleme primlerinin ne olacağı hâlâ belli değildir. Çiftçimize yazıktır, günahıdır. Hangi ürüne ne kadar destek verileceği ocak ayından bugüne yaklaşık altı ay geçmesine karşın hâlâ açıklanmadı. Çiftçinin gözünün kulağının sizde olduğunu biliyorsunuz. Tarım biterken, AKP döneminde 700 bin çiftçi üretimden çekilirken sizin bu tutumunuzla kaçışın devam edeceğini düşünmediniz mi? Üretimin olmadığı yerde sadece tüketerek ne bolluk olur ne bereket olur, bunu unutmayın.

2018 yılı yağlı bitkiler, ayçiçeği, kanola, aspir, pamuk destekleme primlerinin bayrama kadar ödeneceği müjdesini verdiniz. Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesine göre çiftçinin alması gereken rakamı yine vermiyorsunuz. Kanunen verilmesi gereken destek Cumhurbaşkanının her konuşmasında çiftçiye bağlı, iane gibi servis edilmesine rağmen, çiftçinin kanunen hak ettiği bir ödeme dahi yok. Çünkü kanuna göre gayrisafi hasılanın yüzde 1'i oranında çiftçiye destek verilmesi gerekirken çiftçinin hak ettiği paranın yüzde 61'ini kesiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)  
BAŞKAN – Sayın Kemalbay...

23.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközeği'nün, sendikalaştıkları için işten çıkarılan Kale Kayışları, Cargill, Flormar, FARPLAS işçileri için Cumhuriyet savcılarının neden harekete geçmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Buradan Türkiye Cumhuriyeti savcılarına seslenmek istiyorum: Sendika anayasal haktır. Bir kimseye karşı bir sendikaya üye olmaya veya olmamaya, sendikanın faaliyetlerine katılmaya veya katılmamaya, sendikadan veya sendika yönetimindeki görevinden ayrılmaya zorlamak amacıyla cebir veya tehdit kullanan kişi altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla bir sendikanın faaliyetlerinin engellenmesi hâlinde bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Türkiye Cumhuriyeti savcıları, bugüne kadar, işçileri sendikalaştıkları için işten atan, Kale Kayış işçilerini sokağa atan ve işçilere karşı şiddet uygulayanlara karşı neden harekete geçmiyor? Cargill işçileri, Flormar işçileri, Delplast işçileri için onları harekete geçmeye çağırıyorum.

BAŞKAN – Sayın Öztunç...

24.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, 17 Mayıs Mahzuni Şerif'in Hakk'a yürüyüşünün 17'nci yılına ilişkin açıklaması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Âşık Mahzuni Şerif halkın ozanı, Anadolu'nun ozanı, asrımızın da Pir Sultan'ıdır, benim de hemşehrimdir. Geçtiğimiz günlerde 17'nci ölüm yıl dönümünde kendisini Hacıbektaş'taki mezarının başında andık. Âşık Mahzuni Şerif'i iyi anlamak gerekir. Âşık Mahzuni Şerif o kadar öngörü sahibiymiş ki yiğidin kuru soğana muhtaç olacağını yıllar önce görmüş. Âşık Mahzuni Şerif, zevzekleri, fırladıkları yıllar önce görmüş ve eserlerine yazmış.

Bakin, bir anısı var. Denizlerin idamından sonra Âşık Mahzuni Şerif "Erim erim eriyessin/Sürüm sürüm sürünesin." diye türkü yazdığı için cezaevine girmiştir. Mahkemeye çıktığında Nihat Erim'in mahkemedeki dilekçesi okunmuştur "Halk ozanları başbakanları sevmek zorunda değildir, davacı değilim." diye. Bugün Âşık Mahzuni Şerif yaşasa yine aynı türküler, aynı şiirleri yazardı ancak eminim ki bugünkü iktidar, bugünkü Cumhurbaşkanını böyle hoşgörülü davranmazdı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler değerli milletvekilleri.

Şimdi de grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk olarak İYİ PARTİ Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Yavuz Ağırlioğlu.

Buyurun Sayın Ağırlioğlu.

25.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, 19 Mayıs Millî Mücadele'nin 100'üncü yıl dönümü vesilesiyle mevzubahis olan Türk devletinin varlığı, Türk milletinin istikbaline ise çıkılacak bir Samsun Limanı ile binilecek bir Bandırma Vapuru'nu milletin her zaman bulacağına, Trabzon ili Çaykara ilçesinde kaybolan Anadolu Ajansı Muhabiri Abdulkadir Nişancı'yı arama kurtarma çalışmalarına katılan 2 askerin şehit olduğuna ve konunun araştırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 100'üncü yılını andığımız 19 Mayısla ilgili birkaç husus söylemem lazım, belirtmem lazım.

Malumualiniz, Orta Doğu her geçen gün daha fazla kaynayan bir kazana dönüştürüldü. Orta Doğu'da her geçen gün artan savaş çanları Türk devletinin, Türk milletinin, Türk vatanının istiklali ve istikbaliyle ilgili tehdit oluşturacak raddeye varır ise şayet, hamasete kurban vermeden, sözlerimizi 100'üncü yıla hürmeten bir daha beyan etmiş olalım. Mevzubahis olan Türk devletinin varlığı, Türk milletinin istikbaline ise çıkılacak bir Samsun Limanı, binilecek bir Bandırma vapurunu bu millet her zaman bulur.

Çaykara'da Anadolu Ajansı muhabirinin bir kaza sonucu kayboluşunu takiben gerçekleştirilen arama faaliyetlerinde 2 askerimiz vefat etti, şehit oldular. Ben Çaykaralıyım, Trabzonlu olup bölgeden bilgi alan mebus arkadaşlarımız da bu, benim duyduğum şeyi duymuş olabilirler.

Kesin bir kanaatle söylemiyorum ama önemli bir şey bu söyleyeceğim: Arama kurtarma faaliyetinin yapıldığı yer su toplama havzası olarak kullanılan barajın içi. Duyduğumu arz ediyorum Genel Kurulun dikkatine. Orada bu arama kurtarma faaliyeti yapılırken arama kurtarmanın başındaki yetkilinin içerideki suyun biraz daha azaltılmasına yönelik kapakların açılması talebine yetkililer, içeride dalgıçlar varken baraj kapaklarının açılmasının çok ciddi hayati tehlike oluşturacağı ikazında bulunuyorlar. Birkaç sefer ısrardan sonra baraj kapakları suların alçalması için açılıyor. Bu açılmadan sonra, açılan baraj kapakları içeridekileri vakumlayarak ölümlerine sebep oluyor diye bir şey duydum barajda çalışan yetkili çocuklardan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Başkanım, tamamlayayım.

BAŞKAN – Devam edin Sayın Ağırlioğlu.

Buyurun.

YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Bu tür arama kurtarma faaliyetlerinde başa gelmesi en çok korkulan iş budur, arama kurtarma faaliyetlerinde tekrar insan kaybına sebep olacak ihmaller silsilesi. Bunlarla ilgili ciddi bir araştırma iradesi ortaya koymamız lazım.

Mevzunun haberleştirme şekline baktım; medya, derelerin içerisinde arama yapan asker fotoğraflarının arkasında coşkun akan bir su görüntüsüyle mevzuyu haberleştirmiş. Sanki bir algıyı, "Derenin içerisinde arama yapılırken açılan baraj kapaklarından taşkın hâle gelmiş dere yüzünden öldüler." algısını beslemek için yapılıyor olabilir. İtham etmeyeyim ama bu mevzuda duyduğumuz şey çok mühimdir. Bunun üzerine gitmek lazım. Bu anlamda bir hassasiyet talep ediyorum. Ben yarın gerekirse konunun araştırılmasıyla ilgili bir önergeyi yazarım, Genel Kurula arz ederim. Onunla ilgili ben bir hassasiyet talep ediyorum Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Ağırlioğlu.

MHP Grubu adına Manisa Milletvekili Erkan Akçay...

Buyurun Sayın Akçay.

26.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 19 Mayıs Millî Mücadele'nin 100'üncü yıl dönümüne, Türk milletini Anadolu'da esir etmeye yönelik heveslere 19 Mayıs 1919 ruhuyla karşı çıkmaya devam edileceğine, Yunanistan'ın 19 Mayıs'ta sözde Pontus soykırımını anma günü düzenlediğine, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutlarken başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere şehitleri ve Topal Osman'ı rahmetle andığına ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz pazar günü Millî Mücadele'nin ve Kurtuluş Savaşı'nın en önemli adımı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerinin atılmaya başlandığı, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'a ayak bastığı 19 Mayıs 1919'un 100'üncü yıl dönümünü idrak ettik.

Yüz yıl önce var olma ile yok olma arasındaki sarkaçta Türk milleti yılgınlık göstermemiş, uzun yıllar süren savaşılar rağmen bağımsızlık ülküsüyle mücadele azmini diri tutmuştur. 19 Mayıs 1919'da ayağa kalkan millî mukavemet, Türkiye Cumhuriyeti'nin dünü ile yarını arasındaki çelik bir bağıdır. Yüz yıl önce parçalanmamızı ve bölünmemizi isteyenlere karşı koyduğumuz nefsi müdafaa kararlılığımızda geri adım yoktur. Türk milletini Anadolu'da esir etmeye yönelik heveslere 19 Mayıs 1919 ruhuyla karşı çıkmaya devam edeceğiz.

Yalnız, yüz yıl önce Anadolu'daki işgal sadece yabancı güçlerin postallarıyla gerçekleşmedi. Yerli iş birlikçiler de işgalcileri sevinçle karşılamıştı. Yüz yıl evvel İzmir'de denize dökülen hevesler bugünlerde yine hortlamaya gayret etmektedir. Sözde bir Pontus soykırımı yalanı yerli iş birlikçiler eliyle gündeme getirilmek istenmektedir. Üstelik, bunun için seçtikleri tarih de 19 Mayıs'tır. Bizim millî bayram olarak kutladığımız 19 Mayıs'ta Yunanistan sözde Pontus soykırımı anma günü düzenliyor. Bu yıl bu propagandayı yerli iş birlikçileriyle Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti Ankara'ya taşımak istemişlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin Sayın Akçay.

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sözde Pontus soykırımının 100'üncü yıl dönümü provokasyonu Ankara Valiliğinin izin vermemesiyle önlenmiştir. Ancak görünen o ki sözde Ermeni soykırımı yalanından sonra, bir de sözde Pontus soykırımı yalanıyla önümüzdeki yıllarda daha sık karşı karşıya geleceğimiz anlaşılmaktadır. Meseleyi, başta Doğu Akdeniz havzasındaki etkinlik mücadelesi olmak üzere, bölgesel gelişmelerden bağımsız olarak değerlendiremeyiz. Türkiye'yi köşeye sıkıştırmak isteyenlerin Yunan yalanlarına sarılması an meselesidir. Bunun için Türkiye, sözde Ermeni soykırımı yalanında olduğu gibi, tezlerini tarihî bilgi ve belgelerle desteklerken uluslararası politika ve bölgesel sorunlarda masadaki ve sahadaki varlığını artırmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bağlayın, buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Büyük Türk milletinin 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı tekrar kutlarken Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve İstiklal Savaşı'mızın bütün kahramanlarını ve bu vesileyle de mahsusen Millî Mücadele kahramanımız Topal Osman'ı rahmet ve şükranla anıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akçay.

HDP Grubu adına İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurun Sayın Oluç.

27.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, 21 Mayıs Çerkez soykırımının 155'inci yıl dönümüne, 17-31 Mayıs Uluslararası Gözaltında Kayıplar Haftası vesilesiyle insanlığa karşı işlenen suçların affının ve zaman aşımının olmadığına, Şanlıurfa'nın Halfeti ilçesinde gerçekleştirilen gözaltılara ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli vekiller, 21 Mayıs Çerkez soykırımının 155'inci yıl dönümü. Bundan tam yüz elli beş yıl önce Çerkez halkı büyük bir kırıma maruz bırakıldı. Yüz binlerce insan Çarlık Rusyası tarafından bir soykırıma uğratıldı ve katledildi. Soykırıma uğratılan ve katledilenlerden daha fazlası, yine yüz binlerce insan da yaşadığı yeri ve yurdu terk etmek zorunda bırakıldı, kırk ayrı ülkeye dağılmak ve orada yaşamak zorunda kaldılar. 155'inci yılında Çerkez soykırımında yaşamını yitirenleri saygıyla anıyoruz ve Çerkez halkının -ki bu topraklarda yaşayan milyonlarca Çerkez insanı vardır- ana dil, kimlik ve kültür konusundaki taleplerini çok önemsiyoruz ve sahipleniyoruz. Bu taleplerin ve mücadelenin demokrasi ve eşitlik açısından son derece önemli olduğunu bir kez daha vurgulamak istiyoruz.

Yine, 17-31 Mayıs tarihleri, biliyorsunuz, Gözaltında Kayıplara Karşı Uluslararası Mücadele Haftası'dır. Hitler Almanyası, Mussolini İtalyası, Arjantin, Şili diktatörlükleri gözaltında kayıplar açısından tarihe utanç eylemlerini yazdırmış olan diktatörlüklerdir ve tabii ki Türkiye'de ne yazık ki 12 Eylül askerî darbesi sonrasında cunta döneminde sistematik olarak bir yok etme ve gözaltında kaybettirme pratiği uygulanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun devam edin Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Cumartesi Anneleri ilk kez 27 Mayıs 1995'te Galatasaray'da, İstanbul'da oturmaya başlamışlardır. Yedi yüz otuz sekiz haftadır, gözaltında kayıpları protesto etmek, gözaltında kaybedilmiş olan yakınlarını, çocuklarını bulmak, onlarla ilgili herhangi bir veriye ulaşabilmek için oturmaktadırlar. Bizler biliyoruz ki insanlığa karşı işlenen suçların affı da yoktur, zaman aşımı da yoktur. Bunu bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Şimdi, hukuk ve demokrasiyi konuşmaya başladığımızda ne yazık ki son derece vahim tablolarla karşılaşmaya devam ediyoruz. Dün Urfa Halfeti'de, geçmiş yılları yani 1980'li, 1990'lı yılları aratmayacak bir tabloyla karşı karşıya kalındı. Yaklaşık 40 kişi gözaltına alındı ve şu fotoğraflar etrafa yayıldı: Gözaltına alınanlar arkadan elleri kelepçeli bir şekilde yere yatırıldılar ve böyle bekletildiler. Bunun son derece insanlık dışı bir tutum olduğunu düşünüyoruz, demokrasi açısından, hukuk açısından kabul edilebilir bir yanı yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bağlayın lütfen Sayın Oluç.

Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum.

Avukatlarıyla bir heyetimiz görüşme yaptı, milletvekili heyetimiz. Elektrik verme dâhil her türlü işkence ve kötü muameleye maruz kaldıkları tespit edildi. Sağlık raporları için uğraşılıyor. Bu konuda gereken suç duyurularını da yapacağız. Gerçekten işkence insanlık suçudur, bunun da zaman aşımı yoktur. Bunu da vurgulamak istiyoruz. Bu emri kim vermiştir, bu talimatı kim vermiştir, kim uygulamıştır, mutlaka bunlar hakkında hukuken her türlü işlemin yapılması gerekir. Bunu da vurgulamak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Oluç.

CHP Grubu adına Manisa Milletvekili Özgür Özel.

Buyurun Sayın Özel.

28.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 19 Mayıs Millî Mücadele'nin 100'üncü yıl dönümüne, millî bayramları hiç kimseyi, hiçbir siyasi partiyi ayırmadan kutlamanın doğru olduğuna, Anadolu Ajansı Muhabiri Abdulkadir Nişancı'yı arama kurtarma çabalarının sonuçlanmasını beklediklerine, kurtarma çalışmalarında şehit olan askerlere Allah'tan rahmet dilediklerine ve olayın araştırılması gerektiğine, TRT bünyesindeki istihdam fazlası personele, 21 Mayıs Çerkez sürgünü ve soykırımının 155'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

19 Mayıs 1919'da bir büyük bağımsızlık mücadelesinin ilk adımı atıldı. Mustafa Kemal Atatürk, 16 Mayıs'ta başladığı yolculuğu Samsun'da tamamladı ve oradan Anadolu'da bir büyük direniş örgütledi, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu, Anadolu ve Rumeli'nin de kurtuluşunu sağladı. 20'nci yüzyılın en büyük bağımsızlık mücadelelerinden, örnek bir antiemperyalist direnişten bu yana bir asır geçti. Biz bir asırdır kurucu ilkelermize sadık kalarak ülkemize eksiksiz demokrasiyi getirebilme ve ülkemizin çağdaş uygarlıklar seviyesini yakalama ve onu aşma kararlılığıyla birlikte mücadelemizi sürdürüyoruz. Gönül isterdi ki pazar günü Samsun'da gerçekleşen 19 Mayıs törenlerini anlamına ve tarihî önemine uygun bir biçimde gerçekleştirebilseydik. Orada bulunmak önemliydi, oradaydık ve oradaki katılımımızdan ve duruşumuzdan son derece eminiz ve memnunuz. Ancak 19 Mayıs törenlerine bazı siyasi partilerin davet edilmemiş olmasını, yapılan davetin içeriği, tarzı ve zamanlaması sebebiyle bazı partilerin değerli liderlerinin bu daveti geri çevirme gerekliliğini duymuş olmalarını son derece önemsiyoruz. TBMM'de temsil edilen siyasi partilerden Halkların Demokratik Partisinin, İYİ PARTİ'nin, Türkiye İşçi Partisinin ve Demokrat Partinin törenlerde yer almamış olmasını ciddi bir eksiklik olarak görüyor, üzüntülerimizi bildiriyor, bu tablonun ortaya çıkmaması için önceden gayret gösterilme gerekliliğinin altını bir kez daha çiziyoruz. Türkiye'nin millî bayramlarını hiç kimseyi, hiçbir siyasi görüşü, hiçbir siyasi partiyi ayırmadan kutlamamız en doğru olanıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin Sayın Özel.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak 23 Nisanın da, 29 Ekimin de, 30 Ağustosun da, 19 Mayısın da tüm yurttaşlarımızın kucaklanarak kutlanması gerektiğinin ve bu yurttaşlarımızın siyasi tercihlerini yönelttikleri tüm siyasi partilerin de bu kutlamalarda birlikte olmaları gerekliliğinin altını bir kez daha çiziyoruz.

Bize çeşitli odaklarca sürekli yöneltilen tüm tehdit, itham, ağır hakaretlere rağmen, 31 Mart günü bu dilin milletimiz tarafından başta İstanbul, tüm Türkiye'de mahkûm edildiği gerçeğinin de altını çizerek ve normal zamanlarda ya da seçim dönemlerinde rakiplerine düşman hukuku uygulayıp ihtiyaç olduğunda "Aynı gemideyiz." diyenlerin yüz yıldır aynı gemide olduğumuzu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Özel.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ... bu geminin harekete geçişindeki iradenin dünyaya, siyasete, Türkiye'de yaşayan herkese nasıl baktığını örnek almaları gerektiğini söylüyor, 19 Mayıs 1919'un 100'üncü yılını bir kez daha yüce Meclis çatısı altında kutluyoruz ve yüce Meclisin daha nice yüz yıllar bu kutlamaları birlik ve beraberlik altında gerçekleştirmesi gerektiğinin altını çiziyoruz.

Biraz önce İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Yavuz Ağırlioğlu'nun dikkat çektiği hususta, öncelikle olayın özünde Anadolu Ajansı muhabirimiz için endişe ediyor ve bir an önce çabaların sonuçlanmasını bekliyoruz.

2 şehidimize Allah'tan rahmet diliyoruz ancak ve ancak Çaykara'yla ilgili biraz önce kendisinden dinlediğimiz hususun - sözlerinin sonunda da ifade ettiği gibi- araştırılması için eğer Mecliste bir inisiyatif alınacaksa -ki çok yerinde olur- grubumuz tarafından destekleneceğini ifade etmek istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bağlayın Sayın Özel.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Son olarak da TRT'de "istihdam fazlası personel" iddiasıyla, son dönemde sadece bir partiye ait bir devlet ve bir devletin partisi izlenimiyle başka hiçbir siyasi görüşe izin vermeyenlerin, devletin en bağımsız, en özerk olması gereken Anadolu Ajansı ve Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunu nasıl yönettiğini görüyoruz. Burada, siyasi görüşlerinden dolayı kişilerin işlerinden edilmesinin, ekmeklerinden edilmesinin ve güvencesiz bir şekilde kapı önüne konulmalarının, mobbing uygulanmasının, başka yerlerde çalıştırılmaya zorlanmalarının ve KHK'lerle tehdit edilmelerinin ve bundan sonraki süreçte de önceki güvencelerinin KHK'ler üzerinden kaybettirildiğin, bir de şimdi Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Son olarak...

BAŞKAN – Bağlayın lütfen Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...personelin emekli edilmesinin ya da ajansın doğrudan Cumhurbaşkanlığına bağlanması, TRT'de yaşanan kıyımın takipçisi olacağımızı ifade ediyoruz.

Gündemdeki önemli bir diğer husus olan 1864 Çerkez sürgündeki acıyı yüreğimizde hissediyoruz. Konuyla ilgili grup araştırmamız, araştırma önergemiz bugün bu yöndedir. Bu konuda da Sayın Grup Başkan Vekilimiz Engin Özkoç söz alacaktır. Biz, hayatını kaybedenlere, yüz elli beş yıl önceki büyük acıyı hatırlayarak, Allah'tan rahmet diliyoruz, o günden bugüne bu memleketi yurt etmiş olanların da acılarını paylaştığımızı ifade ediyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özel.

AK PARTİ Grubu adına Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu.

Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

29.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, 21 Mayıs Çerkez sürgünü ve soykırımının 155'inci yıl dönümüne, 19 Mayıs Millî Mücadele'nin 100'üncü yıl dönümüne, Anadolu Ajansı Muhabiri Abdulkadir Nişancı'yı arama kurtarma çalışmalarında şehit olan askerlere Allah'tan rahmet dilediğine ve olayla ilgili adli ve idari tahkikatın başlatıldığına, vefatı nedeniyle İstanbul Milletvekili Doğan Kubat'ın babasına Cenab-ı Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikli olarak bugün 155'inci yılını yaşadığımız ve 21 Mayıs 1864 yılında ana vatanlarından sürgün edilen Çerkez halkının acısını en derin şekilde paylaşıyor, sürgün şehitlerimizi rahmetle yâd ediyorum.

Pazar günü hep beraber malum Samsun'daydık, 19 Mayısın 100'üncü yıl dönümü münasebetiyle Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı beraber idrak ettik. Bu vesileyle ifade etmek isterim ki 19 Mayıs, yüz yıl önce Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'a çıkarak Millî Mücadele'mizi fiilî olarak başlattığı ve yeni devletimizin kuruluş güzergâhında önemli bir gün

olarak işgal kuvvetlerini de topraklarımızdan söküp atmak için millî iradenin, millî birlik ve beraberliğin, güçlü bir inancın uyanış günü olarak tarihe geçmiştir.

Biz nasıl ki yüz yıl önce dedelerimizin millî beraberlik ruhuyla emperyalistlere karşı bir olarak, iri olarak, diri olarak, hep birlikte Türkiye olarak karşı geldiklerini ve yurdumuzdan bu emperyalistleri kovduklarını anıyorsak aynı ruh ve manayla 23 Nisana, 19 Mayıs'a, 29 Ekime bugün de birlik ve beraberlik içerisinde istiklalitammeyi, tam bağımsızlığı, ekonomik istiklal mücadelemizi, devlet-millet kaynaşmasıyla hep birlikte tam bir kararlılıkla verdiğimiz ve vereceğimizi ifade etmek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin Sayın Akbaşıoğlu.

Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İkinci olarak, grup başkan vekillerimizin de ifade ettiği kayıp Anadolu Ajansı muhabirimizle ilgili... Bu aramalarda şehit düşen 2 askerimize Allah'tan rahmet ve mağfiret temenni ediyorum. Bu konuyla ilgili adli ve idari tahkikatların başlatıldığını hep beraber biliyoruz, bunlar derinlemesine devam edecekler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın sözlerinizi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Aynı şekilde, çok değerli çalışma arkadaşımız İstanbul Milletvekili Doğan Kubat Bey'in dün babasının cenazesinde hep beraberdik. Burada siyasi partilerimizi temsilen gelen değerli milletvekillerimize teşekkür ederken çok değerli arkadaşımız Doğan Kubat'a da başsağılığı diliyoruz. Merhum babasının da Cenab-ı Hak'tan rahmet ve merhametle cennet ve cemaliyle şerefyağ olmasını temenni ediyoruz. Grubumuz adına değerli arkadaşımıza başsağılığı diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akbaşıoğlu.

#### VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mithat Sancar'ın, vefatı nedeniyle İstanbul Milletvekili Doğan Kubat'ın babasına ve İstanbul Milletvekili İlhan Kesici'nin ağabeyine Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Ben de Divan adına Sayın Kubat'a başsağılığı, babasına da Allah'tan rahmet diliyorum.

Ayrıca, bugün, değerli milletvekili İlhan Kesici'nin ağabeyinin de vefat haberi gelmiştir; kendisine ve bütün aileye başsağılığı diliyor, ağabeyine de Allah'tan rahmet niyaz ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

#### VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

##### A) Tezkereler

1.- Cumhurbaşkanlığının, Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyonunda bulunan Antalya Milletvekili Deniz Baykal'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında tezkeresinin (3/365) Cumhurbaşkanlığına iade edildiğine ilişkin tezkeresi (3/735)

BAŞKAN – Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyonunda bulunan Antalya Milletvekili Deniz Baykal'a ait (3/365) esas numaralı yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Cumhurbaşkanlığı tezkeresi, Cumhurbaşkanlığının 2 Nisan 2019 tarihli yazısı doğrultusunda Cumhurbaşkanlığına iade edilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, TBMM Dışişleri Komisyonu üyelerinden oluşan bir heyetin 26-29 Haziran 2019 tarihlerinde Hırvatistan'a resmî ziyarette bulunmalarına ilişkin tezkeresi (3/736)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu heyetinin 26-29 Haziran 2019 tarihlerinde Hırvatistan'a resmî ziyaret gerçekleştirmesi öngörülmektedir.

Anılan heyetin söz konusu Hırvatistan ziyareti, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

#### VIII.- ÖNERİLER

##### A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu tarafından, yabancılara mülk satışlarındaki hızlı artıştan doğabilecek sakıncaların tespit edilerek gerekli önlemlerin alınması ve yabancılara mülk alımı yoluyla Türk vatandaşlığı hakkı tanınması şartlarının yeniden düzenlenmesi amacıyla 21/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Mayıs 2019 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

21/5/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 21/05/2019 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Yavuz Ağırlioğlu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Yavuz Ağırlioğlu tarafından, yabancılara mülk satışlarındaki hızlı artıştan doğabilecek sakıncaların tespit edilerek gerekli önlemlerin alınması ve yabancılara mülk alımı yoluyla Türk vatandaşlığı hakkı tanınması şartlarının yeniden düzenlenmesi amacıyla 21/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş

olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 21/5/2019 Salı günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, öneri sahibi İYİ PARTİ Grubu adına Mersin Milletvekili Behiç Çelik konuşacaktır.

Buyurun Sayın Çelik. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; verdiğimiz Meclis araştırması önergesi hakkında konuşma yapmak üzere İYİ PARTİ Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu bu vesileyle saygılarımla selamlıyorum.

Bildiğiniz gibi, Türk vatandaşlığını kazanma, kaybetme veya kaybettirme meseleleri Türk Vatandaşlığı Kanunu'yla mevzuatımızda düzenlenmiştir. Bu kanuna ilişkin bir de yönetmelik vardır. En son Eylül 2018 tarihinde yönetmelikte yapılan değişiklikle vatandaşlık kazanılmasına ilişkin dolar bazında olan meblağ düşürülmüştür; 1 milyon dolardan 250 bin dolara düşürülmüştür. Biz de bunun üzerine burada bu önergemizi vermiş oluyoruz.

Değerli arkadaşlar, Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 11'inci maddesinde birtakım şartlar var vatandaşlığın kazanılması yönünde: Mümeyyiz ve fârik olmak gibi, beş yıl ikamet şartı gibi, Türkiye'de yerleşmeye karar verdiğini davranışlarıyla teyit etmek gibi, sağlıklı olmak gibi, iyi ahlak sahibi olmak gibi, yeterli olarak Türkçe konuşabilmek gibi, millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hâlinin bulunmaması gibi.

Şimdi, burada, tabii, bu şartların birkaç tanesini içeren bir kişiye 250 bin dolar karşılığında istisnai olarak vatandaşlık verilebilir, bu mümkün olmalı tabii ki ama sadece bir sektörü yani inşaat sektörünü ayakta tutmak için böyle bir yönteme başvurulması hâlinde ve bunun istisnai bir durumdan genel mahiyette bir uygulama şekline dönüştürülmesi bizi inşaat sektörü için de çok büyük bir kayıptır. Ayrıca, millî onurumuz ve millî namusumuz için de bu uygulama hiç hoş bir uygulama değildir. Kaldı ki bütün devletler kendi ülkelerinde yatırım yapan kişiler için bu şekilde vatandaşlık hakkı tanıyor ama mülkiyetin yapısı da bazı ülkeler nezdinde değişik olabiliyor. Örneğin İngiltere'de mülkiyet bizim anladığımız anlamda mutlak bir mülkiyet olarak tecelli etmemektedir. Orada uzun yıllara sâri, âdeta bir intifa hakkı kullanmak gibi bir tapu size tevdi ediliyor orada mülkiyet sahibi olurken.

Vatandaşlık konusunda yine biraz önce 11'inci maddeyle arz etmiş olduğum maddelerin birçoğundan daha fazlası Amerika Birleşik Devletleri'nde, İngiltere'de, Almanya'da ve diğer ülkelerde uygulanmaktadır şu anda ama bizde öyle değil. Bizde en çok vatandaşlık hakkını bu şekilde alan ülkeler arasında Irak var mesela, Kuveyt var, Suudi Arabistan var, Rusya Federasyonu var, bunlar gibi ülkeler var. Burada büyük devletlerin özellikle istihbari yapılarının bizim gibi ülkeler üzerinde etkin faaliyet yürüterek bizim demografik yapımıza müdahale yönünde birtakım girişimlerinin olduğunu ve büyük mesafe katettiklerini de bilmemiz gerekir.

Burada hassaten dikkatlerinize sunacağım bir konu da şu: Suriyeli göçü var ve Suriyelilere yoğun bir miktarda vatandaşlık verildiğini de işitiyoruz.

Şimdi "Ne kadar Suriyeli var?" konusunu İçişleri Bakanlığı açıkladığı zaman "3 milyon 600 küsur bin." diye söylüyor ama gerçekte 5 milyonu aşkın Suriyeli var. Bu, bizim demografik yapımızı bozuyor, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluş ilkelerine aykırı. Beka sorunu bizi Suriyelilerdir. Suriyelilerin kendi vatanlarına, güvenli bölgeler oluşturularak Türkiye'den bir an önce göç ettirilmesi yönünde hazırlıklar yapılması da bu bağlamda sizlere hatırlatmam gereken önemli bir husustur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çelik, sözlerinizi bağlayın lütfen.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünya nüfusu hızla artmaktadır.

Bugün ülkeler arasındaki gelir farklılıkları, gelir adaletsizlikleri özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olanlar aleyhine hızla değişmekte ve dönüşmektedir. Bu, Afrika'nın gittikçe yoksullaşması sonucunu doğuruyor. Güneydoğu Asya'nın keza aynı şekilde. Ve buralardan, bu ülkelerden gelecekte yoğun bir şekilde Avrupa'ya doğru büyük göç hareketlerinin olacağını ve dünyayı istikrarsızlığa sokacağını da burada hatırlatmam istiyorum.

Son olarak şunu diyorum: En son bugün Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener grup konuşmasında da ifade etti; havaalanında bir firma diyor ki: "Bu ev Türk vatandaşlığıyla geliyor." Başka uluslararası haber ajanslarında "Türk vatandaşlığı ucuzladı." deniyor.

Gelin, bunun önüne geçelim, bizim vermiş olduğumuz araştırma önergesini kabul edelim ve Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bu konuya bir çözüm bulalım diyorum.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çelik.

Öneri üzerinde ikinci konuşmacı, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Erol Katircioğlu.

Buyurun Sayın Katircioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İYİ PARTİ'nin vermiş olduğu bu öneriyle ilgili olarak konuya bir başka açıdan yaklaşmanın da anlamlı olacağını düşünerek birkaç cümle söylemek istiyorum.

Şimdi, bakın, bu karar, 18 Ekim 2018'de çıkan bu karar esas itibarıyla sadece gayrimenkulde de olmadı benim bildiğim kadarıyla yani başka, mesela sabit sermaye yatırımlarında da eskiden 2 milyon dolar olan rakam 500 bine indirildi; banka mevduatlarıyla ilgili olarak yine 3 milyon dolar olan değer 500 bin dolara indirildi; gayrimenkulde -İYİ PARTİ'nin önergesinde de belirtildiği gibi- 1 milyon dolardan 250 bin dolara indirildi.

Şimdi, arkadaşlar, böyle bir kararda esas itibarıyla şu söyleniyor yani hepimizin herhâlde burada hemfikir olabileceğimiz bir şey söyleniyor: Türkiye Cumhuriyeti devletinin dolara ihtiyacı var. Buna "Türkiye Cumhuriyeti'nin dolara ihtiyacı var." algısını yaratabilmek ya da en azından, sonuç olarak yaratılmasına neden olan bir uygulama olarak bakmak gerektiğini düşünüyorum. Dolayısıyla da gerçekten özellikle bir zamandan beri, yürütme, ekonomik uygulamaları esas itibarıyla -benim anladığım kadarıyla- bir çeşit algı operasyonlarıyla götürüyor gibi geliyor bana. Yani "Her şey iyi olacak." "Yarın bugünden daha iyi olacak." denilerek gördüğümüz kadarıyla ekonomide işlerin iyi gideceği söyleniyor. Fakat bugün itibarıyla -yanılmıyorsam bugünkü- Tüketici Güven Endeksi 55 değerine düştü; 63'ten 55'e düştü, nisanda 63,5'tu yanılmıyorsam, 55'e düştü. Şimdi, arkadaşlar, bu, aşağı yukarı on-on beş yıldır en düşük seviyedir. Bu neyi söylüyor? Bu şunu söylüyor: Türkiye'deki tüketiciler de esasında bu uygulamadan rahatsız ve bu uygulamalara güven duymuyor.

Taşınmaz satışıyla vatandaşlık elde edilmesine ilişkin olmak üzere, bu denli önemli bir fiyat değişimi de -benzer şekilde yabancılar üzerinde de- Türkiye Cumhuriyeti'nin bir anlamda döviz sıkıntısı içinde olduğunu gösteriyor.

Şimdi, arkadaşlar, şunu söyleyeyim ki: Son yıllarda diyebilirim, ekonomide beklentiler birinci derecede öncelikli bir kavram hâline geldi. Dolayısıyla da toplumun öncelikleri, toplumun beklentileri ekonomideki diğer değişkenler kadar önemli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bağlayın Sayın Katırcıoğlu.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Dolayısıyla da gelmiş olan bu nokta itibarıyla baktığımızda gerek içeride ve gerekse de dışarıda Türkiye Hükûmetinin uygulamalarına ilişkin olmak üzere bir güvensizlik ve kötücül bir beklenti var. Şimdi, bu, bence, bugün itibarıyla Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu durumun bir ifadesi.

Şimdi, burada, bundan nasıl çıkılır sorusunun cevabına ilişkin şeyler söylemek lazım. Tabii, bu kadar kısa süre içinde bunu söylemek mümkün değil ama bir ipucu vereyim size. Eğer Türkiye'de demokrasiyi geliştirecek, demokrasinin çitasını yükseltecek işler yapmazsak gerek içeride ve gerekse de dışarıda bu güveni sağlayamayız. O sebeple, biz diyoruz ki: Ekonomide bu türden güvensizlik üreten, güvensizlik yaratan uygulamalardan vazgeçin, aksine ülkedeki demokrasi çitasını yükseltmeye ilişkin olmak üzere herkese, sadece yurt içinde olanlara değil yurt dışında olanlara da güven verecek olan bir adım atarsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Son bir cümle...

BAŞKAN – Son bir cümle, Sayın Katırcıoğlu.

Buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Çok uzatmayacağım, dolayısıyla da özetle söylemek istediğim şey şu arkadaşlar: Ekonomideki bu dip durumun aşılabilmesi gerçekten de Türkiye'de demokrasinin çitasını yükseltmekten geçiyor. Bunu çok söylüyoruz ama bunun yapılabilmesi tabii ki yürütmenin bu konuda ikna olmasına bağlı. Dolayısıyla da yürütmenin milletvekillerinin en azından bu konuda Hükûmeti eleştirmesi ve daha demokratik bir uygulama yönünde hareket etmesini sağlaması gerekir diye düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Katırcıoğlu.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Yunus Emre konuşacaktır.

Buyurun Sayın Emre. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

CHP GRUBU ADINA YUNUS EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aslında bugünkü önerenin temeli vatandaşlık, Türkiye'de vatandaşlığın alınır satılır bir meta hâline getirilmesi olayıdır sevgili dostlar. Vatandaşlığı alınır satılır hâle getirdiğinizde, hatta vatandaşlığı ucuzlattığınızda aslında toplumu tahrip edersiniz çünkü vatandaşlık sadece birey ile devlet arasındaki hukuki bağdan ibaret değildir. Bir ülkede vatandaşlık anlayışının, vatandaşlık kategorisinin güçlü olması, bir defa o ülkede güçlü bir demokrasinin, güçlü bir siyasi katılımın olabilmesinin temelidir. Bir ülkede refah devletinin, sosyal devletin olabilmesinin temelidir. Demokratik bir siyasal kültürün oluşabilmesinin temelidir. Bir ülkede ulusal aidiyetin, ulusal bilincin oluşabilmesinin temelidir. Özetle, vatandaşlığı tahrip ettiğiniz zaman, vatandaşlığı sulandırdığınız zaman toplumu tahrip edersiniz.

Benden önceki değerli hatip belirtti, gerekçede de var; "Bu ev Türk pasaportuyla birlikte geliyor." dediğiniz zaman vatandaşlığı tahrip edersiniz değerli arkadaşlar.

Şu noktayı da hatırlatmam gerekiyor sanıyorum: Bu yaşadıklarımız Türkiye'de genel bir eğilimin bir sonucudur, bu yaşadıklarımız bir tesadüf değildir. Konut yoluyla vatandaşlık edinme yoluna giden ülkelerin hangileri olduğuna bakarsanız, aslında Türkiye'nin dış politikadaki sıkışmışlığını görürsünüz, Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu çok temel bir dış politika sorununu görürsünüz. Gerekçede var hangi ülkeler olduğu, çok üzerinde durmayacağım.

Diğer taraftan, bütün ekonomik faaliyetleri inşaat faaliyetleri olarak görürseniz, kendi siyasi yolculuğunuzu mücahitlikten müteahhitliğe bir yolculuk olarak görürseniz, ekonomik faaliyeti inşaat faaliyeti olarak görürseniz inşaat sektörünü canlandırabilmek için vatandaşlığı tahrip eden bir noktaya ulaşmış olursunuz. Bunun yanında, şunu da hatırlatmam gerekli: Türkiye'de karşı karşıya bulunduğumuz ekonomik sorunların aşılması bu yaklaşım tarzıyla, bu zihniyetle mümkün değildir değerli arkadaşlar. Çünkü Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu ekonomik sorunların temelinde Türkiye'deki demokratik gerileme, hukuk devleti anlayışından uzaklaşma, ehliyet, liyakat yerine bireysel yakınlık, aile yakınlığı kriterlerinin ikame edilmesi gelmektedir. Sorunun temeli bu olduğu için bu türden tedbirler, ekonomiye ilişkin bu türden aspirin tedbirler başarılı olamaz, başarılı olamayacaktır; dünyada bunun başarılı olduğu hiçbir örnek de yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUNUS EMRE (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun, bağlayın Sayın Emre.

YUNUS EMRE (Devamla) – Tabii, bu konu üzerine söylenecek çok şey var. Umut ederiz ki bu önerge kabul edilir, ilgili komisyonda gerekli çalışmalar yapılır ve Türkiye'de tekrar, evrensel bir kategori olan, burada hepimizi bağlayan, farklı siyasi parti gruplarını, onları temsil eden milyonlarca insanı bağlayan çok temel bir konu, vatandaşlık konusu gereken önemi görür diye umuyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Emre.

Öneri üzerinde son söz, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Atay Uslu'ya aittir.

Buyurun Sayın Uslu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA ATAY USLU (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ tarafından hazırlanan taşınmaz alımı yoluyla vatandaşlığın kazanılmasına ilişkin Meclis araştırması açılması önerisi üzerine söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bizim Vatandaşlık Kanunu'muzda vatandaşlık, doğumla veya sonradan kazanılır. Sonradan kazanma yöntemi de üç çeşittir; bir tanesi evlilik yöntemiyle, diğeri genel olarak, bir diğeri de istisnai yöntemdir. Evlenme için üç yıl şartı vardır, genel olarak kazanmada beş yıl şartı vardır. İstisnai olarak kazanma konusunda da Cumhurbaşkanına kanunlarımız yetki vermiştir. Ekonomik, sosyal, sportif, kültürel, sanatsal anlamda Türkiye'ye katkı sunacak yabancılara istisnai olarak vatandaşlık hakkı tanınır.

Biz bu vatandaşlık hakkı tanınmasına 2016 yılında iki istisna daha getirdik, iki önemli konu, ayrıcalık daha getirdik.

Bunlar, 2016 yılında yürürlüğe giren Uluslararası İşgücü Kanunu'yla gerçekleşti. Birincisi, Turkuaz Kart sahibi yabancılar. Turkuaz Kart sahibi yabancılar yani Türkiye'de süresiz olarak çalışma hakkı sahibi kişiler belli süre Türkiye'de kalınca vatandaşlık kazanabiliyorlar. İkincisi ise belli kapsam ve tutarda yatırım yapan yabancıların Türk vatandaşlığını kazanabilmesi durumudur. Bununla ilgili de biraz önce milletvekili arkadaşlarımız ifade ettiler, önce bir kanun değişikliği, sonra yönetmelik değişikliği yaptık, tatarlarda zaman zaman da değişiklikler yapıyor.

Sayın milletvekilleri, günümüzde vatandaşlıkla ilgili geleneksel anlayış değişmiştir. Küreselleşmeyle birlikte sınırlar kalkmış, mesafeler kısalmış, uluslararası göçler sebebiyle kaynaşmış toplumlar ortaya çıkmıştır. Hem yatırımları çekmek hem de istihdam oluşturmak amacıyla potansiyel sahibi yabancılara oturma izni verilmesi, vatandaşlık hakkı verilmesi konuları özellikle uluslararası hukukta düzenlenmiştir. Göç hızlanmıştır, kolaylaşmıştır hem sermayenin hem de insanların göçü. Yani hem sermayenin hem tecrübenin hem "academia"nın hareketliliği vatandaşlık hukuku alanında yenilikler yapmayı ortaya çıkarmıştır. Biz de bu anlamda yenilikler yaptık ve Türkiye olarak vatandaşlık hukukunda ekonomi ve iş gücü alanında küresel hareketliliğe ve küresel rekabete uyum sağlayabilmek için biraz önce de ifade ettiğim İşgücü Kanunu'nu ve beraberinde de yönetmelikleri çıkardık. Şu ana kadar Türkiye'de, çıkarmış olduğumuz bu yönetmelikle, bu değişikliklerle, yaklaşık olarak 500 bin Amerikan doları dövizli olanlara, 250 bin dolar civarında gayrimenkul satın alanlara verilen vatandaşlıkla ilgili, kaç kişi vatandaş oldu, bunları size ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, 2016'dan bugüne kadar tüm Türkiye'de 486 yabancı 250 bin dolarlık taşınmaz satın aldığı için, 291 yabancı 500 bin Amerikan doları mevduatı Türkiye'ye getirdiği için, 8 kişi istihdam sağladığı için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, sözlerinizi bağlayın Sayın Uslu.

ATAY USLU (Devamla) – Toplam olarak da bunların sayısı 788 yatırımcı. 2016'dan bugüne kadar 788 yatırımcı bu süreçte vatandaşlık elde etti ve gelen toplam yatırım miktarı da 333 milyon Amerikan dolarıdır. Yani önerge sahibinin verdiği gibi "çok sayıda mülk alındı, çok sayıda vatandaş oldu" bunların hepsi gerçek dışıdır, rakamlar ortadadır. Bu, uluslararası hukukun gereğidir. Taşınmazlarla ilgili problem yaşadığımız andan itibaren Tapu Kanunu'muzda yabancılara istediğimiz zaman biz sınırlama koyabiliriz.

Son olarak şunu ifade etmek istiyorum, Suriyeliyle ilgili bir rakamdan bahsedildi. Evet, Türkiye'de 3,6 milyon Suriyeli vardır. Bugüne kadar 75 bin Suriyeli, geçici koruma statüsünde yaşayan Suriyeli vatandaş yapılmıştır arkadaşlar. 75 bin Suriyeli şuna tekabül eder, 15 bin aile ferdine. Yani 15 bin aile ferdi Türk vatandaşı yapılmış, onunla beraber eşler ve çocuklar. Hani, söylendiği gibi, milyonlarca Suriyeli Türk vatandaşı yapılmamıştır. Bunu da ifade edeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bağlayın Sayın Uslu, lütfen.

ATAY USLU (Devamla) – Dolayısıyla bu düzenleme Türk ekonomisi, Türk istihdamı açısından önemlidir.

Önergenin aleyhinde olduğumuzu ifade ediyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

Buyurun Sayın Özel.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Anayasa'nın 96'ncı maddesindeki "Türkiye Büyük Millet Meclisi, yapacağı seçimler dâhil bütün işlerinde üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır." ibaresine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, elimizde tuttuğumuz Anayasa'nın 96'ncı maddesi "Türkiye Büyük Millet Meclisi, yapacağı seçimler dahil bütün işlerinde üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır." demektedir. Bu, hepimizce malum, bütün işlerde. Ama geçmişte, Meclisi çok hızlı bir şekilde ve kimseler olmadan, 5 kişiyle, 10 kişiyle yönetme niyetine giren bir irade İç Tüzük değişikliği getirdi. İç Tüzük değişikliğinin son konuşmasında çıktım, arkadaşların gözlerinin içine baka baka dedim ki: "Anayasa'da bu yazıyorken bu olmaz, vicdana sığmaz." Siz "Tüm işlerde 200 kişi olacak." ve "151 kişiden aşağı karar alınamaz." derken Anayasa, İç Tüzük'te dediniz ki: "Kanunun bir başında, bir de maddelerine geçerken, bir de sonunda..." Aradaki madde oylamaları, önerge oylamaları, değerli grupların bu tip oylamalarında bu sayıya bakılmayacak." "Yahu olmaz!" "Olur." Güvenciniz bir yerlere, yaptınız. Öyle bir şey oldu ki bu 200'le ilgili düzenlemeyi Anayasa Mahkemesi -aslında çok haklı birçok talebimizin yanında onlara pek bir şey diyemezken- üç dört maddeyle birlikte bunu da düzeltti. Şimdi bunun altını niye çiziyorum? Şundan çiziyorum: O günden sonra seçim geldi, sizin yönettiğiniz oturumlar oldu. İlk kez o günden sonra, Adalet ve Kalkınma Partisi, rejime kasteden, Anayasa değişikliğiyle uyumlulaştırmak adına İç Tüzük'ü... Mesela bu aşamada, toplantı yeter sayısı arama hakkını elimizden aldığınız ve Anayasa Mahkemesinin düzelttiği değişiklikten sonra ilk kez bir oylama yapılacaktır. Anayasa önemli, eşitlik önemli, parmak kaldırırsanız Anayasa'ya bağlılık önemli, vicdan önemli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bağlayın Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O gün demiştik, böyle yapamazsınız, yaparsanız ya o deveyi küçültür delikten geçirtiriz ya deliği büyütür yine o delikten geçirtiriz ama bunu sizin yanınıza bırakmayız.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağralıoğlu tarafından, yabancılara mülk satışlarındaki hızlı artıştan doğabilecek sakıncaların tespit edilerek gerekli önlemlerin alınması ve yabancılara mülk alımı yoluyla Türk vatandaşlığı hakkı tanınması şartlarının yeniden düzenlenmesi amacıyla 21/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Mayıs 2019 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Yüksek müsaadelerinizle 20 arkadaşla birlikte yoklama talep ediyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Sayın Özel'in dile getirdiği husus, daha önce benim yönettiğim oturumlarda da gündeme geldi. Anayasa Mahkemesinin kararını ve gerekçesini sizlerle paylaşmıştım ve bu talebin Anayasa'ya göre tarafımızdan karşılanması gerektiği sonucuna vardığımızı da yine eklemiştim. Aynı görüşü, burada tekrar kutsalı koruduğumu belirtiyim ve bu talebi karşılayacağımı söyleyeyim.

Sayın Akbaşıoğlu'nun bir söz talebi var ama isterseniz yoklama talebini alalım, sonra itirazınızı dinleyelim.

Sayın Özel, Sayın Gürer, Sayın Emre, Sayın Şevkin, Sayın Topal, Sayın Şeker, Sayın Bulut, Sayın Arık, Sayın Adıgüzel, Sayın Kaya, Sayın Tutdere, Sayın Ünsal, Sayın Bakan, Sayın Erkek, Sayın Tuncer, Sayın Sümer, Sayın Zeybek, Sayın

Ünlü, Sayın Bakırlıoğlu, Sayın Arslan.

Yoklamayı elektronik cihazla yapacağım.

Bunun için üç dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.39

## İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.58

BAŞKAN: Başkan Vekili Mithat SANCAR

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Emine Sare AYDIN YILMAZ (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 80'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

### III.- YOKLAMA

BAŞKAN - İYİ PARTİ Grubunun önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Oylamayı yapalım, söz vereceğim Sayın Akbaşoğlu.

### VIII.- ÖNERİLER (Devam)

#### A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağralıoğlu tarafından, yabancılara mülk satışlarındaki hızlı artıştan doğabilecek sakıncaların tespit edilerek gerekli önlemlerin alınması ve yabancılara mülk alımı yoluyla Türk vatandaşlığı hakkı tanınması şartlarının yeniden düzenlenmesi amacıyla 21/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Mayıs 2019 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz evvelki uygulamanın tutanaklara geçmesi açısından, tarafımızca değerlendirilmesi hususunu Genel Kurulun bilgisine arz etmek isterim.

İç Tüzük'te "tezkere" ve "öneri" arasında temel farklılık söz konusudur. Tezkere, Cumhurbaşkanlığı ve Meclis Başkanlığının tek taraflı bir şekilde Genel Kurulun onayına sunduğu ve üzerinde müzakere edilmeyen yasama materyalidir. Oysa önerge veya öneriler, bir milletvekilinin veya siyasi parti grubunun belli bir konuda talebini Genel Kurula sunup onun müzakeresi neticesinde oylamaya sunulması durumunu ifade etmektedir. 57'nci madde açık şekilde "tezkerelerin oylanması" demektir. Dolayısıyla burada grup önerisi oylaması üzerinde yoklama işlemini gerçekleştirmek hukuken yanlıştır kanaatindeyiz. Bunun tutanaklara geçmesi için söz aldım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akbaşoğlu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, müsaadenizle...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

### V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, biraz önce Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu tarafından hazırlanmış standart bir metni dinledik. Metin diyor ki: "İç Tüzük'ün Anayasa Mahkemesi düzeltme yaptıktan sonraki hâlini okuyunca anlam açısından tezkere ile önerge arasında, oylama arasında falan..." Anayasa'yla bağlıyız. Anayasa'nın 96'ncı maddesi çok açık şekilde söylüyor, diyor ki: "Türkiye Büyük Millet Meclisi, yapacağı seçimler dâhil bütün işlerinde -hiç istisna koymamış- üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır." Özeti de şu: 600 milletvekili seçiyoruz. Bunlardan 200'ü salona girip de toplanma iradesini ortaya koymazlarsa burada bir temsiliyet, bir meşruiyet ve yapacağı işlerin sakat olma durumuna karşı anayasal bir güvence var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Toplanacaksınız en az 200 kişiyle o salonda toplanacaksınız; bir karar alıyorsanız da dörtte 1'den bir fazlası 151'den eksik olmaz. Toplumsal sözleşme bunu söylüyor, bununla bağlıyız. İç Tüzük buna uygun olmalı. Siz, buna uygun olmayan bir İç Tüzük yaptınız, örtüler örttük, sabahlara kadar direndik, anlattık, yalvardık, yakardık, bağırdık, çağırdık, geldiniz kürsüyü yıktınız ama en sonunda... Hukukla bağlıyız, Anayasa'yla bağlıyız. Şimdi de "Efendim, aldınız ama tıkr tıkr tıkr yani günü denk getirirsek bizim Meclis başkan vekilimiz uygular." Öyle bir şey yok beyefendi. Siz bu kötü alışkanlığı, bu hukuk tanımazlığı, bu Anayasa'yı ayaklar altına alma hâlini tepeden aşağıya alışkanlık hâline getirdiniz. Buna sessiz kalmamız mümkün değildir.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özel.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu konuyla ilgili açıklamamızı biraz evvel beyan ettik efendim.

BAŞKAN – Görüşlerinizi dinledim.

### VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mithat Sancar'ın, Anayasa Mahkemesinin TBMM İçtüzüğü'nün değiştirilen 57'nci maddesini iptal ettiğine, iptal gerekçesine ve Anayasa Mahkemesinin kararına uygun davrandığına ilişkin açıklaması

**BAŞKAN** - Değerli milletvekilleri, neden bu talebi karşıladığımı da birkaç cümleyle açıklama ihtiyacı duyuyorum. Malumunuz İç Tüzük değişiklikleri, iptal istemiyle Anayasa Mahkemesine götürülmüştü ve şimdi tartıştığımız konuyu düzenleyen bu 57'nci madde de iptali istenen maddeler arasında yer almaktaydı. Anayasa Mahkemesi bu maddeyi, bu değişikliği iptal etti, gerekçesinin ilgili kısmını sizlere aktarıyorum, okuyorum: "Anayasa'nın 96. maddesi TBMM'nin bütün işlerinde üye tam sayısının en az üçte biri ile toplanmasını hükme bağlamaktadır.

Dava konusu kurallar öncesinde herhangi bir sınırlama olmaksızın tüm işaretli oylamalar esnasında yoklama isteminde bulunabilmek mümkün iken kurallar yoklama talebinde bulunulabilecek hâller, görüşmeye tabi olan tezkereler ile kanunların maddelerine geçilmesi ve tümünün işaretli oylanması ile sınırlanmaktadır. Kurallar uyarınca görüşmeye tabi olmayan tezkereler ile kanunların maddelerinin oylanmaları sırasında yoklama istenebilmesi mümkün olmayacaktır.

Meclis iradesinin oluşması ve alınan kararların sağlığı konusunda belirleyici olan toplantı yeter sayısının bulunup bulunmadığına yönelik itiraz ve tereddütlerin milletvekilleri tarafından ileri sürülmesinin yegâne aracı, yoklama talebinde bulunmaktır. Bu aracın sınırlı tutulmasının toplantı yeter sayısı zorunluluğunu öngören Anayasa hükmüyle bağdaşmadığı değerlendirilmiştir.

Açıklanan gerekçelerle bu değişiklik kuralları Anayasa'nın 96. maddesine aykırı bulunmuş ve iptaline karar verilmiştir." diyor Anayasa Mahkemesi.

Kısaca, yorum farklılığına yer vermeyecek açıklıkta durumu tespit etmiş ve kararını vermiştir. Yani "Yoklama talebi sınırlamaya tabi tutulamaz." diyor Anayasa Mahkemesi. Dolayısıyla önümüzde görmezden gelemeyeceğimiz, yok sayamayacağımız bir kural var, bir karar var. Anayasa Mahkemesinin bu kararına ben de uygun davranarak yoklama talebini şimdi kabul ettim. Bundan önce, yine benzer talepler gelmişti ben yönetirken, onları da aynı gerekçelerle kabul etmiştim.

Bilgilerinize sunarım.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, başta Hasankeyf olmak üzere yukarı Mezopotamya bölgesinin önemli tarihi ve kültürel alanını sular altında bırakacak olan Ilısu Barajı ve Hidroelektrik Santrali Projesi'nin durdurulması amacıyla 21/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Mayıs 2019 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

**BAŞKAN** – Değerli milletvekilleri, Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu, 21/5/2019 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç  
İstanbul  
Grup Başkan Vekili

Öneri:

21 Mayıs 2019 tarihinde Mersin Milletvekili Grup Başkan Vekili Fatma Kurtulan ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından verilen 2480 grup numaralı başta Hasankeyf olmak üzere Yukarı Mezopotamya bölgesinin önemli tarihi ve kültürel alanını sular altında bırakacak olan Ilısu Barajı ve Hidroelektrik Santrali Projesi'nin durdurulması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 21/5/2019 Salı günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

**BAŞKAN** – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere öneri sahibi Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Murat Çepni konuşacaktır. (HDP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Çepni, süreniz beş dakikadır.

**HDP GRUBU ADINA MURAT ÇEPNİ** (İzmir) – Başkan, Genel Kurul, değerli halkımız; Hasankeyf, GAP projesi kapsamında 2006 yılında temeli atılan Ilısu Barajı'nın suları altında kalacak, yani bir uygarlık sular altında kalmış olacak ve bu Ilısu Barajı'nın maksimum ömrüyle elli yıl. Aynı zamanda 300'e yakın arkeolojik alan da sular altında kalmış olacak. Yani bu tarih, açığa çıkartılması gerekirken, daha fazla açığa çıkartılması gerekirken tam tersine sulara gömülmüş olacak. Ayrıca, 199 yerleşim yeri, 300 kilometrekare ekilebilir arazi de sular altında kalmış olacak.

Hasankeyf 1981 yılında sit alanı ilan edildi, UNESCO tarafından da Dünya Mirası Listesi'ne alındı ki bunun için gerekli olan 10 kriterden 9'u Hasankeyf'te vardı. Kent, on iki bin yıl yaşındadır. Sırasıyla; Bizans, Sasani, Emevi, Abbasi, Hamdani, Mervani, Artuklu, Eyyubi ve Osmanlı hâkimiyetinde kalmış. Kentte kim hâkim olduysa, bir diğerinin medeniyetini geliştirerek yenilerini eklemiştir.

Kentte 6 bine yakın mağara, dev bir kale, Ulu Cami, Büyük ve Küçük Saray, Taşköprü, El Rızk Camisi, Koç Camisi, Zeynel Bey Türbesi -ki bu türbe şimdi taşındı- kaya mezarlar, kaya evler, kiliseler, gizli geçitler, su yolları, değirmenler ve 200 basamaklı merdiven...

Hasankeyf, aynı zamanda kutsal kitaplarda da adı geçen Dicle'nin en önemli kavşağı. Tevrat'ta Digris, İncil'de Tigris, Kur'an'da Dicle. Nehrin çölleşmesi, kutsal kitaplarda da kıyamet alameti olarak yazılmış.

Hasankeyf, on iki bin yıllık tarihinde 2 kez yıkıma uğramış. Bunların biri, 1260 yılında Moğollar tarafından gerçekleştirilmiş fakat bir diğeri de ne yazık ki bugün AKP eliyle gerçekleştiriliyor. Fakat, Moğolların yıkımı telafi edilebilmiş, ondan sonraki uygarlıklar bunu yeniden inşa etmişler. Fakat bugün AKP eliyle gerçekleştirilen yıkım, telafisi mümkün olmayan bir yıkım ki sular altına gömülerek mutlak bir yok oluşa mahkûm edilmiş.

Ilısu Barajı'nda 10 Haziranda su tutulmaya başlanacak. Tüm dünyada 101 çevre ve ekoloji örgütü buna karşı bir açıklama yaptı.

Hasankeyf, hâlâ kurtarılabılır. "Harcanan para" "enerji ihtiyacı" ve benzeri ifadeler geçerli değildir çünkü örneğin, Keban Barajı yüzde 65 üretim yapıyor, Ilısu Barajı bunun yarısı kadar üretim yapacak yani yüzde 31. Dolayısıyla Keban Barajı'nı tam kapasiteli çalıştırdığımız anda Ilısu Barajı'na ihtiyaç kalmıyor. Yine, 20 bin konutta mevcut ampullerin tasarruf ampulleriyle değiştirilmesi koşuluyla dahi elde edilecek enerji telafi edilmiş oluyor.

Resmî verilere göre, projeden 55 bin insan etkilenecek. Bölge aynı zamanda Yörüklerin geçiş alanı olduğu için toplamda bu rakamın 100 bin olduğu düşünülüyor. Baraj aynı zamanda Suriye ve Irak'ı da olumsuz etkiliyor, çok sayıda kent,

içme suyu ve tarım açısından risk altındadır.

Bu proje her açıdan gereksiz, talan ve rant projesidir. Dicle Vadisi yok olacak, çok geniş biyolojik çeşitlilik yok olacaktır. On iki bin yıllık tarihi yok etmenin hiçbir gerekçesi yoktur, olamaz. Savaş ve rant siyaseti, toplumların tarihinde ve coğrafyada geri dönüşü imkânsız yıkımlar yaratıyor, tıpkı güvenlik gerekçesiyle yakılan ormanlar gibi, tıpkı en demokratik hukuki haklarının tam bir keyfilikle engellenmesi suretiyle insanların ölüme mahkûm edilmesi gibi. İşte, bugün on iki bin yıllık bir tarihi, bir kültürü yaşatma ve yaşatmamayla karşı karşıyayız ve on iki bin yıllık bir tarih, sadece Türkiye'nin değil, tüm dünya halklarının sahiplenmesi gereken bir tarihtir. Fakat biz bugün burada halka karşı, doğaya karşı savaş açmış, bir avuç sermayenin rantı uğruna savaş açmış bir iktidarla karşı karşıyayız ve tıpkı burada, bugün, Leyla Güven ve binlerce yoldaşının başlatmış olduğu adalet ve hukuk mücadelesi gibi yani Mezopotamya coğrafyasında, Türkiye coğrafyasında halka karşı, demokrasiye karşı, hukuka karşı açılan bir savaş var.

Yol yakinken dönün. Ilısu Barajı Projesi'nden vazgeçin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Çepni.

MURAT ÇEPNİ (Devamla) – Hiçbir iktidar, tarihe, halka karşı açılmış bir savaşı kazanamamıştır ve mutlaka, direnenler, emekten ve barıştan yana, adaletten, hukuktan yana olanlar kazanacaktır.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çepni.

Öneri üzerinde söz sırası, İYİ PARTİ Grubu adına Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'dedir.

Buyurun Sayın Erel. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; tarihi on bin yıl öncesine kadar giden ilçe, sahip olduğu zengin tarihsel yapılar nedeniyle sit alanı ilan edilerek koruma altına alınmıştır. Bu değerler ve zenginliklerin gelecek nesillere aktarılması, bu mirasın yaşatılması gerektiği düşüncesindeyim. Baraj yapacak yerler bulabiliriz ama Hasankeyf için bir on bin yıl gerekeceğini de hatırdan çıkarmamak gerekir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Binali Yıldırım Bey'in İstanbul'da köprüden geçen ve cezalı duruma düşen insanların, araç sahiplerinin affedileceği yönündeki beyanlarını duyan kamyoncu ve otobüsçülerden onlarca, yüzlerce telefonla talep aldık. Araç geçiş garantisi verildiği için kamyoncular, otobüsçüler, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nden geçmek zorundadırlar. Bu köprüden geçen kamyoncular ve otobüsçülerin yaklaşık iki saat zamanı boşa gitmektedir. Yine, bu insanlar, yolu uzadığı için yaklaşık 400 lira mazot, akaryakıt bedeliyle fazladan karşı karşıya gelmektedirler. Zaten zor şartlar altında geçinen, evine ekmek götürmekte zorlanan, araçlarının lastiklerini değiştiremeyen, yakıt olarak 10 numara yağ yakmak zorunda kalan bu insanların bu çilesine, devlet tarafından kendisine reva görülen bu zulme son verilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Eğer birilerini köprüden geçmeye zorlayacaksanız o zaman Mercedes sahibi insanları oradan geçirin, özel araç sahibi insanları oradan geçirin. Ekmek bulmakta zorlanan, çocuğunun rızkını temin etmekte zorlanan kamyoncuların ahını almakta, otobüsçülerin ahını almakta hiç kimseye bir fayda yoktur diyorum.

Zira, gerçekten bu insanlar çok zor durumdadırlar. Yakın illerdeki insanlar, sadece iki saat yolda geçtiğinden dolayı kendi özel araçlarıyla İstanbul'a gitmekte ve İstanbul trafiğine yük yüklemektedirler. En azından, eğer tamamen bunu serbest hâle getiremiyorsanız, eğer "Trafikte sıkıntı oluyor." diyorsanız o zaman gece 21.30 ile sabah 7.30 arasında bu kamyonların ve otobüslerin Yavuz Sultan Selim Köprüsü yerine Fatih Sultan Mehmet Köprüsü'nden geçişlerine müsaade ediniz. Yoksa, gerçekten de, kamyoncularımız da otobüsçülerimiz de -zaten otoban parasıydı, terminallere, otogarlara giriş çıkış parasıydı- demin de arz ettiğim gibi evlerine ekmek götürmekte, araçlarının lastiklerini yenilemekte ve akaryakıt bulmakta zorlanmaktadır diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Erel.

Öneri üzerinde söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Serkan Topal'a ait. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Topal, süreniz üç dakikadır.

CHP GRUBU ADINA SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinize saygılarımı sunuyorum.

Öncelikle tam yüz yıl önceki Millî Mücadele'nin şerefine, Anadolu'nun bağrında harmanlanan bağımsızlık ateşini yüreğinde taşıyan, "Yaşasın tam bağımsız Türkiye!" diye haykıran Millî Mücadele'nin kahramanlarına, Hasan Tahsinlere, Sütçü İmamlara, Nene Hatunlara bir kez daha bin selam gönderiyorum ve Millî Mücadele'nin baş kahramanı, cumhuriyetimizin ve Türkiye'mizin tek ve ebedî Başkomutanına, Mustafa Kemal Atatürk'e bir kez daha binlerce selam gönderiyorum 19 Mayıs 1919'un şerefine ve tüm şehitlerimizi bir kez daha rahmetle anıyorum.

Değerli arkadaşlar, Batman'a gittim. Hasankeyf, 1981 yılında öncelikle doğal koruma alanı ilan ediliyor ama 1982 yılında yani bir yıl sonra GAP projesi kapsamında Ilısu Barajı'nın suları altında kalmaya mahkûm ediliyor maalesef. Yani az önce de değerli hatip arkadaşımızın dediği gibi, on iki bin yıllık medeniyetlerin beşiği Hasankeyf.

Şimdi, enerji elbette önemlidir değerli arkadaşlar, elbette çok önemli bir tüketim aracıdır ve enerjinin üretilmesi noktasında devletin tedbirler alması gayet doğaldır. Ancak bunu özellikle ifade etmek istiyorum ki hiçbir enerji üretimi, insanlığın on bin yılda ürettiği medeniyetten daha üstün olamaz. Bir kez daha altını çizerek söylemek istiyorum: Hiçbir enerji üretimi, insanlığın on bin yılda ürettiği medeniyetten daha üstün olamaz. Enerjiyi her yerde üretebiliriz, enerjiyi her mekânda üretebiliriz ancak insanın binlerce yılda tarihsel gelişimine tanıklık eden medeniyeti maalesef üretemeyiz. Bu yüzden, Hasankeyf'te yapılan uygulamalar doğru değildir. Hasankeyf hâlâ sular altında değildir. Gelin, bunu birlikte çözelim diyorum.

Ayrıca, Hasankeyf'te toprağın üzerinde olan bazı tarihî eserler kaldırıldı ancak altında hangi uygarlıklar var, hâlâ belli değil. Yapılan kazılar şeffaf yapılmıyor, maalesef halkın bilgisi dâhilinde değil ve az önce de dediğim gibi, şeffaflık yok. Maalesef bu konuda halk bilgilendirilmedi. Sadece tarih mağdur değil, sadece medeniyetler mağdur değil, aynı zamanda Hasankeyf halkı da mağdur. Neden, biliyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bağlayın Sayın Topal.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

2014-2017 yılları arasında orada olan vatandaşlarımız o haklardan yararlanıyor. Ancak, 2014 yılından önce orayı, maalesef, bazı nedenlerden dolayı, işsizlikten dolayı terk eden vatandaşlarımız, bugün itibarıyla, şu anda 2014-2017 yılları arasındaki bazı vatandaşlarımıza tanınan haklar tanınmadığından dolayı maalesef orada mağdur.

Bakın, kültürel değerler elbette insanlığın ortak mirasıdır. Bu mirası korumak, gelecek nesillere aktarmak -ama olduğu gibi bir şekilde- sadece milletvekillerinin değil, tüm insanlığın görevidir. Ancak, az önce belirttiğimiz gibi, orada maalesef hem tarih

katlediliyor hem insanlık katlediliyor değerli arkadaşlar. Gelin, birlikte, oranın halkının iradesini de yok saymayan bir kararla birlikte yeni bir karar alalım. Yani gerçi biz alıştık, halkın iradesini yok sayan bir zihniyetle karşı karşıya kaldığımızı biliyoruz, tıpkı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bağlayın Sayın Topal, lütfen.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Hasankeyf çok önemli, biliyorsunuz Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, bütün konular önemli ama konuşma süreleri de belli.

Bağlayalım lütfen.

SERKAN TOPAL (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii, şimdi, biz bunu biliyoruz, AK PARTİ'nin aldığı bütün kararların oradaki vatandaşlara sorulmadan alındığını hepimiz çok iyi biliyoruz. Bundan vazgeçelim, halkın iradesine saygı gösterelim. Gelin, oradaki halka da soralım. Gelin, tarihe soralım bunu. Gelin, on iki bin yıldır oradaki bütün uygarlıklara soralım. Ama maalesef, halkın iradesini yok sayan bir zihniyet; biz bunu İstanbul'da da gördük. Hiç merak etmeyin, 31 Martta İstanbul'da sarı kart göstermişti İstanbul'un iradesi, Allah'ın izniyle, 23 Haziranda kırmızı kartı da gösterecek.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Topal.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, pek kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN – Görüşmeler tamamlansın Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Peki efendim, tamam.

BAŞKAN – Öneri üzerinde son söz, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Ziver Özdemir'e aittir.

Buyurun Sayın Özdemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisinin Hasankeyf'le ilgili verdiği grup önerisi hakkında söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Tabii “Hasankeyf ve Ilisu Barajı” deyince eğer işin hakikatini ve gerçeğini konuşursak, ideolojik saplantıları bir kenara bırakarak Türkiye'nin gerçekliğini ve Türkiye'de genel itibarıyla yapılan büyük projelerin altyapısını ve sonuçlanmasını, nihayete erdirilinceye kadarki sürecini eğer takip edersek Türkiye'de çok büyük eksikliklerin zaman içinde olabildiğini hepimiz pekâlâ dile getirebiliriz. Biraz önceki arkadaşımız diyor ki: “Ilisu Barajı'nı hemen kapatalım, Hasankeyf sular altında kalsın.” Elbette ki sular altında kalmışın Hasankeyf. Hasankeyf sular altında kalmıyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kandırmayın insanları ya!

ZİVER ÖZDEMİR (Devamla) – Şimdi, burada, 1954'te etüt çalışmaları yapılan bir Hasankeyf, Ilisu projesi; 1982'de GAP projesi kapsamına alınmış, projelendirilmiş bir Hasankeyf projesi ama yıllar içinde bugüne kadar taşınıp AK PARTİ döneminde sadece ve sadece bu projeler üzerinde yapılan kavgalarla, hiçbir zaman halkı dinlemeden ve gerçeklere hâkim olmadan, sadece bu kürsülerde yapılan kavgalarla netice alınamaz. Türkiye'de Ilisu Barajı bittiğinde, Türkiye'nin en büyük 4'üncü baraj projelerinden biridir ve Türkiye'ye yaklaşık olarak 4,2 milyar kilovatsaat elektrik üretecek bir hidroelektrik santralidir. Tabii, bunlarla beraber, Hasankeyf yıllar içinde, bu on iki bin yıllık tarihiyle beraber, Sultan Süleyman Camisi'nin minaresi, El-Rızık Camisi'nin minaresi, Eyyubi Camisi, Kale Orta Kapısı ve Zeynel Bey Türbesi, Artuklu Hamamı ve İmam Abdullah Türbesi'yle beraber yani kısacası “Aşağı Hasankeyf” diye tabir ettiğimiz o bütün tarihî eserler, hepsi yeni yapılan Hasankeyf'e Türkiye'nin en büyük müzelerinden birisiyle taşındı. Geriye kalan esas Hasankeyf, “saray” diye tabir ettiğimiz, “kale” diye tabir ettiğimiz Hasankeyf'tir. Orada 300 civarında mağara, kilisesi, camisi, saraylar ve orada günlük yaşanan, özellikle daha önce, 1960 ve öncesinde Hasankeyf'inin yaşadığı esas kale ve o tarihî eserler; hepsi muhafaza ediliyor.

Başka bir şey: Hasankeyf'i koruma...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özdemir, sözlerinizi bağlayın.

ZİVER ÖZDEMİR (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Onun dışında da özellikle Batman Hasankeyf'in Dicle kenarındaki o “kale” diye tabir ettiğimiz kaya yapısı çok yumuşak ve Dicle Nehri'nin haşın suları her vurduğunda ve yaz geldiğinde güneşle beraber o kayalarda çatlaklar... “Kale” yani “saray” diye tabir ettiğimiz yerin büyük bir tehlike altında olduğunu yıllar içinde hepimiz müşahade ettik. Şu anda onunla beraber...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kaleye bir şey olmuyor değil mi!

ZİVER ÖZDEMİR (Devamla) – Önce bir Hasankeyf'e gidin, Hasankeyf'te yaşayın; ondan sonra gelin. Burada Hasankeyf'le ilgili gerçekliği görmemiz lazım.

Halkın esas Hasankeyf'e sahip olduğu o dönemlerde buralarda kimse o halka sahip çıkmadı.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Utanç duyuyoruz sizden, utanç.

ZİVER ÖZDEMİR (Devamla) – Halkın o dönemde “Gelin, yeni başka bir proje yapalım...” 60'lı, 70'li, 80'li yıllarda kimse o projelere sahip çıkmadı. AK PARTİ geldi, Türkiye'nin her tarafında yaptığı hizmetler gibi -en büyük projelerinden birisi- onu da gerçekleştirdi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Dünyanın utanç projesidir, utanmalısınız.

ZİVER ÖZDEMİR (Devamla) – Biz burada şu anda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdemir, lütfen bağlayın sözlerinizi.

Buyurun.

ZİVER ÖZDEMİR (Devamla) – Tamam Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Özellikle yeni Hasankeyf'le ilgili de bir iki konuya değinmeden geçmemem lazım. Yeni Hasankeyf; 900 civarında konutuyla beraber, sosyal donatılarıyla beraber, müzeyle beraber, 50 yatak kapasiteli hastanesiyle beraber, okulları, lisesi ve bütün sosyal donatısıyla beraber modern, aynı zamanda o bölgenin coğrafi yapısını ve mimari yapısını bünyesinde barındıran yeni bir kent Hasankeyf. Yeni kaleyle beraber de Türkiye'deki özellikle turizm payını da Hasankeyf olarak, Hasankeyfliler olarak da inşallah alacaklar diyorum.

Ben tekrar teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Tarihe ve kültüre verdiğiniz değer bu yani.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özdemir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın Özel...

#### V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Antalya Milletvekili Deniz Baykal'a ait yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkındaki Cumhurbaşkanlığı tezkeresinin Cumhurbaşkanlığına iadesine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, biraz önce Başkanlığın Genel Kurula sunuşları sırasında Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığından gelen ve daha önce Sayın Genel Başkanımız Deniz Baykal hakkında bir fezleke ileten İlgî (a) yazısı, fezlekenin geri çekilmesiyle ilgili "İlgî (b) yazısı" diye söylenerek sunuş yapıldı.

Tabii, Sayın Genel Başkanımızın bir fezlekesi söz konusu olunca ve Cumhurbaşkanlığı geri çekiyor olunca haklı olarak görevini yapmakta olan basın mensuplarından çok sayıda telefon alıyoruz.

Ben Başkanlığınızdan ilgili yazışmaları talep ettim, uzman arkadaşlarla da görüştük. Konu, yıllar önce Sayın Deniz Baykal'ın Halk TV'de yayınlanan bir eserle ilgili olarak Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'yla ilgili hakkında bir suç duyurusu yapılması, daha sonra o konuda dokunulmazlığı olduğu için fezleke düzenlenmesi ancak şikâyetçi kişinin süresi içinde hak sahipliğini belgeleyen belge ve bilgileri dosyaya sunmamasından dolayı davanın düşmesi, bağlantılı olarak da Sayın Baykal'a ilişkin kovuşturma şartı gerçekleşmediğinden tezkerenin geri çekilmesi söz konusu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Adalet Bakanlığının İlgî (b) yazısı rutin bir işlem. Taraflar siyaseten son derece önemli isimler olunca siyaseti takip eden arkadaşlardan "Acaba yapılan bir jest mi var, rutin dışı bir şey mi var? Nasıl geri çekiliyor?" soruları var. Konu, rutin bir işlemdir, son derece de anlaşılabilir. Talep eden basın mensuplarıyla da bunlar grubumuz tarafından paylaşılacak.

Açıklama şansını verdiğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN – Rica ederim.

Teşekkür ederim Sayın Özel.

#### VIII.- ÖNERİLER (Devam)

##### A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç tarafından, Çerkez sürgününde tüm yaşananların araştırılması amacıyla 21/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Mayıs 2019 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 21/5/2019 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Sakarya Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Engin Özkoç tarafından, "Çerkez sürgününde tüm yaşananların araştırılması" amacıyla 21/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin (933 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 21/5/2019 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere öneri sahibi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Engin Özkoç konuşacaktır.

Buyurun Sayın Özkoç. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

CHP GRUBU ADINA ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Benim güzel ülkem Türkiye'ye, benim ana vatanıma, ülkeme; yaşamaktan gurur duyduğum, kardeşçe, hep beraber, ayrışmadan gurur duyduğum ülkeme atalarımız tam yüz elli beş yıl önce bir sürgün değil, bir soykırım neticesinde göç etmişler, Rus Çarlığı'yla yapılan bir savaşın kaybedeni oldukları için sürgüne gönderilmişler. Gönderildikleri sürgünü kabul etmeyenler "Osmanlı topraklarına gideceksiniz." denilip teknelere -tekneler 50 kişiyi alırken- 300 kişi, 400 kişi zorla bindirilerek yollarda binlerce kişinin ölmesine, yok olmasına bilerek neden olmuşlardır. Çerkez halkları; Adigeler, Şapsığlar, Kabartaylar -ben Abhaz'ım- Abhazlar, hepsi çocuklarıyla beraber, kadınlarıyla beraber Karadeniz'in karanlık sularında yok olup gitmişlerdir. Yıllarca, oradan göçen insanlarımızın çocukları Karadeniz'den çıkan balıkları yememişlerdir çünkü onlar çocuklarının, atalarının etlerini yediler diye. Böyle bir acı dünyada yaşanmıştır ama Çerkezler tarafından da Abhazlar, Adigeler, Çeçenler, Şapsığlar tarafından da tam 1,5 milyon kişi Karadeniz'in sularında yok edilmek üzere sürülmüş ve bir soykırıma muhatap olmuşlardır. Orada şimdi ata vatanım var, Abhazya. Taniyan ülkeler var, 6'ya, 7'ye yakın ülke tanıyor ama gururla bahsediyoruz ki buradan, yüz yüze Karadeniz'den baktığımızda bizi bu güzel ülkenin insanları kucakladılar, aç bırakmadılar, bizi evsiz bırakmadılar, işsiz bırakmadılar. Evet, bugün Türkiye Cumhuriyeti'nin bir grup başkan vekili olarak burada bulunuyorsam benim bu güzel ülkem insanları tarafından atalarımın yarasının sarılmasından dolayıdır.

Ama bir şey daha var, Abhazya orada, biz Rusların izni olmadan Abhazya'ya gidemiyoruz, onların izni olmadan akrabalarımızı göremiyoruz. Oysa Abhazya'da yaşayanların hepsinin yüzü Türkiye'ye dönük. Onlar buradaki kardeşleriyle beraber görüşmek istiyorlar, beraber olmak istiyorlar. Politikalar başkadır, ülkelerin politikaları vardır, bazen tanırırsınız tanımazsınız. Çok istiyoruz Abhazya'nın tanınmasını ama bu bir süreç isteyebilir. Buna rağmen Adige bölgesi, Kabartay bölgesi, Şapsığ bölgesi, Çeçen bölgesine gidip gelinildiği gibi, Abhazya'ya da -bizzat kara yoluyla oraya gidilemediğinden- deniz yolunun açılması gerekiyor, hava yolunun açılması gerekiyor. Bu, eğitim için şart, ulaşım için şart, kardeşlerin kucaklaşması için şart.

Hiçbir soykırımın arkasında hiçbirimiz duramayız. Bu çatının altında olan bütün milletvekilleri bütün soykırımlara karşı birlikte haykırmalıyız çünkü biz soykırımların ülkesi değil, soykırıma karşı olanların ülkesi olarak, güçlü bir Türkiye olarak dünyada tanınmak zorundayız, aksi takdirde kendi itibarımızı yok ederiz. O yüzden, bütün bu insanlarımızı kucaklayan bu güzel ülkenin bir insanı olarak buradan, ana vatandan bir kez daha sesleniyorum. Bu ülkelerde insanlar -benim ülkem olan ata vatanda- dua ederken şöyle dua ederler: "Bütün büyük uluslar -Türkiye gibi- yaşasınlar, özgür olsunlar, demokrasi içinde yönetilsinler ama bizim gibi küçük uluslar asla unutulmasınlar; ölümleri, soykırımları asla unutulmasınlar çünkü insanların özgürlüğü bunları unutmayanların sırtından yükselecek ve daha özgür bir dünya olacak."

Bunun için, buna sunacağınız katkı için şimdiden hepinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (CHP, HDP ve İYİ

PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özkoç.

Öneri üzerinde söz sırası, İYİ PARTİ Grubu adına Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'e ait.

Buyurun Sayın Sezgin. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çerkez sürgünü ve mezalimi tarihsel bir gerçekliktir. Bu kesitte büyük acılar ve ızdıraplar yaşanmıştır. 1864 yılında cereyan eden ve Çerkezlerin ana vatanlarından sürülmesiyle sonuçlanan hadiseler büyük bir insanlık trajedisidir. Bu trajedinin uluslararası ve siyasi dengeler açısından da çok önemli sonuçları olmuştur. Ancak, elbette, bugün, konunun jeopolitik tahliline girmiyoruz ama biliyoruz ki insanlık tarihi boyunca maalesef birçok örneğine rastlanmış olan böyle felaketlerin ve zulümlerin bilimsel yöntem ve anlayışla araştırılması hem o acıları yaşayan nesillere ve tarihe karşı kaçınamayacağımız bir vazife hem bugün o acıları çeken nesillerin vârisi olanlara karşı bir ödev hem de gelecekte benzer olayların yaşanmasının önlenmesi için bir vebecedir. Türkiye, geçmişte yaşanan insani dramların tarihçiler ve ilgili diğer uzmanlar tarafından arşivlere, tanıklıklara, sözlü tarih materyalleri dâhil tüm vesikalara dayanarak, bilimsel yöntemler kullanılarak en ayrıntılı şekilde incelenmesi ve gerçeklerin ortaya çıkarılması yönünde sağlam, haklı ve adil bir tutum izleyegelmıştır.

Evet, tarihsel gerçekleri kendi dönemsel koşulları bağlamında açığa çıkarmak ve hakikati ortaya koymak, o tarihte cereyan eden olaylarla ilgili olarak sorumluluk üstlenmiş özne, mağdur veya tanık olmuş topluluk ve ülkelerin özel çabalarını gerektiren bir mesuliyettir. Bunun ötesinde, bu tür çalışmalar tüm insanlığa hizmet anlamını taşır. 19'uncu yüzyıl Çerkez sürgünleri ve Çerkezlerin gördükleri zulüm ulusal tarihimizin bizatihi bir parçasıdır ve bu konuda hakikate ışık tutmak üzere icap eden tüm sorumluluğu üstlenmemiz elzemdir. Bu trajedinin Osmanlı Meclis-i Mebusan arşivlerinde ve ilgili diğer ülkelerin arşivlerinde gerçekleştirilecek bilimsel araştırmalar yoluyla açığa çıkarılması hem bizim için hem de uluslararası camia için ciddi bir kazanım olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Sezgin, sözlerinizi bağlayın lütfen.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Rusya'nın da bu konuda ortak bir bilimsel çalışma gerçekleştirme fikrini kabul edebileceğini tahmin ediyorum. Meclisimize sunulan bu teklif gayet anlamlı, yararlı ve yerinde bir tekliftir. Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında oluşturulacak bir araştırma komisyonunun gerçekleri ortaya çıkarmayı amaçlayan bir bilimsel çalışma için gereken koşulların tesis edilmesine önemli katkı sağlayacağına inanıyoruz. Böyle bir çalışma yetkisiz yargılamalar yapmak yerine gerçeğin tespitine ve tanımına katkı sağlayacaktır, bunun için teklifi olumlu buluyoruz. Bu tarihsel dönem üzerinde bilimsel olan veya olmayan çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmiştir ancak konu bütünüyle tüketilmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYDIN ADNAN SEZGİN (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun, bağlayın lütfen.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Devamla) – Soruna bilimsel bir yöntemle yaklaşılmasını esas alacak böyle bir çalışma doğruyu yanlıştan ayırt etmemizi de temin edecektir. Bilimselliği ilke edinen bir anlayış çerçevesinde gerçekleştirileceği düşüncesiyle bu araştırma önergesine gereken desteğin sağlanmasını temenni ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Sezgin.

Öneri üzerinde söz sırası Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'ye ait.

Buyurun Sayın Kemalbay Pekgözegü. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, ben, sözlerime başlarken bu Parlamentonun bir üyesi olan sevgili Leyla Güven'i selamlayarak başlamak istiyorum ve yine daha önceki dönem milletvekillerimiz sevgili Sebahat Tuncel, Selma İrmak ve Dilek Öcalan'ı da buradan sevgiyle kucaklayarak, selamlayarak başlamak istiyorum. Onlar açlık grevinin 6'ncı ayındalar, Leyla Güven 6 ayı aştı, diğer arkadaşlarımız 6'ncı aya yaklaştı. 30 arkadaşımız zindanlarda, ölüm orucunda, 3 bin tutsak da yine 6 aya yaklaşan bir süredir açlık grevindeler.

Şimdi burada tarihsel bir trajediyi konuşuyoruz, ben buradan bütün Parlamento üyelerine seslenmek istiyorum: Biz burada 3 bini aşkın insanın ölümünü seyretmek için mi bulunuyoruz? Adalet Bakanı bir açıklama yaptı... Hukuk neden uygulanmıyor, neden inatlaşıp, yasaya uyulmayıp, Anayasa'ya uyulmayıp Kürt halkının evlatları zindanda ölüme gönderilmek isteniyor?

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Terör! Terör!

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Terör!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) - Size soruyorum: Yüz elli beş yıl geçtikten sonra mı bu hukuksuz, adaletsiz, vicdansız, ahlaksız politikayı lanetleyeceğiz? Gelin, şimdi hep birlikte lanetleyelim; gelin, şimdi hep birlikte Hükümeti hukuka davet edelim, cezaevlerindeki bu açlık grevlerinin son bulması için hemen, derhâl harekete geçelim diyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Açlık grevlerini PKK yapıyor, o yüzden lanetliyoruz yani insanlık dışı bir iş.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Arkadaşlar, milletvekilleri, size sesleniyorum: Bakın, 21 Mayıs 1864'te bir soykırım yaşandı, Çerkez soykırımı yaşandı, bazıları buna "tehcir" diyor, "sürgün" diyor. Hayır, arkadaşlar, bir kişi bir memlekettten başka bir memlekete gönderilmedi; 1,5 milyonu aşkın insan tehcir edildi ve yollarda katledildi yani aslında kimlikli olarak, dilsel olarak, kültürel olarak, coğrafi olarak bir toprak bir halktan temizlendi ve milyonlarca insan 40'a yakın başka ülkeye gönderildi. Bunun adı "kültürel temizlik"tir, "tehcir"dir, "soykırım"dır. Bu soykırım yaşandı ve biz bu soykırımı kabul etmek durumundayız ama tarihsel gerçeklerle yüzleşerek bunu yapalım; burada günah çıkartmak için sadece "Evet, yüz elli beş yıl önce 500 bin insan öldü." diyerek işin içinden çıkmayalım, gelin biraz yüzleşelim ve yüzleşerek, tamir ederek, onararak, yeni bir yaşamı kurarak bu işi geleceğe taşıyalım.

Bakın, biz de aynı hatayı yapmışız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bağlayın sözlerinizi Sayın Kemalbay.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – ...Kurtuluş Savaşı'nda birlikte, eşit ve özgür bir yaşam için mücadele eden Çerkezler de eşit ve özgür yaşamdan pay alamamışlar. Hatırlarsınız, Çerkez Ethem, bu mücadelenin içerisindeyken kriminalize edilerek tarihsel olarak mahkûm ediliyor ve Çerkez halkının buradaki, bu mücadele içerisindeki payı yok sayılıyor. Bunu atlayarak bugünü anamayız.

Vatandaşlık tanımının, ülkedeki tüm kültür, kimlik, din ve inançların kendilerini özgürce ifade edebilmesini sağlayacak biçimde düzenlendiği, demokratik ve kültürel hakların güvence altına alındığı, temel insan haklarını koruyan ve geliştiren sivil ve demokratik bir anayasayı tartışmadan biz Çerkez soykırımını konuşamayız çünkü örneğin, bu topraklarda Çerkezlerin nerelere sürgün edildiğini konuşmuyoruz. Bu topraklarda Çerkezler sürgün edilmedi mi? Arşivleri çıkaralım ve bunları tartışalım. Çerkez halkının talepleri var, Çerkez halkının taleplerini konuşalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) – Onlar Türkiye'ye sürgün edildi Hanımefendi, tarih oku biraz.

BAŞKAN – Sözlerinizi bağlayın lütfen Sayın Kemalbay.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Örneğin Çerkezlerin yaşadığı soykırımın tanınması, sürgün bir halk olarak çifte vatandaşlık hakkı tanınması, Abhazya'ya doğrudan ulaşımın sağlanması başta olmak üzere, Çerkezlerin ana yurda dönme istemlerine kulak verebiliriz. Devlet desteğinin sağlanması ve Çerkezlerin yaşadığı sorunların çözümüne dair çalışmalar yapabiliriz. Bunları neden yapmıyoruz?

Değerli arkadaşlar, Çerkez halkının soykırımı 20 Mayıs 2011 tarihinde ilk Gürcistan tarafından tanındı. Biz de Çerkez halkına yönelik yapılan bu soykırımı tanıyarak ve Çerkez halkının Türkiye'deki varlığını, demokratik, eşit bir şekilde, özgür bir şekilde kendi dilini, kimliğini yaşayarak var olmasını tanıyarak aslında bu süreci onarabiliriz ve birlikte ortak bir vatanda da yaşayabiliriz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kemalbay.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, öneri üzerindeki görüşmeleri tamamladıktan sonra, oylama yaptıktan sonra söz vereceğim.

Öneri üzerinde son söz, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Halil Özşavlı'ya ait.

Buyurun Sayın Özşavlı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA HALİL ÖZŞAVLI (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

155'inci yılında Çerkez sürgünüyle ilgili olarak Cumhuriyet Halk Partisi tarafından verilmiş olan araştırma önergesi üzerinde konuşmak üzere söz almış bulunmaktayım. Sözlerime başlamadan önce şu ayrımı ortaya koymak istiyorum: Çerkezler milattan önce 6'ncı yüzyıldan beri Kafkasya'da yaşıyorlardı. Ruslar Korkunç İvan döneminde yani 1560'lardan itibaren Kafkasya'yı ele geçirmeye başladı ve orada zaten var olan bir halkı sürüp katlettiler, denizlerde ölmelerine sebep oldular. 1915'te yaşananlar veyahut da bazı hatiplerin provoke ederek benzetmeye çalıştığı olaylar –Birinci Dünya Savaşı'nda olsun- Türkiye Cumhuriyeti toprağı üzerinde bölücü, ayrılıkçı faaliyetler üzerinden yeni bir devlet yaratmakla aynı şey değildir. Bu ayrımı bir kere ortaya koymamız gerekiyor.

"Çerkezler" deyince genel olarak Kabardey, Abzeh, Bjeduğ, Şapsığ, Besleney, Çemguy gibi boylardan oluşan Adigelerden bahsediyoruz ve az evvel bahsettiğim üzere Azak Denizi'ni Karadeniz'e bağlayan Kırım Boğazı'ndan Gürcistan'a kadar uzanan ve "Kafkasya" diye anılan bölgenin kıyı şeridinde yaşıyor idi Çerkezler. Osmanlı Devleti 1479'dan itibaren yani Fatih döneminde Kafkasya'da hüküm sürmeye başladı ancak 19'uncu yüzyılın ortalarından itibaren bölge elimizden çıkmaya başladı ve Ruslar üç yüzyıldır hayal ettikleri Kafkasya'yı ele geçirip sıcak denizlere ulaşma politikaları çerçevesinde Kafkasya'daki Müslüman halkı sürgüne göndermeye, Kafkasya'yı Müslümansızlaştırmaya karar verdiler. 1862-1864 yıllarında yoğun bir şekilde Kafkasya'da Ruslar ile Kafkas halkları arasındaki mücadeleler başladı ve maalesef 21 Mayıs 1864 de o kanlı günü, o kanlı süreci sembolize eden tarih olarak Çerkezlerin yüreğine ve beyinine nakşedildi.

27 Temmuz 1864'te Kafkasya Genel Valisi Mihail, 1567 yılında Çar IV. İvan'ın başlatmış olduğu Kafkasya-Rus savaşlarının bittiğini belirtiyordu, üç yüzyıldan bahsediyordu.

Sayın milletvekilleri, bu konuyla ilgili olarak sayısız araştırma mevcuttur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Özşavlı, sözlerinizi bağlayın lütfen.

HALİL ÖZŞAVLI (Devamla) – Benim kendi şahsi arşivimde 2 binden fazla belge vardır İngiliz arşivinden. Bugün İngiliz arşivinde "Circassian" ya da "Çerkez" yazdığınız zaman binlerce belge çıkmaktadır. Osmanlı arşivinden, arşivin kendi yayınlarından olmak üzere, 2 cilt olarak Kafkas Göçleri -birinci cilt 586 sayfa, ikinci cilt 450 sayfa- eseri 2012 tarihinde çıkmıştır. Aynı zamanda, rahmetli Hasan Celal Güzel'in yönetiminde olan Yeni Türkiye Stratejik Araştırma Merkezi 11 cilt hâlinde "Kafkasya Özel Sayısı" diye bir eser yayınlamıştır. Bu eserde de onlarca makale vardır ve binlerce belgeden alıntılanmış bilgiler vardır. İngiliz arşivlerinde sayısız rapor vardır bununla ilgili fakat bizim en çok faydalandığımız yazışmalar Trabzon konsolos raporlarıdır. Bunlar el yazısıyla yazılmıştır, araştırmacıyı biraz zorlar çünkü her konsolosun kendi el yazısı vardır. Bu yıllara ait en önemli bilgileri buradan temin edebiliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Özşavlı, sözlerinizi bağlayın lütfen.

HALİL ÖZŞAVLI (Devamla) – Sözlerimi bitirirken, yüz elli beş yıl önce yaşanan bu elim hadiseden ötürü Çerkez halkının yanında olduğumuzu, o dönem hayatını kaybedenleri saygıyla, rahmetle andığımızı ifade etmek istiyorum.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Özşavlı.

### III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talebimiz var.

BAŞKAN – Yoklama talebi var.

Sayın Özel, Gürer, Girgin, Adıgüzel, Kılıç, Hakverdi, Kaya, Özcan, Şevkin, Hancioğlu, Zeybek, Bingöl, Arı, Şener, Keven, Şahin, Özel, Erkek, Çelebi, Bakırloğlu.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:18.01

### ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.11

BAŞKAN: Başkan Vekili Mithat SANCAR

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 80'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç tarafından, Çerkez sürgününde tüm yaşananların araştırılması amacıyla 21/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Mayıs 2019 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Biraz evvel yapılan konuşmaya istinaden söz istemiştım, siz de oylamadan sonra vereceğinizi ifade etmiştiniz.

Şunu ifade etmek isterim ki: Türkiye Cumhuriyeti devleti bütün vatandaşlarının temel hak ve özgürlüklerini esas alan bir hukuk devletidir. Türkiye'nin cezaevlerinde tutsak bulunmamaktadır. Bağımsız ve tarafsız yargı tarafından yargılama süreci çerçevesinde Türkiye'nin cezaevlerinde tutuklu ve hükümlü bulunmaktadır. Bunun kayıtlara geçmesini istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akbaşoğlu.

İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Değerli milletvekilleri, salonda uğultu var, yoklama işlemi tamamlandı, artık başka bir oy vermeye gerek yok ve sessizliği sağlarsak görüşmelere sağlıklı bir biçimde devam etme imkânımız olur.

Önergeyi okutuyorum:

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Önergeler

1.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in (2/830) esas numaralı 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/30)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

19/7/2018 tarih ve (2/830) esas numarası ile Başkanlığınıza gelen ve tarafımdan verilen 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'da Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'yle ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 37'nci maddesine göre işlem yapılması için gereğinin yapılmasını bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Muharrem Erkek

Çanakkale

BAŞKAN – Teklif sahibi Muharrem Erkek söz talebinde bulunmuştur, kendisine söz veriyorum.

Buyurun Sayın Erkek. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, değerli milletvekillerimiz Sayın Mehmet Doğan Kubat ve Sayın İlhan Kesici'ye ve ailelerine başsağlığı diliyorum.

Kanun teklifimi Genel Kurula arz etmeden önce bugün Sayın Utku Çakırözer'in Meclisimizle paylaştığı bir konuya değinmek istiyorum. Biliyorsunuz, Cumhuriyet gazetesi davasında aynı iddianame, aynı dosya, aynı dava, aynı kanun maddeleri, birden fazla sanık. Aynı maddeden sanıkların bir kısmı beş yıldan fazla ceza aldı, bir kısmı beş yıldan az aldı. Beş yıldan az alanlar cezaevinde, istinafta kesinleştiği için. Beş yıldan çok alanların dosyası Yargıtayda ama onlar dışarıda. Eğer Yargıtay bu dosyayı, bu davayı esastan bozarsa beş yıldan çok ceza alanlar beraat edecek, az alanlar cezaevinde yattıklarıyla kalacak mı? Kalmamalı. Bu konuda Adalet Bakanlığının bir çalışma yürüttüğünü düşünüyoruz. Yargıtay Başkanı da bu konuya değindi. Burada aynı dosyadaki sanıklar için bir düzenlemeyi Genel Kurul mutlaka ivedilikle yapmalı yoksa giderilmesi imkânsız mağduriyetlere bizzat biz sebebiyet vermiş olacağız.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifimizde şunu arz ediyoruz, diyoruz ki: Siyasi partiler demokrasinin vazgeçilmez unsuruydu eğer ve demokrasinin temeli de seçimlerse gelin seçim süreçlerinde adaleti sağlayalım. Anayasa'nın 79'uncu maddesinde vurgulandığı gibi, seçimlerin başlangıcından bitimine kadar seçimlerin dürüstlüğü çok önemli. Bunu sağlamakla yükümlü Yüksek Seçim Kurulu. Biz de diyoruz ki: Yüksek Seçim Kurulundan bir temsilcinin başkanlığında RTÜK ve TRT'den de bir temsilcinin olduğu, Mecliste grubu bulunan siyasi partilerin temsilcilerinden oluşan bir eşitlik kurulu oluşturalım çünkü seçim süreçlerinde büyük adaletsizlikler yaşanıyor. Maalesef, TRT'de iktidar partisi ayda elli saat yer alırken muhalefetten bir parti bir saat ya da otuz dakika alabiliyor. Biz seçim süreçlerinde adaleti sağlayamazsak eğer –ki bugün seçim güvenliğinin dahi ciddi tartışıldığı bir dönemdeyiz- demokrasiyi tüm kurum ve kurallarıyla maalesef oturtamayız. Onun için bu siyasi propaganda eşitlik kurulunu gelin gündeme alalım, kırmızı bültende yerini alsın, daha sonra ayrıntılı bir şekilde uzun uzun tartışalım. Bizim mücadelemiz demokrasi mücadelesi. Bakın, bugün geldiğimiz noktada TRT özerk olmalı, bağımsız olmalı, tarafsız olmalı ama olmuyor. Anadolu Ajansı özerk olmalı, bağımsız olmalı ama seçimlerden sonra bir kararnameyle Cumhurbaşkanlığına bağlandı, öncesinde de başbakan yardımcısına bağlıydı. Ama özerk olmalı bu kurumlar. Başka türlü o eşitliği, adaleti sağlayamayız. Bizim yükümlülüğümüz bu. 31 Mart gecesi Anadolu Ajansının veri akışını durdurduğu saatleri yaşadık. Bunlar olmamalı, bunlar doğru olmamalı. Seçimlerde dürüstlük esassa, eşitlik esassa... Ki seçimlere hep ne diyoruz? Yüksek Seçim Kurulunun denetiminde ve

gözetiminde seçimleri kim yapar? Siyasi partiler yapar seçimleri, seçimlerde siyasi partiler yarışır. Siyasi partiler arasında eşitlik ve adalet yoksa hiçbir şey yok demektir.

İki gün önce 19 Mayıs hep birlikte kutladık. Cumhuriyetimizin kuruluşundaki en önemli adımdır 19 Mayıs. Anadolu Ajansı niçin kurulmuştu? Anadolu Ajansı Meclisin kurulmasından önce o bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin sesini dünyaya duyurmak için kurulmuştu. Ama bugün maalesef iktidarın elinde bir manipülasyon aracına dönüştü. 19 Mayısın 100'üncü yılını kutladığımız günlerde bizim görevimiz, cumhuriyeti kuran kadrolara karşı sorumluluğumuz Türkiye Cumhuriyeti'ni demokrasiyle taçlandırmaktır. Demokrasiyle gelin taçlandıralım cumhuriyeti, bunun için mücadele edelim, göreceksiniz her şey çok güzel olacak.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Erkek.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 65 Milletvekilinin Kapadokya Alanı Hakkında Kanun Teklifi ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

#### IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

##### A) Kanun Teklifleri

1.- Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 65 Milletvekilinin Kapadokya Alanı Hakkında Kanun Teklifi (2/1811) ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 56) <sup>(x)</sup>

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

16/5/2019 tarihli 79'uncu Birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 56 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümünde yer alan 6'ncı maddesinin önerge işleminde kalınmıştı.

Şimdi, 6'ncı madde üzerinde önerge işlemine geçeceğiz.

Madde üzerinde iki adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan “Kapadokya Alanı Hakkında Kanun Teklifinin” 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Enez Kaplan  
Tekirdağ

Fahrettin Yokuş  
Konya

Bedri Yaşar  
Samsun

Muhammet Naci Cinisli  
Erzurum

Yasin Öztürk  
Denizli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU BAŞKANI EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş konuşacaktır.

Buyurun Sayın Yokuş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Çerkez katliamının 155'inci, Kırım sürgün ve katliamının 75'inci yılında, hayatını kaybeden soydaşlarımıza ve dindaşlarımıza bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum.

Değerli milletvekilleri, önceki gün Çin'de seyahat hâlinde bulunan Dışişleri Bakan Yardımcısının Çin Hükûmetiyle yaptığı görüşmelerde Doğu Türkistan'da yaşayan Müslüman Türklerle ilgili “terörist” yakıştırmalarını yapmış olmasını esefle kınıyorum. Çin'in işgal altındaki Doğu Türkistan Türklerine yaptığı zulümlerin hangi boyutlara ulaştığını bütün dünya görüyor ve duyuyor ancak bir tek Türkiye ve Türk Hükûmeti görmüyor ve duymuyor. Çin'de bugün şu ramazanda Müslümanlar oruçlarını tutmak imkânına sahip bile değiller. Camilerin üçte 1'i yıkılmış durumda ve 3 milyon Müslüman Türk kamplarda yaşamaya zorlanmış bulunmaktadır. Hükûmetimizin ya da Türkiye Cumhuriyeti devletini yönetenlerin anlamadığı bir şey var: Doğu Türkistan şu anda Çin işgali altında. Bu işgale karşı çıkmak Çin devletinin toprak bütünlüğünü zedelemmez, tam tersi Müslüman Doğu Türkistanlılara sahip çıkmak hem insani hem vicdani bir görevdir. Bu çağrımızı bir kere daha buradan ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz hafta içerisinde yüce Meclisimizde hoş olmayan bir tartışma yaşanmıştı. Sayın Meclis Başkanımızla ilgili İYİ PARTİ İstanbul Milletvekilimizin sözlerinden hareketle burada ciddi tartışmalar olmuş, sonunda da Sayın Meclis Başkanımız Genel Kurula inerek kendisini savunmuştur. Ve sonunda daha önemli bir şey olmuştur: Geçmişte söylediklerini inkâr eden Sayın Meclis Başkanı... Sanki bizim sayın milletvekilimiz iftira etmiş gibi, AK PARTİ Grubunun sayısal üstünlüğüyle çok güzel bir ceza verdiniz. Şimdi, bu cezayı veren AK PARTİ Grubuna soruyorum ve diyorum ki: Sayın Mustafa Şentop'un, bir televizyon programındaki şu sözlerini kabul ediyor ve içselleştiriyorsanız başka düşüneceksiniz, hayır diyorsanız, ona göre harekete geçeceksiniz. Sayın Şentop diyor ki: “Biz cemaate yabancı değiliz. 70'li yıllardan beri hoca efendinin kasetlerini dinleyip yazılarını okuyarak yetişmiş insanlarız biz. Fikirlerini, reflekslerini, düşüncelerini, hangi konuda neler düşündüklerini bilecek yaştayız biz. Cemaat dediğimiz AK PARTİ'den yalıtılmış bir yapı değil, bunların zaten çok büyük bir kısmı AK PARTİ'li, bizim teşkilatlarımızda görev alan insanlar.” Anlaşıldı mı? Yani bakın ne güzel ama aynı Meclis Başkanımız altı yıl önce söylediği bu sözleri bu kürsüde tamamen inkâr etti.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Tam bir provokatörsün.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – “İlişkim yok, kenarından geçmedim.” daha devam edeyim. Cemaatin dershanesinde bir evladı maşallah 100 üzerinden 100 puan alıyor. Zevkle diyor ki Sayın Şentop: “Benim evladım çok başarılı, 100 üzerinden 100 aldı.” Ne güzel değil mi?

Şimdi efendiler, Sayın Meclis Başkanımız, sık sık yabancı misyon şeflerini Mecliste ağırlayacak, yabancı misyon şeflerine de en çok gösterilecek yer FETÖ'cü hainlerin bombaladığı yer, yıkık. Acaba onu gösterirken ne diyecek? Vallahi, bir gün denk gelirse karşısına geçmek isterim: Yahu Sayın Meclis Başkanım, acaba ne diyorsun bu işe? Şimdi, şunu demeye çalışıyorum... Zamanım bitmiş.

<sup>(x)</sup> 56 S. Sayılı Basmayazı 14/5/2019 tarihli 77'nci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)  
BAŞKAN – Sözlerinizi bağlayın Sayın Yokuş.  
FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Sayın Başkanım...  
BAŞKAN - Buyurun.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Ey AK PARTİ'liler, gelin Allah aşkına, şu FETÖ'yle bir yüzleşin. Allah aşkına gelin, damarlarınıza kadar girmiş olan FETÖ zehrinden kurtulmak için bir yüzleşin ve yüzleşirken de bu vesileyle şunu yapalım: Siyasi kanadına dokunamadığınız -hani size dokunamıyoruz ya- haksız yere yatan, hâlâ bekleyen 18 bin mağdur, beraat etmiş insanlarımızı, askerî okullardan atıp onları damgaladığımız çocuklarımızı, sendikaya üye oldu diye attığımız insanları da kurtaralım. Eğer bunu yapmazsanız, bakın, biz hep size hatırlatacağız yani şu gölgeniz gibi sizi takip eden FETÖ'cü yaklaşımlarınızla, geçmişte yaptıklarınızla bir hesaplaşın, yüzleşin, bu işi burada bitirelim, mazlumlara da kurtaralım; FETÖ'ye bulaşmış ne kadar alçak varsa da hesabını soralım diyorum.

Teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yokuş.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Ben de size terbiyesizliğinizi hatırlatacağım sürekli.

BAŞKAN – Lütfen, değerli milletvekilleri...

Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un 56 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – Değerli milletvekilleri, hakikaten talihsiz bir konuşmayı, ilgisiz ve alakasız bir şekilde konudan konuya atlayarak hiçbir şekilde bağlamında olmayan bir konuşmayı dinledik.

Sayın Meclis Başkanımız o gün muhatapına gerekli açıklamayı, cevabı burada net bir şekilde ortaya koydu. 1985 yılından beri FETÖ'yü iyi tanıdığını ve onlarla da mücadele ettiğini hiçbir tereddüde mahal bırakmayacak şekilde örnekleriyle burada ifade etti ve o gün İYİ PARTİ'nin grup başkan vekili de gerekli açıklamayı ortaya koydu. Bu manada tekrar o meselenin burada başka bir şekilde gündeme getirilmesini hakikaten Genel Kurulun takdirine bırakıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bağlayın, tamamlayın sözlerinizi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – Tamamen provokatif bir nitelik taşımaktadır. Dolayısıyla asla ve kata... Bu bühthanları, bu iftiraları Meclis Başkanımız için de AK PARTİ için de kabul edilemez buluyorum ve kesinlikle FETÖ'yle mücadeleyi de sonuna kadar devam ettireceğimizi buradan ilan ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akbaşıoğlu.

Sayın Özel...

34.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, öncelikle, grubumuzun bu Meclis çatısı altında, bu kürsüde, kürsü masuniyeti konusundaki tavrını tekrar etmekte fayda var, en şok edici fikirler dahi olsa bu kürsüde ifade edilmelidir. Kaldı ki bir sayın grup başkan vekilinin konuşma üzerine birtakım yumuşatıcı sözler söylemesi grup başkan vekillerinin görevlerindendir, zaman zaman bu görevleri bazen isteyerek, bazen zorlanarak yerine getiririz. Ama bunun üstüne dönüp bir daha ceza istemek, para cezası verdirmek, çoğunluk gücüyle artık bu kürsüyü böyle ifadelerle de kapatmaya çalışmak çok tehlikeli bir nokta.

Bakın, bu Meclisin şöyle bir görevi var. Tuttu, tutmadı sözünü ama Soma faciasından sonra bu Meclis, milletvekilleri şunu dedi: "Düzenlemeleri yapacağız. Önce biz ineceğiz oraya."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bağlayın lütfen Sayın Özel.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – "Biz hayatımızı tehlikeye atmayı göze alıp, oraya inip, oraların güvenilirliğini sınımadan maden işçilerini indirmeyeceğiz." dedi Komisyon üyesi. Burada bulunan birçok arkadaşımız da gittik oraya, indik biz hepimiz.

Şimdi, bu ülkede, çocuğu onların okuluna gitmiş diye ya da Samanyolu TV'de haber yapmış diye adam, ikinci üçüncü kuşaktan kişiler ihraç olurken, "FETÖ" damgası yerken; çocuğu orada okumuş birisi ya da televizyon programına çıkmış birisiyle ilgili -belki şiddeti tartışılabilir- eleştiriler geldiğinde, bunu demek yerine Meclis Başkanı çıkıp şunu söyleyecek: "Bu ülkede kimse suçun şahsiliği ilkesi zedelenip de çocuğunun okulundan, kardeşinin makamından dolayı ihraç olmayana kadar bu eleştirilere benim muhatap olmam da doğaldır." diyebilirse o zaman bu kürsüden kazanım çıkarırsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi toparlayın Sayın Özel.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Gücünüzün yettiğine ceza verip gücünüzün yetmediğine ihale vermeye başlarsanız FETÖ'cülerden, bu meseleleri de burada çoğunluk partisinin oylarıyla, gücüyle cezalandırmaya başlarsanız -bugün İYİ PARTİ'ye, geçtiğimiz günlerde HDP'ye yapıldığında da aynen karşı çıkmıştık- iki yüz elli yıl geri götürürsünüz Meclisi. "Senin fikrine katılmıyorum ama savunman için canımı veririm." dedikten iki yüz elli yıl sonra Türkiye Cumhuriyeti Büyük Millet Meclisinde kürsüde kullanılan ifadelerden milletvekilini dışarı çıkarmalar, para cezası vermeler; öbür taraftan, garibanın kardeşi FETÖ'cüyümüş diye kamudan ihraçlar... Bu eleştirilere muhatap olacaksınız ya da Türkiye'de son kişi muhatap olmayana kadar mücadele edeceksiniz.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özel.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 65 Milletvekilinin Kapadokya Alanı Hakkında Kanun Teklifi (2/1811) ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 56) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

TBMM Genel Kurulunda görüşülmekte olan 56 sıra sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "en az" ibaresinin kanun metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tekin Bingöl

Orhan Sümer

Faruk Sarıaslan

Ankara

Adana

Nevşehir

Ömer Fethi Gürer

İlhami Özcan Aygün

İbrahim Özden Kaboğlu

Niğde

Tekirdağ

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU BAŞKANI EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Katılmıyorum

Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi var.

Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu konuşacaktır.

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; Kapadokya Alanı Hakkında Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin görüşülmesi vesilesiyle ve önergemiz çerçevesinde söz almış bulunuyorum.

Tabii, bu 12 maddelik yasa önerisi üzerinde geçen hafta, burada, maalesef, tarihsel, kültürel ve doğal miras olarak ifade edilen insanlığın ortak mirası soya, ırka indirgenilerek tartışıldı.

O bakımdan, hemen iki hususu belirtmekte yarar var: Bu konu, insanlığın ortak mirası olan bu konu bir, bu insan hakları genel kuramı çerçevesinde değerlendirilmeli, ele alınmalı; iki, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler açısından; üç, anayasal kazanımlar açısından. Bu bakımdan, bu soyu, ırkı, belirli bir zaman dilimindeki toplumu aşan bir değer alanıdır.

Bu itibarla, mesela, bu yasada yapılan "yurttaş-turist" ayrımında ilginçtir, esasen bu miras hakkına yurttaşlar, bizler sahip olduğumuz kadar, turistler de bu hakka sahiptir, yabancılar da. Bu nedenle, bu alanı düzenlerken, Kapadokya alanını düzenlerken bunu bu şekilde ele almak gerekir tarih, kültür ve doğal değerler, kırsal, kentsel ve kültürel çevre üzerindeki miras hakkı, insanlığın ortak hakkı. Bu şekliyle ancak biz ele alırsak bunun Anayasa'ya uygun olup olmadığını, çevresel kazanımlarımıza uygun olup olmadığını değerlendirme şansına sahip oluruz.

Hemen belirtiyim ki bu teklif hazırlanırken yine önceki tekliflerde olduğu gibi Anayasa'mız ve Anayasa'mızın özellikle çevresel ve bölgesel kazanımlarına ilişkin maddelerinin okunmadığı ve bunların bütünsel bir biçimde değerlendirilmediği anlaşılmaktadır.

Burada şöyle bir tablo söz konusudur 6'ncı maddeden önce: Evet, kurul oluşturulmakta, Kapadokya idaresi kurulmakta ve bu Kapadokya idaresi mevcut olan idari yapının hiyerarşisi çerçevesinde yer almaktadır. Oluşturulan kurul ise, komisyon ise mevcut olan kültür ve tabiat varlıklarını koruma kurulları devre dışı bırakılarak oluşturulmaktadır ve oluşturulan komisyonun esasen katılımcı bir ilkeye dayanmaması da başlıca sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Şimdi, bu açıdan tabii ki en önemli konu, sonraki maddelerde de değinileceği üzere, çevresel etki değerlendirmesi bu konuda uygulanacak mıdır, bu konuda Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yetkisi nedir? Bunlar belli değildir ama dahası, istisnalar ve muafiyetler âdeta bu alanın bir tür serbest rekabet alanının ötesinde belki ranta çevrilme alanı olarak düşünülebileceği kaygısını beraberinde getirmektedir.

Bu çerçevede, esasen bu teklifin 6'ncı maddesinde yer alan kaynaklar konusu idareye yani 2'nci maddeyle kurulan idareye aktarılacak üzere (1)'inci fıkraya göre üç kaleme toplanan gelirlerin başında "Nevşehir İl Özel İdaresi, Kapadokya Alanı sınırları içerisindeki belediyeler, Ürgüp Ticaret ve Sanayi Odası ve Nevşehir Ticaret ve Sanayi Odasının bir önceki yıl kesinleşmiş bütçe gelirlerinden en az yüzde bir oranında ayrılacak paylar" deniyor ve pay oranını artırmaya Cumhurbaşkanı yetkili kılıyor. Şimdi, burada iki önemli konu var: Birincisi, bu pay oranlarının yerel yönetimlerin özerkliğiyle ne ölçüde bağdaşacağı. İkincisi ise hemen bu konuda devreye partili cumhurbaşkanının sokulmuş olması. Oysa orada yerel yönetimler farklı partilerden oluşan yönetimlerdir ama Cumhurbaşkanı artık tarafsız değildir. Buna böyle bir yetkinin tanınması bütçe hakkının ötesinde birtakım sakıncaları da beraberinde getirmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, sözlerinizi tamamlayın Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii ki yerel yönetimlerin özerkliği açısından da bu konu birtakım sorunları beraberinde getirecektir.

Şimdi, bu açıdan diğer maddelere de bakıldığı zaman bir bütün olarak bu ikinci kısmı birinci bölüm ışığında değerlendirdiğimiz zaman esasen çevre hukukunun genel ilkeleri başta olmak üzere Anayasa'mızın ve Çevre Kanunu'nun öngördüğü yerele doğru demokrasi çevre koruması alanında yerele doğru katılımçılık ilkesi ve demokrasi yerine âdeta zirveye doğru bir yapılaşmanın kurulduğunu görmekteyiz. Bu açıdan şöyle bir sakıncalı durum karşımıza çıkıyor: 1990'lı yıllarda egosantrik insan hakları anlayışından ekosantrik insan hakları anlayışına geçiş konusu çok tartışıldı; 2010'lu yıllarda ise bir zamanlar, geçen yüzyıllarda monoteizm üzerindeki tartışmalar hatırlatılarak "monojeizm" kavramı kullanılmaya başlandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, sözlerinizi bağlayın Sayın Kaboğlu.

Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

"Monojeizm" yani tek coğrafya kavramı. Şimdi, biz tek coğrafya için öncelikle ülkemizin birliği ve bütünlüğünü Anayasa'nın 2'nci maddesinde yer alan "Türkiye ülkesiyle bölünmez bir bütündür." kavramını savunmamız gerekirken bu kadar parçalara ayırdıktan sonra bunu bir de devletin en zirvesine bağlamak o zaman bu "monojeizm" yerine "monokratizm" kavramını çağırıştırıyor ki bu da çevresel ilkelerle, çevre hukuku ilkeleriyle taban tabana zıt bir yaklaşımdır, zıt bir eğilimdir.

Bu nedenle, eğer biz Kapadokya'da bir özerk yönetim oluşturacaksa kültürel, tarihsel ve doğal değerleri korumak amacıyla, o zaman biz "ekokrasi" kavramını kullanmak suretiyle –çevre demokrasisi de demiyorum- flora, fauna ve homo sapiens, sapiens üçlüsünde ancak bir demokrasi yerine birlikte yaşam alanı oluşturabiliriz diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kaboğlu.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın Ağırbağlıoğlu, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu, FETÖ meselesini konuşmaktan biz yorulduk ama bir arpa boyu mesafe kat edemiyoruz. Siyasi olarak biz... Biliyorsunuz, değerli milletvekillerimiz de biliyor, FETÖ'cülük suçlamasının bir siyasi avantaj hâline getirildiği siyasi sürecin mağduru olan taraflardan biri biziz. Defalarca bu mevzuda hassasiyet izhar etmemize rağmen, ölçü koymamıza rağmen, hatta biraz ironik olacak şekilde bazı önergeleri mevzunun vahameti fark edilsin diye tekraren veriyor olmamıza rağmen mevzunun önünü arkasını alamıyoruz.

Birkaç hususu -Özgür Bey söyledi, grup başkan vekilleri yumuşatırlar- ben yumuşatayım. Devlet bu meselede... AK PARTİ Grubundaki arkadaşlarımızın da lütfen vicdanları birazcık bu mevzuda açık hâle gelsin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Başkanım, birkaç şey söylemem lazım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ağırlioğlu.

YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Devlet adaleti hâkim kılmak yerine dehşet oluşturmak gibi bir siyasal üslubu FETÖ mücadelesinin olmazsa olmazı hâline getirirse -ki gelen budur- FETÖ'cü olmadığını ispatlamak için insanların kirlettiği bir siyasal dil hâkim olur. Şu anda Türkiye'de -dininiz benzemesin, lütfen nezaketsizlik de saymayın- Çin Parlamentosu gibisiniz, çoğunluğunuzu kastederek söylüyorum.

Eskiden FETÖ'nün "FETÖ" değil de "cemaat" olduğu zamanlarda FETÖ'cülerle, cemaatle itibarlı olduğu zamanda irtibatlı olan arkadaşlarımızın; şu anda siyasi olarak sizin mesai arkadaşlarınız olan bazı arkadaşlarımızın "Biz FETÖ'cü değiliz." demek için başvurduğu yol kendileri dışında herkese bu isnadı yapıştırmaktır. İstirhamımız şudur: Bu arkadaşlarımızı birazcık geriye çekin. Zaten yeteri kadar kalabalıksınız. Türkiye'de siyasal iklimi, siyasal dili bozan "Kendime FETÖ'cülük isnadı yapışmasın diye muhalefete FETÖ'cülük suçlamasında bulunayım." hevesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Başkanım, biraz anlayışınıza sığınacağım.

BAŞKAN – Buyurun, sözlerinizi toparlayın Sayın Ağırlioğlu.

YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Bir de bu meselede, arkadaşlar, bakın, gün geçti, ay geçti, yıl geçti, yıllar geçti; mağduriyetleri giderecek bir devlet ciddiyetinin iradesi görünmüyor. Şu anda AK PARTİ Grubunun da bu meselede mücadele eden aklın, şuurun kimden olduğunu bildiğinden emin değilim ben.

Bize gelen mağduriyet suçlamaları var, mağduriyet sızlanmaları var. Bu sızlanmalarla ilgili telafi edeceğiz. Bu Parlamento, bu memlekette hakkı hukuku ifa etmek için bir merci olmak vasfını haiz değilse bu memleketi kim toparlayacak arkadaşlar? Yani, elinden tutacağız insanların, diyeceğiz ki: Türk mahkemeleri beraat ettirmiş, Türk mahkemeleri bu isnadın altında hiçbir suçlama bulamamış, demiş ki muhatabına: "Sen suçlu değilsin." Bu "Sen suçlu değilsin." denilmiş mağdurları, mazlumları Türk adaleti iadeitibarla tekrar eski mevzilerine taşımayacaksa biz bu Türk yurdunu nasıl adaletli bir ülke hâline getireceğiz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi bağlayın lütfen.

YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Bağlıyorum efendim.

Biz kendimize, üzerimize çekerek konuşalım ki rahat olsun diye şöyle işler yapıyoruz: Siyasi ayağı araştırılsın; ret. İktisadi ayağı araştırılsın; ret. Bütün bunları yaparken, reddederken de AK PARTİ saflarından partimize birtakım imalarla "Kendinize bakın, parti genel başkanınıza bakın, daha önce kurduğunuz cümlelere bakın." falan gibi sataşmalara da mevzu açılıyor. Bunun da önünü keselim. Vicdanlarınıza havale ediyorum, ramazandayız.

Meral Akşener dâhil, parti grubumuzun -39 kişiyyiz şu anda- tek tek isimlerimizi yazarak önerge verelim, FETÖ'cü olup olmadığımızı araştırma önergesi ama. Yani yapalım; bakın, olabilir, istirham ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Bak, isterseniz bunu da yapabiliriz, Meclisin takdirine, vicdanına havale ederiz; deriz ki biz, kendimiz, parti olarak, grubumuzun ve parti genel başkanımızın ismiyle tek tek yazarak ne olup olmadığımızı -"konsey" diyorsunuz ya- konseyde olup olmadığımızı araştırma komisyonu kuralım; bizi de kurtarın, kendinizi de kurtarın.

Teşekkür ederim. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Akbaşoğlu, buyurun.

36.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu'na Meclis Başkanı Mustafa Şentop'a yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri nedeniyle İç Tüzük'ün 161'inci maddesindeki hükme istinaden Meclisten iki birleşim çıkarma cezası verildiğine, FETÖ'yle mücadelenin hem hukuki hem de idari yönden devam ettiğine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Değerli Başkan.

Sayın milletvekilleri, biraz evvel İYİ PARTİ hatibinin konuşması üzerine 2 grup başkan vekilimiz konuştular, görüşlerini beyan ettiler. Geçen hafta olan biten hadise şudur: Burada hiç ilgi ve alakası yokken tamamen farazi bir suçlamayla Meclis Başkanımızın FETÖ'cü olduğu iddia ve hakareti maruz kalınması neticesinde Meclis Başkanımız gerekli açıklamayı yapmış ve Meclis Başkan Vekilimiz Sayın Levent Gök Bey de bu konuda tartışmaları dikkatle inceledikten ve tutanakları incelettirdikten sonra, gerçekten, bir Meclis Başkanına hakaretin varlığı sebebine binaen İç Tüzük'ün 161'inci maddesindeki hükme istinaden iki birleşim çıkarma cezası vermiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun, devam edin Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dolayısıyla çoğunluğa göre değil, İç Tüzük'e göre, onun hepimizi bağlayıcı disiplin hükümlerine göre bir karar verilmiştir. Bu İç Tüzük hükümlerini bütün milletvekillerinin dikkatle uygulaması gerekir. Nitekim geçen hafta Sayın Levent Gök tarafından yapılan uygulama da bu hukuki düzenlemenin gereği neticesindedir. Bunu ifade etmek isterim.

İkinci olarak da, FETÖ'yle mücadelede hem hukuki hem idari olarak doğru ile yanlış birbirinden ayırt edilecek şekilde, devletin Millî Güvenlik Siyaset Belgesi çerçevesinde, gerekli kurullar ve kurullar işletilmek suretiyle mücadele devam etmektedir ve devam edecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akbaşoğlu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir mevkidaşımı İç Tüzük üzerinden bu kadar açık bir hatayı alenen düzeltme mecburiyetinde kaldığım için üzgünüm.

İç Tüzük'ün 159'uncu maddesi "Uyarma cezası verilmesi gereğini takdir ve yerine getirme yetkisi Başkana aittir." derken 161'inci madde Başkana böyle bir takdir hakkı vermemektedir. Geçen haftaki tutanaklar incelendiğinde Sayın Grup Başkan Vekilinin konuşmasından sonra normale dönüp gündeme devam etmek isteyen Meclis Başkan Vekilimiz Sayın Levent Gök'e mevkidaşınız ve partiliniz, geçen haftaki nöbetçi Grup Başkan Vekiliniz Özlem Hanım tarafından 161'e göre cezayı Genel Kurula teklif etme zorunluluğu talep edilmiş, İç Tüzük'e göre, cereyan eden hadisede grubunuzun çoğunluk oylarıyla ceza verilmiştir.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Evet, doğru.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sanki 159'daki takdir yetkisini Başkan resen kullanmış ve bu uyarı cezasını vermiş gibi ifade etmek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...ümit ediyorum ki zırt pırt değiştirmekten mütevellit üzerindeki hâkimiyetinizi kaybettiğiniz İç Tüzük bilgi eksikliğindendir, öbür türlü daha büyük, vahim bir durum olur.

Teşekkür ederim. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, artık bu tartışmayı sona erdirmekte fayda var, aksi takdirde, belirlediğimiz hedefe süre bakımından ulaşma imkânımız olmayacaktır.

Buyurun.

38.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz evvel konu asıl saptırılarak gündeme getirildi, benim söylediklerim çok bedihi, açık bir şekilde Levent Gök Bey'in Başkanlığındaki oturumda bu hususun gündeme geldiği, tutanakların incelendiği ve buradaki ifadelere istinaden açık bir hakaretin olduğu görüldüğü, buna istinaden de Meclis Başkan Vekilince İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (3)'üncü bendi çerçevesinde iki birleşim cezanın teklif edildiği hususudur. Dolayısıyla, asıl çarpıtan maalesef biraz evvel konuşan mevkidaşımdır, evet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Çok kısa lütfen, Sayın Özel.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İstek veya resen diye bir şey yok. Resen veya istek üzerine diye bir ifadede bulunmadım.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, bir dakika lütfen izin verin.

Buyurun.

39.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu'nu Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Levent Gök cezalandırmış veya cezalandırılmasını istemiş gibi göstermenin doğru olmadığına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bakın, 158 çok açık, orada Başkanın böyle bir yetkisi var. Görev, yetki, her şey Başkada. 161 çok açık. 158'de yazdığını uyarma için burada yazmıyor. 3'üncü fıkradaki hâllerde Başkana bir takdir yetkisi vermiyor. Tutanaklara baktığınızda Başkan açıklamayı yeterli gördüğünü, Grup Başkan Vekili Lütfü Türkkan'ın zaten gerekli açıklamaları yaptığını, gündeme devam etmek istediğini ifade ettiği hâlde Sayın Özlem Hanım tarafından 161'e 3'e göre Meclise ceza teklif edilmesinde ısrarcı olunuyor ve ondan sonra zaten burada Başkanın bir takdir yetkisi de yok. Sanki bu işi Levent Gök cezalandırmış veya istemiş gibi göstermek doğru değil. 159'la 161'i birbirine karıştırmayın. Tutum da durum da açıktır.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, son kez...

40.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şimdi, çok açık bir şekilde...

Bakınız, ben, Sayın Levent Gök'ün 159'uncu madde kapsamında mı 161'inci madde kapsamında mı inisiyatif kullandığıyla ilgili bir iddiada bulundum mu? Hayır, böyle bir şey söylemedim, asla. Kendi kendine, bir şeyler söylemenin temelini oluşturabilmek için 159'uncu maddeye atıf yapıp, oradan kendine söz hakkı doğurup kendi senaryosunu kendisi uygulayan sayın mevkidaşım. Ancak, ben diyorum ki...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Allah'tan kork, Allah'tan.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Evet, Allah'tan korkun. Tutanakları çıkarın, tutanaklar ortada. Ya, bu kadar gerçeği çarpıtmayın!

BAŞKAN – Biraz daha sakin, Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu kadar gerçeği çarpıtmayın. Çok açık ve seçik bir şekilde, Levent Gök Bey'in başkanlığındaki oturumda 161'inci maddenin (3)'üncü bendi çerçevesinde ilgili milletvekiline 2 birleşim ceza verilmesi teklif edilmiş ve bu teklif kabul edilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mesela anlaşılmıştır, tamam.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Benim başından beri söylediğim husus budur.

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, mesele anlaşılmıştır.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bunu çarpıtmak kimsenin hakkı ve haddi değildir.

BAŞKAN – Bu konuda artık söz vermeyeceğim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, bu talep partisinden gelmiştir, çoğunluk oylarıyla kabul edilmiştir.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Alakası yok.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 65 Milletvekilinin Kapadokya Alanı Hakkında Kanun Teklifi (2/1811) ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 56) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, 7'nci maddeyle ilgili önergeyi işleme alacağım.  
7'nci madde üzerinde bir adet önerge vardır, işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kapadokya Alanı Hakkında Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin (4)'üncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

"(4) İdarenin görevlerine ilişkin mal ve hizmet ile yapım işleri, ceza ve ihalelere katılmaktan yasaklama hükümleri ile İdarenin Kapadokya Alanına ilişkin faaliyetleri içinde olmayan, İdarenin idari ihtiyaçları ile ilgili mal, hizmet alımları ve yapım işleri 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabidir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle düzenlenir."

Fahrettin Yokuş  
Konya  
Yasin Öztürk  
Denizli

Bedri Yaşar  
Samsun  
Enez Kaplan  
Tekirdağ

İmam Hüseyin Filiz  
Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU BAŞKANI EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz konuşacaktır.

Buyurun Sayın Filiz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kapadokya Alanı Hakkında Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerinde İYİ PARTİ Grubumuzun vermiş olduğu önerge üzerinde söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

7'nci maddenin ilk 3 fıkrasında idareye ilişkin muafiyet ve indirimler düzenlenmiştir. Maddenin (4)'üncü fıkrasında ise "İdarenin görevlerine ilişkin mal ve hizmet alımları ile yapım işleri 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir." denmektedir.

Sayın milletvekilleri, 2683 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nda yapıldığı gibi bu fıkra da bahsedilen mal ve hizmet alımları ve yapım işlerinin neler olduğu açıklansa daha bilgilendirici olurdu diye düşünüyorum. Yapım işlerinde özellikle 4734 uygulanmayınca akla yap-işlet-devret modeli gelmektedir. Ancak yollar, köprüler, havaalanları inşaatlarında ve şehir hastanelerinde yapılanlara benzer şekilde yap-işlet-devret modeliyle bu defa da turist garantili ihale yapıp hazine zarara sokulmamalıdır.

Değerli milletvekilleri, Kapadokya'nın mevcut durumuna baktığımızda, şu ana kadar ucube şeyler yapılmış olduğu görülüyor. Sayın Cumhurbaşkanımızın müdahalesiyle, Kapadokya bölgesinde 16 Şubat tarihinden itibaren 67 kaçak yapının yıkıldığı söylenmektedir. Kapadokya'da kaçak yapılaşma başladığında Kültür Bakanlığı, yerel yönetimler ve yetkili diğer kurullar bunlara sessiz kalmasalar ve göz yummasalardı bu noktalara gelinmezdi.

Çoğunuzun aşına olduğu bir resim göstereyim: Bu, iki peribacası arasında inşa edilen otel. Basının gündeme getirmesi ve tepkilerin artması üzerine otel yıkılıyor. Bakın, Belediye Başkanı "İmar izni vardı" "Ruhsatı vardı" gibi şekli sebeplere sığınıyor; özü kabahatinden büyük, gerçekten çok yazık. Böyle bir teşebbüsü hangi ülkede görürsünüz Allah aşkına? Medeni âlemde böyle şeyler görebilir misiniz? Avrupa'da birçok ülke biliyorum, bırakın tabiat varlıklarını, kültürel varlıkları ormanı bile kirletemezsiniz. Kopenhag'da deniz kenarında evler var, aşağı yukarı iki yüz-iki yüz elli yıllık binalar, hepsi ayakta ve kullanılıyor. Hiç kimse çıkıp bunları yıkıp yenisini yapalım demiyor. Yıllar evvel Arizona Devlet Üniversitesini ziyaretimizde anlatılan bir olayı paylaşmak istiyorum. Phoenix'de bir tepenin eteklerine yakın bir yerde dünyaca çok bilinen bir bilgisayar şirketine ait tek katlı bir bina var. Bu şirket belediyeye müracaat ediyor, "Bir kat daha yapalım." "O tepenin uzaktan görünen silüetini bozarsınız." diye belediye müsaade etmiyor. Bir de bize bakın, bizde ruhsatlar hazır.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifiyle bazı kurulların Kapadokya alanı içinde yetkileri alınıyor ve tek elden yönetim tarzı getiriliyor. Kanun teklifi görüşülmeye başlandığı zaman kanun metninde idarenin ve Komisyonun nasıl oluşturulacağı belirtilmemişti. Neyse ki 5'inci maddede kabul edilen önergeyle Komisyonun nasıl kurulacağı belirtilmiş oldu. Eğer idare ve Komisyon değerlerimizin farkında olmaz ve düzgün oluşturulmazsa başka denetleyen bir kurum da olmayacağından, önü alınamaz tahribatlarla karşı karşıya kalırız. Kendi varlıklarımızı korumak durumundayız. Gençlerimizi de bu anlayışla, bu şuurla yetiştirmek zorundayız. Kanunlarda ne tür değişiklik yapılırsa yapılsın, ne tür kanun çıkarılırsa çıkarılsın işlerin doğru ellerde doğru yapılması, harcanan paranın 81 milyon parası olduğunun bilincinde olunması şarttır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi başka bir konuya değinmek istiyorum. Seçim bölgem Gaziantep'te son zamanlarda işsizliğin yarattığı huzursuzluk ortamı gittikçe büyümektedir. Gaziantep yerel basınında ve bazı ulusal haber sitelerinde, işsiz bir gencimizin belediyeden iş istediği için darbedilerek dışarı çıkarıldığı, ayrıca bir diğer gencimizin de yine iş talebi olumsuz karşılandığı için kahredip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Filiz, tamamlayın sözlerinizi lütfen.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Devamla) – ...üzerine benzin döküp kendini yakmak suretiyle yaşamına son verdiği çıkan haberler arasındadır. Günümüz itibarıyla işsiz sayısının 5 milyona yaklaştığını ve her 3 gençten 1'inin işsiz olduğunu düşünürsek ülkemizi yönetenlerin boş, kısır ve gündelik siyasete bir an önce son vermeleri ve toplumun asıl sorunu olan iş ve aş sorunlarına odaklanması gerektiğini bir kez daha hatırlatmak istiyorum. İsraf ve tüketim ekonomisi derhâl terk edilmeli, üretim ekonomisine geçilmelidir. Böylece işsizlere istihdam imkânı yaratılmalıdır

Benzer olayların tekrar etmemesi temennisiyle, darbedilen gencimize geçmiş olsun dileklerini iletiyor, kendini yakarak yaşamına son veren diğer gencimize de Allah'tan rahmet diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Filiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – Yine yoklama talebi vardır. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)  
MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Oylamaya geçtiniz efendim.

BAŞKAN – Hayır, değerli arkadaşlar, ben yönetiyorum ve ne yaptığımı farkındayım, lütfen izin verin.  
Buyurun, başlayalım isim okumaya.

Sayın Özel, Sayın Güner, Sayın Öztunç, Sayın Sarıaslan, Sayın Keven, Sayın Adıgüzel, Sayın Karadeniz, Sayın Budak, Sayın Arslan, Sayın Kaya, Sayın Arı, Sayın Şevkin, Sayın Girgin, Sayın Durmaz, Sayın Sümer, Sayın Hancıoğlu, Sayın Topal, Sayın Kayışoğlu, Sayın Ünlü, Sayın Zeybek.

Şimdi, elektronik cihazla yoklama yaptıracağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Nevşehir Milletvekili Mustafa Açıkgöz ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ile 65 Milletvekilinin Kapadokya Alanı Hakkında Kanun Teklifi (2/1811) ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 56) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci madde üzerinde iki adet önerge vardır. Aynı mahiyetteki bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kapadokya Alanı Hakkında Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Fahrettin Yokuş  
Konya  
Bedri Yaşar  
Samsun

Enez Kaplan  
Tekirdağ  
Ayhan Altıntaş  
Ankara

Yasin Öztürk  
Denizli

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Rıdvan Turan  
Mersin  
Serpil Kemalbay Pekgözgü  
İzmir

Mahmut Toğrul  
Gaziantep  
Ali Kenanoğlu  
İstanbul

Mahmut Celadet Gaydalı  
Bitlis  
Kemal Bülbül  
Antalya

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU BAŞKANI EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Ankara Milletvekili Ayhan Altıntaş'a aittir. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşüğümüz yasa teklifi Kapadokya alanı kurulması hakkındadır. Bu teklif ilk bakışta Kapadokya'yı daha iyi korumaya alacakmış gibi görünüyor ama detaylarına bakıldığında -bilinçli ya da bilinçsiz- önemli eksiklikleri olduğunu görüyoruz. Öncelikle, neden sadece Kapadokya için yasa çıkarıyorsunuz? Eğer bu yasayla daha iyi koruma sağlayacaksa ülkemizin diğer tarihî ve doğal zenginliklerine de hitap eden genel bir yasa çıkaralım.

"Mevcut durumda koruma işlemleri farklı kurum ve mercilerce yapılmakta olduğundan mevzuat karmaşası oluyor." gerekçesini öne sürüyorsunuz. "Bu yasayla tek elden yönetim hedefleniyor. Böylece yetki karmaşası sona erecek." diyorsunuz. Ancak anlaşılıyor ki bu tek elden yönetim yapısı planlanırken konuyla ilgili hiçbir sivil toplum kuruluşundan, akademisyenden, uzmandan katkı almamışsınız. Böylece alelacele, uzmanlığa gerek duyulmadan, ilgili kuruluşların görüşleri alınmadan yapılan yasalar hep bir problem çıkarmakta, uzun vadede daha büyük sorunlara yol açmaktadır. Hatta başlangıçta öyle bir niyet olmasa bile süreç içinde doğal alanların tahrip edilmesine hatta talan edilmesine sebep olursunuz.

Alan sınırı neye göre belirlenmiştir? Alan sınırı dışında kalan İhlara Vadisi ve Güzelyurt bölgesi gibi bölgeler tarihsel ve doğal açıdan yeterli öneme sahip değil midir? Mevcut kültür ve tabiat varlıklarını koruma kurulları devre dışı bırakılmaktadır. Elimizde uzmanlıkları tescillenmiş bu kurullar varken neden kullanmaktan vazgeçip özellikle üniversiteleri dışarıda bırakan komisyonlara yetki veriyorsunuz?

Kanun teklifinin 7'nci maddesinde konulan muafiyet ve istisnalar konusu genel olarak itiraz edilmesi gereken bir konudur. Yeni kurulan idareyi belediye harçları, damga vergisi, emlak vergisi gibi birçok vergiden muaf tutuyorsunuz. Vergiden muaf olmak iyi bir şey ise herkesi muaf tutalım. "Vergilendirilmiş kazanç kutsaldır." deyip kayırdığınız kurumları vergiden muaf tutarsanız kimse bu sözünüze inanmaz. Sonuç olarak, endişem o dur ki bu yasa teklifi de iktidarın fırsatçılık ve çıkarıcılık dürtüsünü öne çıkaran bir yasa olarak yerini alır.

Maalesef AK PARTİ 2007 Cumhurbaşkanlığı seçimi sonrası liyakat yerine biat kültürünü öne çıkardı, kurumları yok etti, 2013 yılından sonra ise tamamen biat meşrebine teslim oldu. Bu nedenle, bugün tarımda, hayvancılıkta, sanayide ve kısacası ekonominin tüm alanlarında yaşadığımız sıkıntılar başladı. Bu yaklaşımın yükü, geçen altı yılda dayanılmaz noktalara geldi: Dış politikadaki acemilikler Türkiye'yi güvenilmez, sağa sola savrulan bir ülke konumuna soktu. Dışişlerimiz her gün bir ülkeye güya sert tepki vermekle meşgul. Suriye'de kendi katkılarımızla ortaya çıkan sorunlarla bir ABD'ye, bir Rusya'ya iş birliği çağrılarını yapıyoruz. Doğu Akdeniz'den tamamen dışlandı; karşımızda Amerika ve Avrupa destekli Yunanistan, Kıbrıs Rum Yönetimi, İsrail ve Mısır'ı bulduk. Durum çok ciddi boyutlarda. Bunlara karşı S400 alarak direnebileceğimizi düşünürsek yanlış yaparız. Millî Savunma Bakanımız "S400'ler münferiden çalışacak." diyor. Arkadaşlar, siz bilgisayarınızı internete bağlamazsanız işlevleri ve değeri çok düşer; aynı şekilde, münferit çalışan S400 sistemi de verimli çalışmaz, uzun menzilli füzeleri tespit etmekte zorlanır; yolcu uçakları da vurulabilir, belli koridorlar dışındaki tüm uçuşlar düşman hedefi kabul edilir. Kendi uçaklarımız da NATO uçağı olduğuna göre, onları da ancak belli koridorlarda uçurabileceğimiz sonucu çıkar. Ruslar, Suriye hava sahasını kontrol ettikleri gibi Türkiye hava sahasını da kontrol edecekler; üstelik, bu iş için ciddi para da alacaklar. Sayın Putin herhâlde "Yüce Rabb'im

verdikçe veriyor.” diyecektir. Kısacası, S400 veya Patriot sistemlerine para vermek yabancı ülkelerin mühendislerine destek vermek demektir. Hiçbirini almaya ihtiyacımız yok, kendi sistemlerimizi kendimiz geliştirebiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altıntaş, bağlayın sözlerinizi lütfen.

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Alçak ve orta menzilli radar savunma sistemlerini ve EİRS gibi Erken İhbar Radar Sistemi’ni yapmakta olan ASELSAN ve ROKETSAN gibi kuruluşlarımıza ve diğer savunma sanayi firmalarımıza güvenelim ve onların mühendislerine destek olalım, iyi mühendislerimizi yurt dışına kaçırmayalım. “Yerli ve milli” ifadesi sadece siyasi slogan olarak kullanılmasın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Altıntaş.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz, İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu’na ait.

Buyurun Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kapadokya Kanun Teklifi’nin 8’inci maddesi üzerinde vermiş olduğumuz önerge üzerine söz aldım. Bu 8’inci madde üzerindeki önergemiz idari para cezasıyla ilgili. “İdari para cezası uygulanacak fiiller ile bu fiillerin aykırılık durumuna göre uygulanacak idari para cezasının miktarı İdarece belirlenir.” diyor. Bu “İdarece belirlenir” hususu muallak bir husus olup uygulamada baktığımız zaman da oldukça suistimal edilen bir konudur. Biz bunu, genel uygulamalarına baktığımız zaman, geçtiğimiz hafta örneğin, Eş Genel Başkanımız Sezai Temelli’nin bir konuşmasını TELE1 televizyonunun vermesi ve bunun üzerinden birçok kanal verdiği hâlde RTÜK’ün sadece bu televizyona yönelik bir ceza uygulamasından biliyoruz. Ayrıca, bu konuda sadece bir televizyona böyle bir şey uygulanması, yani muhalif kanalların da daha önce kapatılması aslında bir bütün olarak muhalefete imkân tanımayan, siyaset imkânı tanımayan, siyasetin bugün, günümüzde algı üzerinden yönetildiği bir dönemde, muhalefetin sesinin geniş kitlelere ve seçmen tabanına ulaşmasını engelleyen bir yöntem olarak uygulanıyor bu. O yüzden ilginçtir ki şu anda açıklanan verilere baktığınız zaman “havuz medyası” diye bilinen medya en az izlenen televizyonlar arasında yer alıyor. Sebebi belli çünkü doğruları vermiyor, gerçekleri yansıtmıyor, bir algı operasyonu üzerinden siyasi bir yönlendirme yapıyor. Bundan kaynaklı olarak da eğer “yandaş” diye bilinen o havuz medyasının gazeteleri, havalimanlarında, hava yollarında, toplu taşıma araçlarında ve toplu bulunulan birtakım yerlerde dağıtılmamış olsa, inanır ki tiraj sayısı yerlerde sürüklenir. Niye? Çünkü hep aynı başlıklar, aynı manşetler, aynı sayıyla sanki bir matbaadan çıkmış gibi yayınlanan yazılar. Dolayısıyla, kişiye özel, kuruma özel yasa aynen burada da korunuyor. Biz bunu ayrıca, yargıda kişiye özel cezalardan da biliyoruz, burada sıkça anlatıldı bu ve kamu kurum ve kuruluşlarında işe girişlerde ve mülakat yöntemiyle yapılan devlet memurları sınavında da bu yöntemin çokça uygulandığını biliyoruz. Bu nedenle, Kapadokya Kanunu içerisinde uygulanacak olan idari para cezasının da o kişilerin siyasi görüşüne göre ve o kişilerin Hükûmete olan, iktidar partisine olan yaklaşımlarına göre değerlendirileceği hususuna yönelik kaygılar var ve elimizde bunu ispatlayacak çokça da bilgi, belge ve veri var.

Şimdi, burada Kapadokya konusu konuşulurken, geçen hafta Hacıbektaş da ele alındı, kürsüden dile getirildi. Şimdi, Hacıbektaş’ın iki konusu var; birincisi, ilçe olan Hacıbektaş, diğeri de bizim pirimiz olan Hünkâr Hacı Bektaş Veli’dir. Şimdi, siz burada Hacıbektaş üzerinde konuşurken bunu sadece bir ilçe olarak ele alırsanız, evet bütün yükü oradaki belediyeye yüklersiniz ama bu, sadece Hacıbektaş ilçesinde yaşayan insanları ilgilendiren bir durum değildir. Sizin Hacıbektaş ilçesine yapacağınız hizmetler Türkiye’deki bütün Alevi toplumuna ve Hacı Bektaş’a gönül verenlere yönelik yapılacak hizmetlerdir. Dolayısıyla işi sadece bir ilçe belediyesine atıp, topu oraya atıp oradan kurtulamazsınız. Bunun örneklerini Türkiye’nin birçok yerinde biliyoruz. Bazen hizmetlerin sadece belediyelere bırakılmadığını, devletin kendi imkânlarını kullanarak oraları ihya ettiğinin örnekleri çokça var ama mesele Hacıbektaş’a gelince, “Canım orası ilçe, dolayısıyla ilçenin belediyesi var, belediye kendisi yapmış, yapmamış, bu bizim sorunumuz değil.”e geliyor mesele. Bu, bu kadar kolay değildir. Bizim Hünkâr Hacı Bektaş Veli’ye yaklaşımımız da bu şekilde olamaz, olmaması gerekiyor. O nedenle bu konudaki bakış açısının bir daha yenilenmesi gerekir ve Hacıbektaş ilçesinin bir Alevi inanç merkezi olması hasebiyle gerekli bütün hizmetlerinin tamamlanması Alevi toplumunun tamamına yapılmış bir hizmet olacaktır. Bunu da bekliyoruz.

Teşekkür ederim. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kenanoğlu.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8’inci madde kabul edilmiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.18

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.20

BAŞKAN: Başkan Vekili Mithat SANCAR

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Emine Sare AYDIN YILMAZ (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 80’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

56 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2’nci sırada yer alan 33 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlayacağız.

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite’nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması’nın ‘Menşeli Ürünler’ Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II’sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararınının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 33)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonun bulunamayacağı anlaşıldığından, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 22 Mayıs 2019 Çarşamba günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.21